

How can participation be (re)defined?

A dialogue between the participation ladder and non-Western Muslim women

Submitted by

Ilse van der Horst

5639425

A thesis submitted in partial fulfillment for the requirements of a degree in

Gender Studies

Master of Arts

Utrecht University

Submitted to supervisor: Dr. Eva Midden

Submitted to second reader: Dr. Marieke Borren

20 June 2016

Abstract

Since the last decade the political sphere in the Netherlands has become more and more hostile towards immigrants and especially towards non-Western Muslim immigrants. One of the reasons for this is that the group's culture and religion are seen as incompatible with Dutch culture because of their treatment of women. As a result the integration debate labels non-Western Muslim women as the most oppressed and unemancipated women in Dutch society and pays special attention to them. To improve the position of non-Western Muslim women, the integration policy aims to increase their participation and integration in society. The government uses tools such as the participation ladder to attain this goal. The women did not have a say in the development process of the ladder because its definition of participation was considered objective. This thesis explores alternative definitions of participation by exploring non-Western Muslim women's views on the concept. Based on their views, it aims to redefine the concept as it is established in the participation ladder. The question that guides the thesis is: How is participation defined in the participation ladder and to what extent can it be redefined in a more inclusive way, by taking into account views of non-Western Muslim women? A discourse analysis of the participation ladder and interviews with non-Western Muslim women were conducted. The results were analyzed using the concepts assimilation, integration, multiculturalism and theories on equality, difference and deconstruction. Based on the findings it was concluded that the definition of participation in the participation ladder is heavily influenced by the government's definition of participation, which acknowledges three forms of social participation but favors labor participation. Non-Western Muslim women suggested several additions to the participation ladder such as including social roles, motivations and barriers for participation. These contributions were inspired by their gender, religion and immigrant background. This thesis argues that the participation ladder defines participation as consisting of six steps with each higher step indicating increased social contact and participation. The concept can be redefined by including views of non-Western Muslim women which implies a (higher) place for social roles and social interactions and acknowledgement of motivations and barriers to participation. Incorporation of these views results in a participation ladder that is flexible, comprehensive and inclusive because it adjusts to the opinions of target groups, is attentive of factors that influence their participation and in this way does not exclude certain groups or opinions.

Table of Contents

Abstract	2
Table of Contents.....	3
List of Figures	5
Acknowledgements	6
Introduction: The Dutch debate on non-Western Muslim women.....	7
Chapter 1: Theoretical framework	10
1.1 Participation.....	10
1.2 Assimilation.....	11
1.3 Integration.....	12
1.4 Multiculturalism	13
1.5 Equality, difference and deconstruction theory	15
1.6 Conclusion	17
Chapter 2: Methodological framework	18
2.1 Approach	18
Feminist standpoint epistemology	18
Situated knowledges	19
My position.....	19
Qualitative research methodology	20
2.2 Methods	21
Critical discourse analysis	21
Interviews	23
Role of the researcher during the interviews	25
2.3 Conclusion	26
Chapter 3: An analysis of the concept participation	27
3.1 Participation defined by the Dutch government	27
3.2 The concept participation in the participation ladder	30

3.3 Participation defined by non-Western Muslim women	33
Participation from a gender perspective	33
Participation from a religious perspective	36
Participation from an ethnic perspective	39
Conclusion: Redefining participation.....	43
Bibliography	46
Primary sources	46
Secondary sources	46
Appendix A: Interviewquestions.....	54
Appendix B: Example consent form participants	56
Appendix C: Interviewtranscripts	57
Interviewtranscript participant 1	57
Interviewtranscript participant 2.....	73
Interviewtranscript participant 3.....	83
Interviewtranscript participant 4.....	95
Interviewtranscript participant 5.....	107
Interviewtranscript participant 6.....	117
Interviewtranscript participant 7.....	120
Appendix D: Coding scheme	128

List of Figures

Figure 1: The participation ladder.....21

Figure 2: The participation ladder.....30

Acknowledgements

I would like to thank several people for helping me in the research and writing process of my thesis. First of all, I would like to thank my supervisor Eva Midden who was always ready to give me feedback and answer all my questions. Due to her quick response to my emails and willingness to facilitate my wish to graduate in July, I was able to complete my thesis on time. I also owe my gratitude to Ingrid Kautz who was my contact person at VluchtelingenWerk Midden-Nederland (RefugeeWork Mid-Netherlands). Thanks to her hands-on attitude I managed to gather enough interviewees in a relatively short time period. Naturally I could not have done my research without the participants; I thank them for taking the time and effort to talk to me. I think it courageous of them to do an interview with me while they were insecure about their Dutch communication skills. Lastly, I thank my family and friends who have supported me throughout this intense period of research and writing. They have inspired me, motivated me and helped me in many ways.

Introduction: The Dutch debate on non-Western Muslim women

The recent increase in migration flows to the Netherlands has sparked debates in which anti-immigrant sentiments dominate. According to the newspaper *AD* two-third of the Dutch population thinks the country is too full to receive more refugees.¹ Furthermore it states that in comparison to other European countries, Dutch people hold the most negative attitude towards refugees. The prevalence of anti-immigrant sentiments is remarkable if one considers that until recently the government proudly depicted the Netherlands as a multicultural society. Scholars have studied the changes in the political discourse on immigrants and found that it has gone from rather liberal to increasingly anti-immigrant since the beginning of the 21st century.² Several events gave rise to this shift: The murders of politician Pim Fortuyn and filmmaker Theo van Gogh, two well-known critics of Islam, left their mark on the debate.³ Meanwhile two other critics of Islam emerged: politicians Ayaan Hirsi Ali and Geert Wilders.⁴ Their statements that Islam was an oppressive and illiberal religion determined the tone of the integration debate.⁵ At the same time there was a realization among politicians that the integration policy had to change because a parliamentary inquiry demonstrated that the multicultural approach did not enhance integration.⁶ The anti-immigrant sentiments that resulted from these events have been primarily directed at non-Western Muslim immigrants because their culture and religion are thought to be incompatible with Dutch culture.⁷ Their treatment of women and homosexuals is seen as proof of this idea.⁸ Consequently non-Western Muslim women are seen as the most oppressed and unemancipated women in Dutch

---

¹ Frank Renout, "Nederlanders meest negatief in Europa over migranten," *AD.nl*, October 27, 2015, <http://www.ad.nl/ad/nl/36281/Vluchtelingenstroom-West-Europa/article/detail/4172094/2015/10/27/Nederlanders-meest-negatief-in-Europa-over-migranten.dhtml> (Accessed 19 April 2016).

² Hans Siebers and Marjolein H.J. Dennissen, "Is it cultural racism? Discursive exclusion and oppression of migrants in the Netherlands," *Current Sociology* 63, no. 3 (2015): 470–489; Marc de Leeuw and Sonja van Wichelen, "Doing 'Integration' in Europe: Postcolonial Frictions in the Making of Citizenship," in *Gender, Globalization, and Violence: Postcolonial Conflict Zones*, ed. Sandra Ponzanesi, (New York: Routledge, 2014), 145-160; Ellie Vasta, "From ethnic minorities to ethnic majority policy: Multiculturalism and the shift to assimilationism in the Netherlands," *Ethnic and Racial Studies* 30, no. 5 (2007): 713-740; Maarten P. Vink, "Dutch 'Multiculturalism' Beyond the Pillarisation Myth," *Political Studies Review* 5 (2007): 337–350.

³ Siebers and Dennissen, 477; Vasta 713; Vink, 338.

⁴ Siebers and Dennissen, 477; Vink, 338.

⁵ Siebers and Dennissen, 477; Vink, 338.

⁶ Christian Joppke, "Beyond national models: Civic integration policies for immigrants in Western Europe," *West European Politics* 30, no. 1 (2007): 1.

⁷ Caroline Essers and Deirdre Tedmanson, "Upsetting 'Others' in the Netherlands: Narratives of Muslim Turkish Migrant Businesswomen at the Crossroads of Ethnicity, Gender and Religion," *Gender, Work and Organization* 21, no. 4 (2014): 353.

⁸ Essers and Tedmanson, 353; Conny Roggeband and Mieke Verloo, "Dutch Women are Liberated, Migrant Women are a Problem: The Evolution of Policy Frames on Gender and Migration in the Netherlands, 1995-2005," *Social policy & administration* 41, no. 3 (2007): 284.

society.⁹ Such claims are supported by statistics that show that non-Western Muslim women lag behind Dutch ‘natives’ in their academic achievements, labor participation and many other domains.¹⁰ For this reason non-Western Muslim women take in a central place in the integration debate and the integration policy. The integration policy aims to enhance these women’s integration through stimulating their participation in Dutch society. To increase the participation of non-Western Muslim women, the government invests in tools such as the participation ladder.

In the development process of the participation ladder non-Western Muslim women were not consulted.¹¹ Such an approach fails to take into account the specific meaning that participation has for non-Western Muslim women and their desire for support in this respect. Not only can it negatively impact the effectiveness of the ladder but it also excludes these women from the debate in which they are the topic. It is therefore important to explore the visions of non-Western Muslim women on participation and to compare them to the concept in the participation ladder. In this way the thesis aims to draw attention to alternative views on participation and redefines the concept as it is constructed in the participation ladder, using the experiences and ideas of those women who are a target group of the ladder. The question that guides the research is: How is participation defined in the participation ladder and to what extent can it be redefined in a more inclusive way, by taking into account views of non-Western Muslim women? The sub-questions that lead up to the research question are:

1. What is the Dutch government’s conception of participation?
2. How is the Dutch government’s understanding of participation incorporated in the participation ladder?
3. How do non-Western Muslim women *define* participation?
4. How do non-Western Muslim women *participate* in Dutch society?

---

⁹ Essers and Tedmanson, 353-367; Sarah Bracke, “From ‘saving women’ to ‘saving gays’: Rescue narratives and their dis/continuities,” *European Journal of Women’s Studies* 19, no. 2 (2012): 237– 252; Halleh Ghorashi, “From absolute invisibility to extreme visibility: emancipation trajectory of migrant women in the Netherlands,” *Feminist Review*, no. 94 (2010): 75-92; Conny Roggeband, “The Victim-Agent Dilemma: How Migrant Women’s Organizations in the Netherlands Deal with a Contradictory Policy Frame,” *Signs* 35, no. 4 (2010): 943-967; Roggeband and Verloo, 271-288; Vasta, 713-740.

¹⁰ Centraal Bureau voor de Statistiek, *Jaarrapport Integratie 2014* (Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014), 1-141; E-quality, *Discussie paper Participatie van vrouwen met een islamitische achtergrond: Factoren die een rol spelen bij de participatie van vrouwen met een islamitische achtergrond* (2009), 1-11; Saskia Keuzenkamp and Ans Merens, *Sociale atlas van vrouwen uit etnische minderheden* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2006); Willem Huijnk and Jaco Dagevos, *Dichter bij elkaar? De sociaal-culturele positie van niet-westerse migranten in Nederland* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2012).

¹¹ Regioplan Beleidsonderzoek, “*De participatieladder*.” 2.

5. How do non-Western Muslim women *want to participate* in Dutch society?
6. How can we translate the experiences and wishes of non-Western Muslim women in the Netherlands into the integration policy?

This thesis argues that the participation ladder defines participation as consisting of six steps with each higher step indicating increased social contact and participation. The concept can be redefined by including views of non-Western Muslim women which implies a (higher) place for social roles and social interactions and acknowledgement of motivations and barriers to participation. Incorporation of these views results in a participation ladder that is flexible, comprehensive and inclusive because it adjusts to the opinions of target groups, is attentive of factors that influence their participation and in this way does not exclude certain groups or opinions. If the government implements such an understanding of participation, its approach to non-Western Muslim women and other minorities would be more respectful and could consequently become more successful in enhancing their participation. I came to this conclusion after analyzing the data with the concepts participation, assimilation, integration, multiculturalism, and equality theory, difference theory and deconstruction theory. This theoretical framework is further explained in chapter 1. In chapter 2 the methodology that was employed to obtain the data is discussed. It shows that the methodology was influenced by feminist standpoint epistemology and is comprised of a critical discourse analysis and interviews. In chapter 3 an analysis of the findings is carried out. In that chapter the government's definition of participation is examined first, then its role in the participation ladder and at last alternative views on participation of non-Western Muslim women. The women's views are discussed, using their gender, religion and immigrant status as a starting point.

Chapter 1: Theoretical framework

In this theoretical framework the concepts and theories that are used to analyze the research results are explained. As the concepts are open to different interpretations it is important to explain how they are understood in this study. Since the concept participation is the main topic of this research, it is discussed first. After that, three strategies for incorporating immigrants in society are covered which are assimilation, integration and multiculturalism. They dictate how immigrants should participate in society and are therefore relevant for my analysis. The concepts are based on diverging assumptions about what it means for immigrants and natives to be equal. Equality theory, difference theory and deconstruction theory shed more light on the topic; they offer some views on what equality is and how it can be obtained. These theories are relevant for my research because they enable me to relate the demands of participants to their struggle for equality.

1.1 Participation

Since the goal of this research is to examine various definitions of participation and to redefine the concept, accordingly, the concept is foundational to the research project. The body of research that has been written on participation will be discussed here to provide a theoretical context in which the results can be placed. Participation literally means ‘taking part,’ which makes it subject to interpretation. The Dutch Ministry of Health mentions several of such interpretations: One can for instance differentiate between active and passive participation based on the degree of involvement it requires from persons.¹² An example of active participation would be that one organizes activities for the local soccer club; attending those activities would then be passive participation. One can also classify participation according to the goal of the activity and the interaction it requires.¹³ That system uses a hierarchy of participation which places societal participation on top and locates little interaction without a goal at the bottom.¹⁴ In such a model there is a distinction between youngsters who simply hang out with each other and those who meet to discuss how they can contribute to society; the latter are engaged in a higher form of participation than the former. Lastly, one can categorize participation based on the domain in which people are involved in

---

¹² N Post and F van der Lucht, “Wat is participatie?” in: Volksgezondheid Toekomst Verkenning, Nationaal Kompas Volksgezondheid (Bilthoven: RIVM, 2013), 1.

¹³ Post and van der Lucht, 1.

¹⁴ Post and van der Lucht, 1.

activities.¹⁵ This model is used by many scholars who generally distinguish the following domains in society: political, economic, social, and cultural.¹⁶ They measure participation within these domains using data on immigrants' voting behavior, employment rate, educational achievements, contact with natives etc. I do not argue for one of the strategies for categorizing participation. Instead in chapter 3 it will be examined in which way the Dutch government, the participation ladder and non-Western Muslim women categorize participation and to what extent they match the models discussed in this section. Furthermore the chapter will explore how the Dutch government and non-Western Muslim women can add definitions of participation and thereby enlarge the body of research on participation. The analysis of their definitions is guided by the other concepts and theories in the theoretical framework. They provide diverse perspectives on how immigrants and the government should participate in society. One of the perspectives is provided by the concept assimilation which is explained in the next section.

1.2 Assimilation

The concept assimilation offers some specific ideas on what immigrants should do to become part of a host society and how they should participate in that society. The role of these ideas in the participation ladder will be explored in chapter 3.2 because it gives insight in the beliefs upon which the ladder is based. According to Brubaker assimilation is a “process of becoming similar” to a reference population.¹⁷ He adds more features to this broad definition; first of all, he argues that the concept depicts immigrants as active subjects because they accomplish assimilation themselves.¹⁸ Secondly, he states that assimilation does not take place in one person but happens across multiple generations.¹⁹ Thirdly, he demonstrates that assimilation entails a shift from one mode of heterogeneity to another mode of heterogeneity.²⁰ He means to say with this that assimilation is about adapting to another heterogeneous group because no

---

¹⁵ Post and van der Lucht, 1.

¹⁶ Post and van der Lucht, 1; Roggeband and Verloo, 271-288; Fenella Fleischmann, Borja Martinovic and Magdalena Böhm, “Mobilising mosques? The role of service attendance for political participation of Turkish and Moroccan minorities in the Netherlands,” *Ethnic and Racial Studies* 39, no.5 (2016): 746-763; Evelyn Ersanilli and Ruud Koopmans, “Rewarding Integration? Citizenship Regulations and the Socio-Cultural Integration of Immigrants in the Netherlands, France and Germany,” *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36, no.5 (2010): 773-791; Maurice Crul and Jens Schneider, “Comparative integration context theory: participation and belonging in new diverse European cities,” *Ethnic and Racial Studies* 33, no.7 (2010): 1249-1268; E-quality, 1-11.

¹⁷ Rogers Brubaker, “The return of assimilation? Changing perspectives on immigration and its sequels in France, Germany, and the United States,” *Ethnic and Racial Studies* 24, no. 4 (2001): 534.

¹⁸ Brubaker, 542.

¹⁹ Brubaker, 543.

²⁰ Brubaker, 543.

ethnic group is homogeneous. Furthermore, he declares that assimilation is not only about cultural but also socio-economic equality because it opposes segregation and economic marginalization of immigrants.²¹ Lastly, he opines that assimilation consists of multiple processes of adaptation to various populations and cultures.²² When immigrants are successfully assimilated their culture and ethnicity are no longer seen as ‘different’ by the host society.²³ Thus, immigrants participate similarly to natives in all domains of society. From Brubaker’s explanation it is evident that assimilation regards immigrants as individually responsible for their inclusion in society. Modood argues that this makes assimilation a one-directional process because it demands from immigrants that they adapt to the host society while the latter does not have to change.²⁴ This distinguishes it from the concepts integration and multiculturalism which are two-way processes; the concept integration will be explained in the following section.

1.3 Integration

In the Netherlands the concept integration is closely connected to participation and the terms are even used interchangeably. As a result, the government measures immigrants’ integration with data about their participation in the economic, social, cultural and political domain of society.²⁵ The relationship between the concepts will be studied more in depth in chapter 3.1 and 3.2 where the government’s view on participation and its impact on the participation ladder are examined, respectively. Furthermore chapter 3.3 explores the role of integration in non-Western Muslim women’s understanding of participation. Integration is described by the common basic principles of the EU as follows: “Integration is a dynamic, two-way process of mutual accommodation by all immigrants and residents of the Member States.”²⁶ Hence, integration entails that immigrants as well as the host society adapt to each other. This view is in accordance with Modood’s understanding of integration, he adds that society should take the lead in the integration process.²⁷ Moreover he emphasizes that society is equally responsible for the integration of immigrants; immigrants cannot be blamed alone if they fail

---

²¹ Brubaker, 543.

²² Brubaker, 543.

²³ Jaco Dagevos and Malin Grundel, *Biedt het concept integratie nog perspectief?* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2013), 10-11.

²⁴ Tariq Modood, *Multiculturalism: a civic idea* (Cambridge: Polity Press, 2007), 47.

²⁵ For an example of how this is done see *Jaarrapport Integratie 2014* from the Centraal Bureau voor de Statistiek.

²⁶ Council of the European Union, *Immigrant Integration Policy in the European Union* (Brussels, 2004), 19.

²⁷ Modood, *Multiculturalism*, 48.

to integrate.²⁸ This mutual responsibility distinguishes integration from assimilation, Modood argues. The latter is namely a one-way process which lays all responsibility for assimilation with the immigrant. A related concept is multiculturalism. Its relation to integration, assimilation and participation will be illustrated in the next section.

1.4 Multiculturalism

Similar to assimilation and integration, the concept multiculturalism provides a framework for analysis as it promotes certain ideas about how minorities can be included and participate in society. It is especially relevant to my study because non-Western Muslims have until recently been targeted by a multicultural policy of the Dutch government. Under that policy they were supported to found schools and institutions specifically for their religious and/or ethnic community. This approach has been critiqued for being ineffective in fostering the participation of immigrants in society and has fallen out of favor.²⁹ Despite the history, multiculturalism is a useful concept for this research because it provides tools to work with the diverging opinions and demands of non-Western Muslim women and the government. For this reason the concept will be used in chapter 3.3 to show how the different viewpoints and experiences of non-Western Muslim women can be incorporated in the participation ladder.

But what is multiculturalism? Multiculturalism has been defined by various scholars. Modood states that it is a form of integration because it assumes that integration is a two-way process.³⁰ He argues that multiculturalism distinguishes itself from integration and assimilation through its acknowledgement of group identities.³¹ According to Meer and Modood multiculturalism is: “the political accommodation by the state and/or a dominant group of all minority cultures.”³² While Meer and Modood perceive multiculturalism primarily as a political approach, Midden defines it as “the ideology that values the existence of different cultures in a certain society and aims to protect these by, for instance, proposing laws to safeguard their languages or traditions.”³³ Hence, multiculturalism is an ideology that

---

²⁸ Modood, *Multiculturalism*, 48.

²⁹ Joppke, 1.

³⁰ Modood, *Multiculturalism*, 48.

³¹ Modood, *Multiculturalism*, 48.

³² Nasar Meer and Tariq Modood, “How does Interculturalism Contrast with Multiculturalism?” *Journal of Intercultural Studies* 33, no. 2 (2012): 181.

³³ Eva Midden, *Feminism in Multicultural Societies: An analysis of Dutch Multicultural and Postsecular Developments and their Implications for Feminist Debates* (Lancashire: University of Central Lancashire, 2010), 55.

dictates that cultural diversity should be valued and protected by the state. Parekh combines the two above approaches, he states that multiculturalism “refers at the same time to public discourses on cultural diversity, an ideology, norms and public policies implemented by the state.”³⁴ Thus, multiculturalism is not only an ideology and state policy but also a set of discourses and norms. Although there are various definitions of multiculturalism, they all contain two elements which are: respect for cultural diversity and a demand for its protection by the state. In this way multiculturalism aims to achieve equality for minorities, interestingly it does not strive for equal treatment of minorities but differential treatment in the form of protection of the respective groups. The next paragraph elaborates more on this understanding of equality.

Opinions differ on how equality of minorities can be obtained but Taylor’s politics of recognition is quite popular. According to Taylor recognition entails that different cultural groups are equal to other citizens while their unique group identity is also recognized.³⁵ His reasoning is that: “Where the politics of universal dignity fought for forms of nondiscrimination that were quite ‘blind’ to the ways in which citizens differ, the politics of difference often redefines non-discrimination as requiring that we make distinctions on the basis of differential treatment.”³⁶ Thus, he argues that in striving for equality it is not correct to treat all citizens the same, some may benefit from divergent treatment that facilitates their ‘difference.’ The state should therefore ensure that all citizens have equal freedom and opportunities to be different.³⁷ From a multicultural perspective equality then means: “...not having to hide or apologise for one's origins, family or community but requiring others to show respect for them and adapt public attitudes and arrangements so that the heritage they represent is encouraged rather than contemptuously expected to wither away.”³⁸ In this context equality means that different cultures are respected in the public and private sphere. Only then is there equal space for the expression of cultures regardless of their majority or a

---

³⁴ Bhikhu Parekh, *Rethinking Multiculturalism: Cultural Diversity and Political Theory* (London: Macmillan, 2000) quoted in Tariq Modood, Anna Triandafyllidou, and Ricard Zapata-Barrero, *Multiculturalism, Muslims and Citizenship: A European Approach* (London: Routledge, 2006), 26.

³⁵ C. Taylor, “The Politics of Recognition,” in *Multiculturalism: A Critical Reader*, ed. D.T. Goldberg (Oxford: Blackwell, 1994), 82.

³⁶ Taylor, 83.

³⁷ Parekh quoted in Midden, 63.

³⁸ Tariq Modood, “Introduction: The Politics of Multiculturalism in the New Europe,” in *The Politics of Multiculturalism in the New Europe: Racism, Identity and Community*, ed. Tariq Modood and Pnina Werbner (London: Zed Books Ltd, 1997), 19-20.

minority status. Members of minorities such as immigrants can then participate in society while upholding their cultural, ethnic and/or religious identity.

Although proponents argue that multiculturalism ensures equality of minorities, the concept is critiqued for disadvantaging certain groups within minorities. Okin argues that: "...group rights are potentially, and in many cases actually, antifeminist. They substantially limit the capacities of women and girls of that culture to live with human dignity equal to that of men and boys, and to live as freely chosen lives as they can."³⁹ Thus, the protection of minority rights can disadvantage women within the community. Okin therefore argues that multicultural policies should not support oppressive practices in communities.⁴⁰ Many scholars and politicians are of the same opinion which has made multiculturalism and the choice between minority rights and women's rights a hotly debated topic.⁴¹ Muslim minorities are at the center of such debates. Many Muslim women however do not regard their culture or religion as hindering their emancipation.⁴² Instead it is the basis for their conceptualization of emancipation, which consequently differs from liberal conceptions of emancipation.⁴³ Chapter 3.3 will study the role of Islam in the participation of non-Western Muslim women to get insight in this relationship. Furthermore it will investigate how these women think about equality and how this relates to the understanding of equality in the participation ladder. These different understandings of equality can be explained by equality theory, difference theory and deconstruction theory. The theories will be covered in the next section.

1.5 Equality, difference and deconstruction theory

Feminist theories on equality propose different roads towards gender equality and define equality in different ways. Although the boundaries are sometimes blurred, Buikema and Smelik distinguish three standpoints: equality, difference and deconstruction.⁴⁴ These theories can explain the views of non-Western Muslim women and the government by demonstrating

---

³⁹ S. Moller Okin, *Is Multiculturalism Bad for Women?* (Princeton: Princeton University Press, 1999), 12 quoted in Midden, 54.

⁴⁰ Okin, 12.

⁴¹ Yasmin Ali, *Muslim Women and the Politics of Ethnicity and Culture in Northern England* (London: Virago Press Limited, 1998), 4; Midden, 65.

⁴² Midden, 100.

⁴³ Midden, 100.

⁴⁴ Rosemarie Buikema and Anneke Smelik, *Vrouwenstudies in de cultuur/wetenschappen* (Muiderberg: Countinho, 1993), 17; *Beyond equality and difference: citizenship, feminist politics and female subjectivity*, ed. Gisela Bock and Susan James (London: Routledge, 1992), 14.

upon which assumptions about equality they are based. Furthermore the theories connect the statements of the participants to their struggle for equality. The next paragraphs will explain each theory separately.

Equality theory reasons that men dominate society while women are a disadvantaged group.⁴⁵ It argues that to solve inequality, women have to be given the same chances as men and should be equally rewarded.⁴⁶ More importantly, it states that women have to be included in companies, history, art etc. so that they are added to existing political, historic, economic, social, and cultural structures.⁴⁷ Women would then be equally represented in all aspects of society which would ensure their equality to men.⁴⁸ Thus, this approach offers equality based on sameness; it argues that the same place for men and women in society ensures their equality. Feminists who argue for equality based on sameness do not call for changes in the structures of society.⁴⁹ Instead they aim to create a place for women within the existing structures.⁵⁰ There was a growing realization that adding women to dominant structures did not address the specific needs of women because it ignored their differences from men. I express the same critique on the participation ladder in chapter 3.3 because its equal treatment of men and women disadvantages women. Because of these critiques difference theory arose.

Contrary to equality theory, difference theory argues that women are different from men which make their experiences and lives unique.⁵¹ Because of this uniqueness, women's lives and works should not be compared to men's but should be studied on their own.⁵² In this way, proponents aim to create a space for women on their own terms instead of men's terms. They also recognize that diverse perspectives exist among women and men.⁵³ Essentially, the theory demonstrates that equality can be achieved through an acknowledgement of differences and treatment according to these differences.⁵⁴ Accordingly, equality means that women do not have to participate in society in the same way as men; on the contrary they can participate

---

⁴⁵ Buikema and Smelik, 18-22.

⁴⁶ Buikema and Smelik, 18-22.

⁴⁷ Sharlene Nagy Hesse-Biber, "Feminist research: Exploring, Interrogating, and Transforming, the Interconnections of Epistemology, Methodology, and Method," in *Handbook of feminist research*, ed. Sharlene Nagy Hesse-Biber (London: Sage, 2011), 8; Buikema and Smelik, 18-22.

⁴⁸ Hesse-Biber, "Feminist research," 8; Buikema and Smelik, 18-22.

⁴⁹ Hesse-Biber, "Feminist research," 8; Buikema and Smelik, 18-22.

⁵⁰ Buikema and Smelik, 18-22.

⁵¹ Hesse-Biber, "Feminist research," 9; Buikema and Smelik, 22-26.

⁵² Buikema and Smelik, 22-26.

⁵³ Hesse-Biber, "Feminist research," 7; Buikema and Smelik, 22-26.

⁵⁴ Bock and James, 25.

corresponding their needs and capacities while their activities are valued equally. Paid labor would then be equally valued as housework for example. Multiculturalism uses this approach to equality; it accepts and supports the differences of minorities to ensure their equality.

Lastly, deconstruction theory challenges binaries such as man/woman, immigrant/native and white/black.⁵⁵ It argues that equality can be achieved through transgressing these binaries.⁵⁶ Supporters of the theory argue that there is no distinction between language and reality because people think about reality through language.⁵⁷ Therefore the definition of for example men and women and dominant ideas about their roles are shaped by language and not reality.⁵⁸ Men and women would be equal if these categories do not exist anymore; if society is gender-neutral.⁵⁹ Hence, the approach argues for eradicating differences between people by deconstructing the perceived differences between them. This distinguishes it from equality theory, which aims to make women similar to men, and difference theory, which strives for recognition of the different position of women. Deconstruction theory makes me aware of another way of looking at equality and in that way informs my analysis of the findings. Even though it is not used explicitly in my analysis, it is still a relevant component of the theoretical framework.

1.6 Conclusion

As has been shown, the theoretical framework of this paper consists of a variety of concepts. Participation can be categorized according to various models. The concepts assimilation, integration, and multiculturalism offer diverging ideas about the incorporation and participation of immigrants in society. Equality theory, difference theory, and deconstruction theory propose multiple views on what gender equality is and how it can be achieved. The theoretical framework informs my analysis of the definitions of participation that are offered by the Dutch government and non-Western Muslim women. It helps me to see results from various viewpoints which implies a broader and richer analysis. Furthermore the concepts and theories explain and strengthen the statements of the government and non-Western Muslim women by placing them in a theoretical context.

---

⁵⁵ Buikema and Smelik, 26-30.

⁵⁶ Buikema and Smelik, 26-30.

⁵⁷ Buikema and Smelik, 26-30.

⁵⁸ Buikema and Smelik, 26-30.

⁵⁹ Buikema and Smelik, 26-30.

Chapter 2: Methodological framework

Having discussed the theoretical framework that guides the analysis of the research, this chapter describes how the research was conducted. Openness about the methods and other factors that have influenced the research outcomes is important because it increases reproducibility of the research and accountability of the researcher. This chapter consists of two components: section 2.1 covers my approach to knowledge and section 2.2 elaborates on the methods that have been used.

2.1 Approach

Feminist standpoint epistemology

The epistemological approach that this study takes is called feminist standpoint theory. Epistemology is the theory that delineates who knows and what can be known.⁶⁰ According to Hesse-Biber feminist standpoint epistemology argues that “it is a woman’s oppressed location within society that provides fuller insights into society as a whole because of their structurally oppressed location vis-à-vis the dominant group, or men.⁶¹” Hence women –and other oppressed groups- are the keepers of knowledge because they have to understand their own world and that of their oppressors.⁶² Therefore feminist standpoint epistemology focuses on how women and other oppressed groups experience phenomena from their position.⁶³ This approach to knowledge is mindful of power relations in the research process which makes it feminist.⁶⁴ In addition, it is feminist because it aims to generate social change for women and other oppressed groups.⁶⁵ Although feminist standpoint epistemology acknowledges the subjectivity of knowledge, it does aim for objectivity to ensure the validity of research outcomes. Harding demonstrates that it is unrealistic to deny the influence of factors such as values and biases of the researcher in order to claim objectivity.⁶⁶ On the contrary, to maximize objectivity these influential factors should be critically examined.⁶⁷ She concludes:

---

⁶⁰ Hesse-Biber, “Feminist research,” 5.

⁶¹ Hesse-Biber, “Feminist research,” 11.

⁶² Hesse-Biber, “Feminist research,” 11.

⁶³ Hesse-Biber, “Feminist research,” 4.

⁶⁴ Hesse-Biber, “Feminist research,” 4.

⁶⁵ Hesse-Biber, “Feminist research,” 4.

⁶⁶ Sandra Harding, “Rethinking Standpoint Epistemology: What Is ‘Strong Objectivity?’” in *Feminist Epistemologies*, ed. Linda Alcoff and Elizabeth Potter (London: Routledge, 1993), 49.

⁶⁷ Harding, 69.

“Thus, strong objectivity requires what we can think of as ‘strong reflexivity.’”⁶⁸ Following her argument, this thesis includes reflections on the possible effects of my position as a researcher on the research process. Furthermore the epistemological approach is manifested through the status of the participants in my research; they are considered the keepers of knowledge and their perspectives take in a central role. Lastly, the research aims to contribute to social change by urging for adjustments in the integration policy that are in the interest of the women involved.

Situated knowledges

The epistemology of this thesis is also inspired by Haraway’s situated knowledges. Similar to feminist standpoint theory, it argues that all persons perceive things differently and that therefore their position plays a role in their knowledge production.⁶⁹ In many ways feminist standpoint theory and situated knowledges are similar but the main difference is that situated knowledges does not claim that certain positions provide more valuable knowledge than others. All knowledge is socially situated and therefore of equal value, states Haraway.⁷⁰ That knowledge is produced by humans, who each have specific ways of seeing, also makes all knowledge partial according to Haraway.⁷¹ To prevent research from being seen as merely subjective and hence invalid, researchers have to account for the location from which they see. If researchers position themselves, they are aware that their view is determined by their location and is partial.⁷² Based on Haraway’s advice, I position myself in the research in the next paragraph.

My position

Several characteristics of mine have influenced the research process. As a white Dutch woman and a Christian I am an outsider to the group that I studied. Consequently I had a different understanding of participation than the interviewed women which made it sometimes difficult for me to understand their ways of thinking. Furthermore as a student who graduates

---

⁶⁸ Harding, 69.

⁶⁹ Donna Haraway, “Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective,” *Feminist Studies* 14, no. 3 (1988): 581.

⁷⁰ Haraway, 581.

⁷¹ Haraway, 582.

⁷² Haraway, 589.

in Gender Studies, I have learned to be critical of manifestations of gender. My critical stance has to some degree determined the direction of this thesis; I was critical of the participation ladder which pushed me to do research on it. Because of my interest in feminism, I decided to focus on women's viewpoints on the ladder. My reason for focusing on non-Western Muslim women was that I came into contact with them through my work as a voluntary language coach at VluchtelingenWerk Midden-Nederland (RefugeeWork Mid-Netherlands). During that work I discovered that the lives and mindset of non-Western Muslim women deviated from the image that was promoted in Dutch politics and the media. I already assumed so but knowing this, I wanted to let the voices of non-Western Muslim women be heard and demonstrate the diversity among them. In this thesis I hoped to do so by drawing attention to their opinions on participation. To get insight in their attitudes I used qualitative research methods which are discussed in the following paragraph.

Qualitative research methodology

The study makes use of a qualitative research methodology. Qualitative research is concerned with understanding the experiences and perspectives of people.⁷³ Patton and Cochran add that qualitative research answers questions about the 'how' and 'why' of a phenomenon.⁷⁴ Since this study explores how non-Western Muslim women think about participation, a qualitative methodology is well suited. Qualitative methods provide me with in-depth data about the meaning of participation from the government's and the women's point of view. A disadvantage of qualitative research is that it is quite subjective and not necessarily representative of the broader population.⁷⁵ This study however does not aim to represent the view of all non-Western Muslim women on participation. Its objective is to draw attention to alternative ways of conceptualizing participation, such as those expressed by non-Western Muslim women. The qualitative methods that were used were a critical discourse analysis and interviews, both will be covered in the next section.

---

⁷³ Lisa Merry et al., "Improving Qualitative Interviews With Newly Arrived Migrant Women," *Qualitative Health Research* 21, no. 7 (2011): 976.

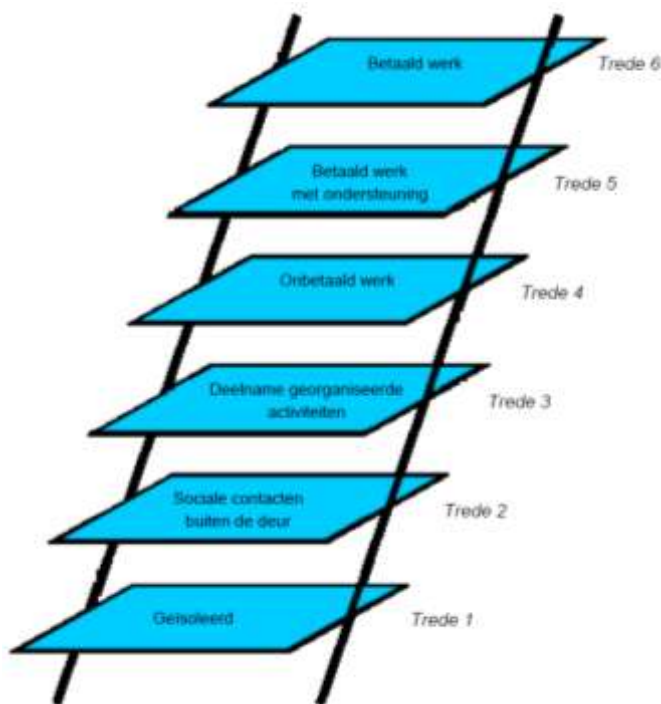
⁷⁴ Michael Quinn Patton and Michael Cochran, "A guide to using Qualitative Research Methodology," 2002, 3.

⁷⁵ Patton and Cochran, 2; Diane G. Cope, "Methods and Meanings: Credibility and Trustworthiness of Qualitative Research," *Oncology Nursing Forum* 41, no. 1 (2014): 89.

2.2 Methods

Critical discourse analysis

Two methods have been employed to obtain the data for this research, which are critical discourse analysis and interviews. Fairclough's discourse analysis is well suited for my research because it focuses on how the discursive aspects of power relations produce social wrongs.⁷⁶ In the case of my research the political discourse on non-Western Muslim women's participation generally excludes those women's voices. This social wrong gave rise to another social wrong which was the exclusion of the women from the development process of the participation ladder.⁷⁷ The aim of my critical discourse analysis of the participation ladder is to bring these social wrongs to light. Only then can the conception of participation that is promoted in the ladder be defined and redefined.

78

⁷⁶ Norman Fairclough, *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (New York: Routledge, 2013), 8.

⁷⁷ Regioplan Beleidsonderzoek, *De participatieladder: meetlat voor het participatiebudget* (Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek, 2008), 3.

⁷⁸ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 10. Step one: Isolated. Step two: Social contacts outside of the home. Step three: Participation in organized activities. Step four: Unpaid labor. Step five: Paid labor with support. Step six: Paid labor.

The material that was selected for the discourse analysis consisted of the participation ladder. The ladder was developed in 2008 by Regioplan for 12 municipalities in the Netherlands.⁷⁹ Regioplan is an independent research organization that regularly carries out research for the government.⁸⁰ The ladder can be seen on the previous page; it consists of six steps with each higher step signifying augmented participation. From low to high the steps are: isolated, social contacts outside of the home, participation in organized activities, unpaid labor, paid labor with support, and paid labor. The goal of the ladder is to facilitate municipalities in executing the participation policy by measuring the participation of certain groups.⁸¹ The participation policy aims to guide as many citizens as possible to the highest degree of independence that is feasible for them.⁸² It establishes economic independence as the highest form of independence.⁸³ Among the target groups of the ladder are immigrants who are obliged to pass integration exams (inburgeringsplichtigen), which includes many non-Western Muslim women.⁸⁴

Since the opinions of target groups were not taken into account, the discourse analysis aims to reveal whose opinion was instead the starting point for the participation ladder.⁸⁵ Therefore the central questions in the discourse analysis were:

1. Upon which assumptions about participation is the participation ladder based?
2. Which beliefs about immigrants are incorporated in the participation ladder?

The answer to the first question was found based on a comparison of the ladder with the government's definition of participation. The second question was answered through an analysis of the way immigrants are approached by the ladder. The outcomes of the critical discourse analysis are discussed in chapter 3.2. In this way the study critically reflects on the apparent universality of the understanding of participation in the participation ladder and instead places it in a particular context. Such a contextualization is essential for a comparison of the concept in the ladder and in statements of non-Western Muslim women because it demonstrates that multiple definitions of participation are possible.

---

⁷⁹ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 1.

⁸⁰ Regioplan, "Home," Regioplan, <http://www.regioplan.nl/> (Accessed 18 May 2016)

⁸¹ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 1.

⁸² Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 1.

⁸³ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 1.

⁸⁴ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 1.

⁸⁵ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 2.

Interviews

Besides a discourse analysis, the methodology consists of interviews. Interviews provide rich and in-depth data about the opinions of the participants, which is essential for answering the research question. Interviews are a suitable method for feminist research because they can reveal information about women's lives that is hidden or unarticulated.⁸⁶ In total, seven interviews were conducted which took approximately one hour per interview. The participants were selected based on the following criteria: they were 18 years or older, female, Muslim, non-Western and had a sufficient level of Dutch or English. The reason for the age minimum and Muslim identity was that the integration debate and integration policy are mainly about non-Western Muslim *women* and stress the importance of Islam in the participation of these women. Therefore the views of women above 18 who identify as 'Muslim' were most relevant to the research. Women were labeled as non-Western if they were originally from countries that are not in Europe, North America or Australia. A sufficient level of Dutch or English was a requirement for practical reasons; we had to be able to communicate with each other without an interpreter. Already at a level of A2 in Dutch it was possible to conduct an interview.⁸⁷ The remaining group of possible interviewees was quite diverse. Women from different countries, educational backgrounds, ages, and degrees of religiosity were included.

Participants were contacted either by VluchtelingenWerk Midden-Nederland or by myself. Most participants were clients of VluchtelingenWerk Midden-Nederland which meant that the majority had a refugee status. The fact that most of the interviewees were forced to migrate and have probably gone through traumatic experiences can have affected their views on participation. They may be happy to be safe and be less inclined to actively participate than for example labor migrants who have migrated to work. Thus, the thesis does not give a representative image of how participation is defined by all immigrants. This is also not the objective of the research; the goal is to shed light on alternative views on participation and to use those to redefine the concept.

The participants came from various countries and continents in the non-Western world; they came from Afghanistan, Morocco, Pakistan Somalia, Sudan, and Syria. As the participants were contacted via VluchtelingenWerk Midden-Nederland, most of them were refugees. The

---

⁸⁶ Sharlene Nagy Hesse-Biber, *Feminist Research Practice: A Primer* (London: Sage, 2013), 184.

⁸⁷ A2 is the second out of six levels in the Common European Framework of Reference for Languages. On that level persons cannot understand complex questions but can understand enough to have a conversation.

women's period of stay in the Netherlands differed greatly; some lived here since 2 years while others already for 23 years. The ages of the participants ranged between 23 and 44 years. Their age corresponded with their civil status: the five older interviewees were married or widowed and had children while the two younger ones were single and did not have children. Lastly, the educational level of the participants differed; from previously illiterate to highly educated. Such a diverse participant group means that the outcomes of the interviews have been inspired by various cultures, beliefs, norms etc. The diverse views of the interviewees formed a sufficient basis for a critical analysis of the seemingly universal definition of participation that the participation ladder promotes. Although the participant group was diverse and sufficient, it also had some deficits. No older women were interviewed which is unfortunate because with their life experience they could have shed another light on the concept. Moreover, the inclusion of other 'types' of migrants such as labor migrants could have generated alternative and equally interesting definitions of participation. Regardless of the deficits, the sample is sufficient for this research because it is still quite diverse.

The interviews usually took place in the home, only two occurred in public places. Although interviews were sometimes interrupted by family members, the locations were suitable because the participants felt comfortable in those spaces. All participants have given permission for the use of their interview in this thesis by signing a consent form.⁸⁸ Except for one, all interviews have been recorded.⁸⁹ The recordings and forms are in my possession and can be looked into on request.

The interviews were semi-structured which guaranteed that the main questions were discussed but that there was also space for other relevant topics that came up. The interviews started with some introductory questions about their name, age etc. and then continued to discuss the main themes.⁹⁰ The order in which the themes were covered depended on the flow of the conversation. The themes of the interview can be formulated into three questions:

1. How does the interviewee define participation?
2. How does the interviewee participate?
3. How does the interviewee want to participate?

---

⁸⁸ For an example of the written consent form see Appendix B.

⁸⁹ Participant 6 did not want to be recorded. I therefore took notes during the interview and processed them directly after the interview. This explains why the transcript of participant 6 has a different format.

⁹⁰ For the complete list of interview questions see Appendix A.

To answer the first question interviewees were asked whether they knew the word ‘participation’ and how they defined it. If they did not know the word, I defined it as ‘taking part society’ and asked them to further define the concept themselves. In the latter case, the synonym would be used during the interview to enhance understanding. Besides their own perspective, the perspectives of their religion, culture, and the Dutch government were touched upon. The second theme was discussed according to questions about their activities, their opinion on their own participation, and the value they attached to it. The third theme was covered through questions about the women’s plans and hopes for the future. In their stories many women also mentioned the barriers they encountered.

The interviews were transcribed and coded.⁹¹ An advantage of coding is that it prevents atypical data from receiving too much attention and instead ensures a comprehensive analysis.⁹² The codes for the interviews were developed based on the themes that were relevant for answering the research question and its sub-questions. Information that was not relevant was not included in the coding scheme. The themes that were included in the coding scheme were: definition of participation, own participation, desired participation, barriers to participation, participation in culture and participation in religion. Due to the scheme I got a clear overview of the themes and patterns in the data. The findings from the coding process are analyzed in chapter 3.3. The statements of the participants are discussed in relation to their gender, religion and immigrant status because these played a major role in their views. Statements that appeared less relevant or popular have been left out of the chapter to prevent one person’s interesting views from dominating the research outcomes. Out of respect for the participants and to ensure understanding of their statements, quotes have been corrected for grammar mistakes.

Role of the researcher during the interviews

My position as a Dutch native female and volunteer at VluchtelingenWerk Midden-Nederland can have affected the interviews in several ways. The women knew that I was a voluntary language coach for refugees. Therefore they may have assumed that I would not judge them and was somewhat of an ‘insider’ due to my extensive contact with other refugees. As a result, the women may have given me more information than they would have if they

---

⁹¹ The interview transcripts can be found in Appendix C and the coding scheme in appendix D.

⁹² Patton and Cochran, 24.

considered me an outsider. Nonetheless, the fact that I am a Dutch native may have caused interviewees to express ideas about participation that are more in line with dominant ways of thinking in the Netherlands. Participants may have felt that they should aspire to Dutch forms of participation and therefore did not admit that they did not desire such participation. Furthermore they may not have wanted to critique their culture or religion in front of me or have felt like they should critique certain elements because these are negatively depicted in public discourses. Some women for example depicted gender equality as achieved in their culture, which seems a bit too positive in my eyes while others condemned oppressive practices in their culture. In addition to that, a language barrier inhibited me from going into depth during some interviews which means that I obtained less rich data in those interviews. Lastly, my position has possibly made me more attentive of Dutch forms of participation and less aware of alternative forms of participation. I attempted to reduce the effects of my position by asking open, non-judgmental questions and asking further when participants hinted at their personal conception of participation. Being aware of the effects of my position on the research also validates the research outcomes to a large extent.

2.3 Conclusion

To conclude, the methodology is inspired by feminist thinking, to be specific feminist standpoint epistemology and situated knowledges. Furthermore the methodology is made up of the qualitative research methods critical discourse analysis and interviews. The findings that were done with the above discussed methodology will be analyzed in the following chapter.

Chapter 3: An analysis of the concept participation

The data which has been obtained through a discourse analysis and interviews will be discussed and analyzed in this chapter, using the concepts and theories that have been mentioned in chapter 1. These are participation, assimilation, integration, multiculturalism and equality theory, difference theory and deconstruction theory. The first section of this chapter establishes the Dutch government's conception of participation. The second section explores how the Dutch government's understanding of participation is incorporated in the participation ladder by executing a critical discourse analysis. The third section examines the views of non-Western Muslim women and how they can add to the participation ladder. The women provide a unique perspective on the participation ladder due to their gender, religion and immigrant status. Therefore their contributions are discussed in relation to these factors.

3.1 Participation defined by the Dutch government

Since 2013 the concept participation receives more and more attention because the government announced its plan to transform the Netherlands from a welfare state into a participation society (*participatiesamenleving*).⁹³ The shift entails that citizens have to participate more and become less dependent on the state; they have to take care of themselves and each other.⁹⁴ The reason for this shift is that the government foresees that the growing group of elderly will cost the state (too) much money if cared for by the current system.⁹⁵ Therefore citizens are stimulated to give a helping hand via platforms, organizations, and the participation law.⁹⁶ Non-Western Muslim women are particularly targeted because they are thought to participate too little in Dutch society.⁹⁷ But what does participation mean according to the government? It is important to know the government's view on this because it determines how it approaches non-Western Muslim women with the participation ladder, which directly influences their lives. Moreover it gives insight in the government's

---

⁹³ Tweede Kamer der Staten-Generaal, "Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving," *Tweede Kamer der Staten-Generaal*, July 2, 2014.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/verzorgingsstaat (Accessed 18 May 2016)

⁹⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/verzorgingsstaat

⁹⁵ Post and van der Lucht, 1.

⁹⁶ Rijksoverheid, "Burgerparticipatie," *Rijksoverheid*,

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/burgerschap/inhoud/burgerparticipatie> (Accessed 18 May 2016)

⁹⁷ Essers and Tedmanson, 353-367; Bracke, 237-252; Ghorashi, 75-92; Roggeband and Verloo, 271-288; Roggeband, 943-967; Vasta, 713-740.

expectations with regard to these women's participation. For these reasons the government's conception of participation is examined in this section.

The Dutch government regards participation as a broad concept that contains various types of participation. It generally defines participation as social participation which includes unorganized and organized social participation, and societal participation.⁹⁸ The first category covers social contacts that are not regulated by an organization, contact with friends for example.⁹⁹ The second form includes social contacts that come with memberships at clubs, education etc.¹⁰⁰ The third dimension, societal participation, contains unpaid and paid labor.¹⁰¹ The latter is also called labor participation. Thus, the government upholds a broad definition of participation that highlights different aspects of the concept. Nonetheless, it prioritizes one form of participation: paid labor. Labor participation is established as the ultimate participation in policies.¹⁰² The participation law is a good example in this regard; the law has been put in place to enhance the labor participation –and indirectly the economic independence– of unemployed persons.¹⁰³ The reasoning behind this is that unemployed people cost the state money while laborers generate money. Recently other forms of social participation have also received more attention due to the political campaign for a participation society.

In the campaign for a participation society, all citizens are encouraged to participate more but non-Western Muslim women receive an extra push. They are at the center of the debate on participation because statistics show that they scarcely participate.¹⁰⁴ The government regards this as a problem because it associates their lacking participation with their failed integration. This way of thinking is manifested in a statement of Rita Verdonk, former minister of Immigrant Affairs and Integration. She states: “Women from ethnic minorities fulfill a key role in the integration process. A woman that is active in society affects three groups of people. She integrates herself, is an example for her family and possible children and

---

⁹⁸ Gerda Jehoel-Gijsbers, *Sociale uitsluiting: Een conceptuele en empirische verkenning* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2003), 41.

⁹⁹ Jehoel-Gijsbers, 41.

¹⁰⁰ Jehoel-Gijsbers, 41.

¹⁰¹ Jehoel-Gijsbers, 41.

¹⁰² Jehoel-Gijsbers, 12.

¹⁰³ Regioplan Beleidsonderzoek, “*De participatieladder*.” 6.

¹⁰⁴ Essers and Tedmanson, 353-367; Bracke, 237-252; Ghorashi, 75-92; Roggeband and Verloo, 271-288; Roggeband, 943-967; Vasta, 713-740.

motivates other women to do the same.”¹⁰⁵ In the quote the causal relationship between participation and integration is depicted as state-of-fact. Her statement and other government rhetoric show that this relationship is generally accepted by the government. Due to this connection, the concepts are seen as so intertwined that they are often used interchangeably by government officials. As a result the participation of immigrants is immediately associated with their integration. The link between participation and integration does not apply to Dutch natives because they are automatically labeled as integrated based on their origin. Dutch natives who participate little would therefore not be seen as failing to integrate in the eyes of the government. Consequently limited participation of Dutch natives is considered less of a problem than little participation of immigrants.

The government’s definition of participation can be related to existing ideas about the concept. As has been demonstrated in the theoretical framework, participation can be classified according to various models. One way of categorizing participation is based on the goal of the activity and the interaction that it demands.¹⁰⁶ That model distinguishes different levels of participation; the last four levels run parallel with the dimensions of participation that the government recognizes. The levels in this model are: interaction without a specific goal (unorganized social participation), interaction with a goal (organized social participation), helping others (unpaid labor), and contributing to society (paid labor).¹⁰⁷ The levels in the model are hierarchal which suggests that the government also employs a hierarchy of participation. In that hierarchy unorganized social participation would be at the bottom and labor participation would stand at the top. It has already been shown that the government prioritizes paid labor, based on the model it can be concluded that the other forms also differ in importance. The fact that the government’s definition of participation fits in a model which is designed by scholars shows that it is grounded in scientific research. That the government is supported by academics validates its definition of participation to a certain extent.

As has been noted, the government defines participation as social participation which includes various sub-categories. One form of participation is favored by the government: paid labor.

---

¹⁰⁵ Rita Verdonk quoted in Keuzenkamp and Merens, 13. Translation mine. “Vrouwen uit etnische minderheidsgroepen vervullen een sleutelrol in het integratieproces. Een vrouw die actief is in de samenleving telt voor drie. Ze integreert zelf, is een voorbeeld voor haar familie en eventuele kinderen en motiveert andere vrouwen hetzelfde te doen.”

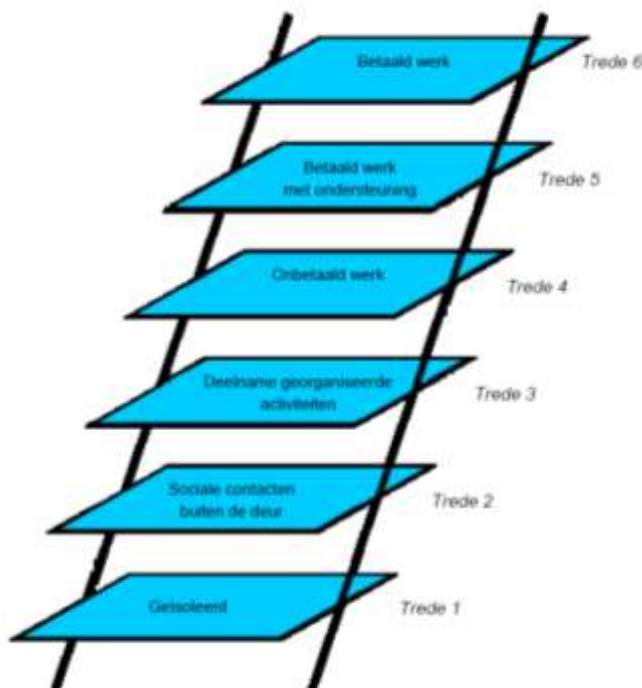
¹⁰⁶ Post and van der Lucht, 1.

¹⁰⁷ Post and van der Lucht, 1.

These ideas are likely to be manifested in the participation ladder, which determines how non-Western Muslim women are targeted by the tool. The next section will therefore examine how the Dutch government's understanding of participation is incorporated in the participation ladder.

3.2 The concept participation in the participation ladder

Having established the government's definition of participation, this section explores its role in the participation ladder which was designed by Regioplan, an independent research institute. Using Fairclough, I execute a discourse analysis on the participation ladder in which the assumptions upon which the participation ladder is built become visible. In this way I will demonstrate that the conceptualization of participation in the participation ladder is not universal or neutral but a situated understanding. Knowing this, the definition of participation in the ladder can be redefined according to a comparison with another situated understanding of for example non-Western Muslim women themselves. The latter will be explored in the following section but it is necessary to examine the participation ladder first to establish the current definition of participation.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 10. Step one: Isolated. Step two: Social contacts outside of the home. Step three: Participation in organized activities. Step four: Unpaid labor. Step five: Paid labor with support. Step six: Paid labor.

A discourse analysis of the participation ladder has been undertaken, using the guidelines of Fairclough. The questions that stood central to the analysis were:

1. Upon which assumptions about participation is the participation ladder based?
2. Which beliefs about immigrants are incorporated in the participation ladder?

The biggest assumption about participation that is made in the ladder is that participation is hierarchal. The hierarchy of different types of participation is inspired by the government's conception of participation, which has been discussed in chapter 3.1. Step two, three, four and six of the ladder have literally been reproduced from the government's definition. Step two includes social contacts outside of the home and would be labeled as unorganized social participation by the government. Step three, participation in organized activities, counts as organized social participation according to the government's definition. Step four involves doing unpaid labor, which is a form of societal participation from the government's viewpoint. Lastly step six, paid labor, is also a type of societal participation according to the government. Regioplan explains that the decision was made to use the government's definition to enhance conformity between the ladder and the participation policy.¹⁰⁹ Regioplan has also added some steps, which are step one (isolated) and step five (paid labor with support), so changes in participation can better be registered.¹¹⁰ Furthermore, the organization has specified all categories to facilitate classification of persons in the ladder.

Besides assumptions about participation, the ladder is built on assumptions about immigrants. In the integration debate non-Western Muslim immigrants are predominantly depicted as failing to participate and integrate in Dutch society.¹¹¹ Consequently they are said not to contribute to society and are sometimes labeled as a burden to society.¹¹² For this reason they are urged to participate more.¹¹³ The fact that non-Western Muslim immigrants are one of the target groups of the participation ladder already shows the influence of this discourse; they are assumed to participate too little and are therefore targeted by the ladder. This assumption is also illustrated in the design of the ladder. In the ladder it is possible to designate the potential

---

¹⁰⁹ Regioplan Beleidsonderzoek, "*De participatieladder*:" 5.

¹¹⁰ Regioplan Beleidsonderzoek, "*De participatieladder*:" 6.

¹¹¹ Essers and Tedmanson, 353-367; Bracke, 237-252; Ghorashi, 75-92; Roggeband and Verloo, 271-288; Roggeband, 943-967; Vasta, 713-740.

¹¹² Roggeband, 948.

¹¹³ Roggeband, 948.

for increased participation but not the chance at decrease.¹¹⁴ More importantly, the fact that it is a ladder gives the impression that one can climb it. Hence, upward mobility is emphasized in the participation ladder while downward mobility is an ignored possibility. The focus on potentially bigger participation of citizens demonstrates the bias of Regioplan. The organization's desire for increased participation of immigrants and other target groups led Regioplan to focus on upward mobility in the participation ladder and disregard downward mobility. This bias is also related to the participation policy

Since the participation ladder is developed to serve the participation policy, it can be seen as a product of the participation discourse that is going on in the Netherlands at the moment. The discourse is about the participation of citizens and was initiated by the government.¹¹⁵ It intends to turn Dutch society into a participation society where the state provides less social welfare and citizens instead take care of each other.¹¹⁶ The social welfare system then only supports those who are not helped by others.¹¹⁷ To achieve this goal, the participation policy was established. Tools such as the participation ladder are developed to facilitate the participation policy. Thus, the participation policy is a product of the participation discourse and therefore the participation ladder is indirectly also an outcome of the same discourse. Consequently, the assumptions about participation and immigrants that are ingrained in the participation ladder originate from the participation discourse.

The discourse analysis has shown that the participation ladder is guided to a large extent by the government's definition of participation and the integration debate, an analysis based on the concepts integration and assimilation offers some new insights about the ladder which will be discussed here. According to Modood integration and assimilation target immigrants as individuals.¹¹⁸ The participation ladder is based on this principle and hence focuses on the individual participation of immigrants to foster their integration. Furthermore, Modood demonstrates that integration requires immigrants and the state to do something.¹¹⁹ From the participation ladder it is evident that this 'requirement to do something' is interpreted as the necessity of immigrants to participate in society. That the ladder emphasizes the responsibility of immigrants to participate and integrate, suggests that it is influenced by the concept

---

¹¹⁴ Regioplan Beleidsonderzoek, "De participatieladder:" 7.

¹¹⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/verzorgingsstaat

¹¹⁶ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/verzorgingsstaat

¹¹⁷ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/verzorgingsstaat

¹¹⁸ Modood, *Multiculturalism*, 48.

¹¹⁹ Modood, *Multiculturalism*, 48.

assimilation. Assimilation designates immigrants as solely responsible for their inclusion in society.¹²⁰ In that case the state does not have to adapt to immigrants.¹²¹ Thus, both concepts have influenced the design of the ladder: integration has caused the ladder to focus on individual immigrants while assimilation has led the ladder to emphasize the responsibilities on the side of the immigrants. The ladder itself contributes to the body of research on the concept participation as it provides a tool for measuring participation.

This section has demonstrated that the participation ladder is an expanded version of the government's definition of participation and is hence constructed from a Dutch native standpoint. To provide alternative perspectives on participation, the views of some non-Western Muslim women will be discussed in the next section.

3.3 Participation defined by non-Western Muslim women

Having established the definition of participation according to the government and the participation ladder, this section explores non-Western Muslim women's understanding of the concept. These women provide a new perspective on the ladder because their point of view is different from that of the makers of the ladder. The women's viewpoint is influenced by various factors but most importantly by their gender, religion, and immigrant status. Therefore the next sections will use these characteristics as a starting point to discuss the contributions of the interviewed women to the concept participation, as it is defined in the participation ladder.

Participation from a gender perspective

The fact that the participants were women made their opinions on participation inherently different from that of men because their lives and experiences deviated from that of men. The women had a different position in society and dealt with different expectations. Consequently their point of view on all kinds of issues was unlike that of men. For this reason, the interviewees' gender is an important factor in their perspective on the participation ladder.

---

¹²⁰ Modood, *Multiculturalism*, 48.

¹²¹ Modood, *Multiculturalism*, 48.

The main effect of the interviewees' gender –and the expectations that come with it- was that most of them were responsible for raising their children and managing the household.¹²² For this reason interviewee 6 and 7 argued that performing the roles of mother and homemaker is a form of participation. Interviewee 5 agreed but included more social roles in this category, she stated: "...being a friend, being a woman, being a wife, being a mother so these are the main roles that women play in a society... this is the biggest participation."¹²³ Thus, the woman argued that all the social roles that women perform are a type of participation; they are the main ways in which women contribute to society. The interviewee continued to say that women, as well as men, construct society through these roles. If people would not participate in society in accordance with their roles, society would not exist argued the interviewee. Other interviewees did not express such ideas but did plead for recognition of women's contribution to society through their social roles. Participant 6 for example stated that women usually manage the household and that this is an important form of participation which should be acknowledged as unpaid labor. Participant 7 expressed her dissatisfaction with the current recognition of women's participation: "...a woman does more than a man. She works and takes care of the children, the household and the administration and many more things. Meanwhile her husband comes home after work and goes to lie on the couch. A woman works the same amount of hours and starts cooking right away after her work."¹²⁴ Hence, the interviewee argued that women participate more in society than men because they manage the household besides working as much as men. She regarded the current distribution of tasks unfair and argued for an equal division of labor between men and women.

Social roles are not included in the participation ladder which means that they are not seen as a form of participation. The fact that these roles are not incorporated demonstrates that the participation ladder does not take into account gender expectations that men and women deal with. Non-Western Muslim women are expected to work part-time or stop working when they get children. They are usually responsible for raising their children and managing the household. Men on the contrary do not have to spend (as much) time on childrearing and are expected to continue to work fulltime regardless of the birth of their children. Many people participate in conformity with such gender expectations. As a result, a larger portion of

---

¹²² Two participants were still young (23 and 24) and were therefore not mothers and homemakers.

¹²³ Stated by participant 5. The quote was originally in English, therefore no Dutch version follows here.

¹²⁴ Participant 7: "...een vrouw doet veel meer dingen dan een man. Zij werkt en doet kinderen en doet huis en administratie en veel andere dingen doet ze. Terwijl haar man als hij gewerkt heeft thuiskomt en gewoon op de bank gaat liggen en vrouw werkt zelfde uren en gelijk na werk gaat zij koken. ”

women works few hours or is unemployed than men. Consequently, women are generally placed lower on the participation ladder than men while their contribution to society as mothers etc. is not valued. Thus, although men and women are treated the same in the ladder, it disadvantages women. Therefore it is important to explicitly acknowledge gender expectations and include social roles in the participation ladder. Such an acknowledgement contributes to a more equal appreciation of the participation of men and women. Difference theory supports this approach because it promotes the recognition of differences among men and women as a way to achieve gender equality.

Difference theory claims that women are different from men and should therefore be allowed to live different lives that are valued equally.¹²⁵ It argues that differential treatment can ensure equality because people are then treated according to their specific needs.¹²⁶ From this viewpoint we could interpret the women's call for inclusion of social roles in the concept participation as a struggle for equality. The interviewed women namely wanted their participation as mothers, wives, homemakers etc. to be acknowledged and valued equally to men's participation as laborers. If social roles are incorporated in the participation ladder, the concept participation becomes more inclusive because it does not exclude or devalues 'female' forms of participation anymore. The incorporation of social roles is also beneficial for men whose contributions to society as fathers, husbands etc. are then recognized.

Having shown that the gender of the interviewees led them to value women's social roles as a form of participation, this paragraph shows that the gender of the interviewees influenced their attitude towards paid labor. All participants identified paid labor as a prominent form of participation for diverging reasons.¹²⁷ Participant 1, 5 and 7 argued that having a job makes a woman independent of the government and her husband which gives her some freedom. Two participants (2 and 3) thought that if all men and women worked it would lead to equality between the sexes. Lastly, interviewee 5 and 7 stated that they were better mothers because they worked. Due to the knowledge and goals they attained in their job they could better educate their children and be an example to them. Hence, the interviewees agreed with the importance that the participation ladder ascribes to paid labor but gave different reasons

---

¹²⁵ Hesse-Biber, "Feminist research," 9; Buikema and Smelik, 22-26.

¹²⁶ Bock and James, 25.

¹²⁷ Although all women indicated that they wanted a job because they considered it a valuable way to participate, some did not appear motivated to work. A reason could be that the women had given up on finding a job but only one woman admitted this. A more likely cause is that the women knew that the norm in the Netherlands is that women should want to work.

which are related to their gender. They namely saw paid labor as beneficial to their position as women.

The participation ladder does not pay attention to the women's motivations for valuing paid labor. The ladder values employed persons highly because it indicates their financial independence from the state. The participation ladder would be more gender sensitive if it would be aware that men and women have diverging motivations for valuing paid labor. It would then not treat men and women as the same but treat them according to their different motivations. Such an approach is in line with difference theory which states that men and women have different perspectives that should be taken into account in their treatment.¹²⁸ Moreover, including motivations in the ladder would make the participation ladder more comprehensive because it then not only measures someone's participation but is also attentive of factors that determined the person's participation.

This section has shown that the women's gender has shaped the way the interviewees think about participation. Due to their gender the interviewees called for recognition of women's contribution to society as mothers and homemakers and valued paid labor for its contribution to their position as women. The interviewees not only participated in society as women but also as Muslims. The role of Islam in their views on participation and their actual participation is studied in the next section.

Participation from a religious perspective

The Islam is often portrayed in the Netherlands as a religion that oppresses women. Muslim women are therefore seen as the most oppressed and unemancipated women in society and receive special attention in the integration policy.¹²⁹ That their religion is seen as a key characteristic that distinguishes these women and their participation from other people makes it a relevant topic of study. This section explores the role of Islam in the interviewees' participation and investigates how the participation ladder can take this into account.

---

¹²⁸ Hesse-Biber, "Feminist research," 7; Buikema and Smelik, 22-26.

¹²⁹ Essers and Tedmanson, 353-367; Bracke, 237- 252; Ghorashi, 75-92; Roggeband, 943-967; Roggeband and Verloo, 271-288; Vasta, 713-740.

All interviewees were Muslim but practiced their religion differently. They highlighted different parts of the Qur'an when asked what their religion said about women's participation. Although Islam is often seen as inhibiting women from participating, the interviewees stated that their religion stimulated certain forms of participation. The type of participation that the Islam stimulated depended on the interpretation of the woman. Participant 5 and 7 stressed the freedom that Islam gives to women to participate in society. Interviewee 5 stated: "The Qur'an gives all the freedom to a woman to participate... Men and women in Islam they're free to participate. And they're free to speak up, they're free to do what they want."¹³⁰ The interviewee argued that women are just as free as men to participate and are allowed to participate in any manner they prefer. There was however one condition: their participation should be considered appropriate according to the Qur'an. The women had diverging opinions on what was appropriate participation. Participant 5 stated that if one does not forget who one is, one participates properly. Participant 7 thought that one has to be nice to everybody to participate well. Most interviewees (2, 4, 5 and 7) agreed that the Qur'an approved of working women; the other participants did not mention the topic. The interviewees' interpretation of the Qur'an was reflected in their participation; the former group largely worked and had concrete career plans while the latter group was unemployed and had less concrete career plans. Except for one woman, the interviewees agreed on one thing which was that it was necessary for them to wear the veil to participate in society in a manner that was appropriate according to the Qur'an. Participant 2 explained her decision to wear the veil: "I look at my friends who do not wear the veil, they had boyfriends but they had problems and I observe how men look at us if we do not wear the veil and then I knew."¹³¹ Thus, the veil enables her to participate in society without receiving unwanted glances from men or experience problems with them. Although the veil is often depicted in public debates as inhibiting women from participating, the interviewees demonstrated that it fostered their participation. Due to the veil they could participate in public spaces while remaining a proper woman in their eyes. The veil is the most visible symbol of how Islam influences the interviewees' participation but there are many more subtle ways in which it guides their participation.

One of the forms of participation that the Qur'an stimulates according to the interviewees is social participation. Nearly all participants (1, 2, 3, 6, 7) emphasized that the Qur'an dictated

---

¹³⁰ Stated by participant 5. The quote was originally in English, therefore no Dutch version follows here.

¹³¹ Participant 2: "... ik kijk naar mijn vriendinnen die zonder hoofddoek zijn en een vriend hebben, maar toen hadden ze problemen en ik kijk naar de mannen hoe ze naar ons kijken als wij zonder hoofddoek zijn en dan wist ik dat wel."

tolerance and love for one's neighbor. Consequently they attached much value to social contacts and put effort in maintaining good relationships with their neighbors and other people in their surroundings. The definition of participation that interviewee 2 gave can be connected to this prevalent view among the women. She stated: "I think participation is doing everything together and to not look at religion and not look at if someone is poor or rich... yes not look at nationality, also getting used to other people and accept other people."¹³² Her interpretation of participation as being tolerant towards different people can be linked to Islam's promotion of tolerance. It underlines the influential role of Islam in the way the interviewees thought about their role in society.

The participation ladder does not define participation as being tolerant towards each other and does not even recognize it as an element of participation. Moreover it regards social interactions as far less important than the interviewed women; it locates them only at step two and three of the ladder. The ladder also does not take into account the religious motivations for women to participate in certain ways and not in others. Ignoring the role of religion in their lives can cause Muslim women –and other religious groups- to feel misunderstood. The ladder would be more inclusive and flexible if it acknowledges the important role of religion in participation by including people's motivations for (not) participating in certain ways. It would then adjust to the motivations of certain groups which prevents their exclusion from the ladder. Such adaptations to the ladder require a multicultural approach because multiculturalism is sensitive towards different viewpoints, beliefs and traditions of minority groups and protects them.¹³³ It understands that each group integrates differently in society and gives them the opportunity to do so.¹³⁴ For the participation ladder a multicultural approach would mean that Muslim women are targeted as a group that has specific ideas on participation and has its own way of participating in Dutch society. It entails a respect for the women's religious motivations to participate in some ways and not in others. Multiculturalism thus treats Muslim women as different and in that way ensures their equality. Difference theory promotes the same approach, it argues that one has to treat people according to their differences to ensure their equality.¹³⁵

---

¹³² Participant 2: "volgens mij participatie is samen alles doen maar niet kijken naar geloof en niet kijken naar of die man arm of rijk is, dat is de participatie volgens mij... ja niet kijken naar nationaliteit, ook wennen aan de andere mensen, accepteren van andere mensen."

¹³³ Modood, *Multiculturalism*, 48.

¹³⁴ Modood, *Multiculturalism*, 48.

¹³⁵ Bock and James, 25.

The section has touched upon some of the ways in which Islam influences the interviewees' ideas on participation. It has demonstrated that the Qur'an is open to interpretation. Most interviewees stated that the Qur'an gives them all freedom to participate as long as they wear a veil and that it encourages their social participation. At last, the following section studies how the immigrant background of the interviewees provides a different perspective on the participation ladder.

Participation from an ethnic perspective

In chapter 3.2 it was discovered that the participation ladder is based on certain assumptions about immigrants. Those assumptions demonstrate that the ladder has been developed from the viewpoint of Dutch natives. Here the ladder will be studied from the viewpoint of non-Western immigrants. Although the interviewees had grown up in different non-Western cultures, in all these cultures it was the norm that women did not work but instead lived a life of homemaking and childrearing.¹³⁶ All participants indicated that they did not want to live according to these norms but wanted to work. The influence of their cultural background on their understanding of participation therefore seemed limited. The fact that they were immigrants turned out to have a bigger impact on their views.

The effect of the interviewees' origin on their understanding of participation was most evident in their prioritization of social participation. In the previous section it has been demonstrated that Islam also plays a role in this. Interviewees regarded regular contact with Dutch natives in particular as an important form of participation. Participant 3 explained why contact is so valuable: "I want to have contact with Dutch people so we can live well together. I am in a new country and I don't know anything in this country, I have to have contact with people to know what I should do... yes a new culture."¹³⁷ The woman's reason for searching contact with Dutch people was that it offered her the opportunity to become familiar with Dutch culture. Participant 2 added that she learned more about Dutch language from such interactions. Interviewee 6 emphasized that the learning process is not one-way, Dutch people can also learn from interactions with immigrants about their culture and language. All in all,

---

¹³⁶ Participants stated that the norms with regard to women's lives depended on the tribe (1), the location (5, 7) and the family (5, 7) in which women were raised.

¹³⁷ Participant 3: "ik wil graag contact met Nederlanders om samen te leven. Ik ben in een nieuw land en ik ken niks in dit land, ik moet met mensen contact hebben om te weten wat ik moet doen ... ja een nieuwe cultuur."

interactions with Dutch people and other forms of social participation were highly valued because they made it easier for the women to navigate through Dutch society. More importantly, social participation was seen as essential for becoming part of Dutch society.

The supposed positive effect of social interactions on integration made the interviewees attach more value to this form of participation than the participation ladder, where social interactions are located at step two and three. This difference can be explained by the fact that the participation ladder has been created from the perspective of Dutch natives, who do not have to integrate according to the dominant opinion. The interviewees on the contrary participated so they could integrate in society. Their goal deviates but does not conflict with the objective of the participation ladder, which aims to guide them towards paid labor. The government is of the opinion that paid labor implies social engagement and integration. The interviewees however show that integration in Dutch society can also happen through conversations with Dutch neighbors and friends. Their argument can be supported by Modood who demonstrates that integration is essentially a process in which both immigrants and natives adapt to each other on an individual level.¹³⁸ Interactions take place between individuals and can lead to mutual adjustments between discussion partners. Thus, social interactions with Dutch natives can be valuable means towards integration. In this manner, the interviewees demonstrate that the goal of participation and consequently the hierarchy in participation can be different for immigrants. The hierarchy and ultimate goal that the participation ladder proposes is thus not neutral but situated in the government's understanding of participation. The creators of the participation ladder should admit that different hierarchies exist because it enhances awareness of their partial view. Openness about the partiality of their views increases the validity of the participation ladder. Moreover if the participation ladder is open to hierarchies that are constructed by other groups, it is more flexible and inclusive. It then does not exclude the opinions of non-Western Muslim women and other target groups who value forms of participation differently.

The immigrant background of the interviewees not only influenced their views on participation but also determined the barriers to participation that they experienced. Except for interviewee 4 and 5, the Dutch language formed a problem. The women did not have the level of Dutch that was necessary for their desired education or job. However, they were confident

---

¹³⁸ Modood, *Multiculturalism*, 48.

that they would obtain the required level in the near future. None of them had the diploma required for their dream job, for most of them it was a by-product of their migration. Participant 3 had to leave her diploma behind while interviewee 2 and 5 had not finished their study yet when they fled. Interviewee 7 had not completed the study she had wanted to do in the Netherlands because the combination of learning Dutch, following an education and working for her sustenance was too much. She had migrated to the Netherlands when there was little aid for migrants. Except for interviewee 4 and 5, all women had to follow an education before they could become occupied in their dream job. The language barrier and lack of diplomas are obstacles to participation that are specific to immigrants as a group. Furthermore based on their origin and religion they can be discriminated when searching for a job or social contacts, although only interviewee 2 mentioned such experiences. Participant 4 and 7 currently did not encounter barriers towards their participation which can be explained by the fact that they live more than 20 years in the Netherlands and hence had time to learn the language and get the necessary diplomas.

The participation ladder does not include barriers to participation and in that way gives the impression that participation mainly depends on the willingness of people to participate. People who participate little are therefore thought to be unwilling and passive. Admittedly, Regioplan acknowledges that paid labor is not a feasible goal for everybody. Nonetheless the focus lies on guiding as many people as possible towards paid labor. Such an approach disregards the obstacles which persons encounter. Furthermore the ladder targets immigrants as individuals and does not take into account the barriers to participation they experience as a group. Multiculturalism however argues for treating minorities as groups to ensure their integration in society.¹³⁹ It is aware that minority communities differ from each other and therefore integrate in society in different ways.¹⁴⁰ For this reason multiculturalism argues that minorities cannot be targeted with the same approach but that the approach should be flexible towards different groups.¹⁴¹ Hence, the participation ladder would benefit from targeting immigrants as groups. It can then better stimulate the integration of immigrant communities because it is aware of the differences among them. Such an approach would require the participation ladder to address the specific barriers that each group experiences and adapt its approach to them. The result would be a more flexible understanding of participation that is

---

¹³⁹ Modood, *Multiculturalism*, 48.

¹⁴⁰ Modood, *Multiculturalism*, 50.

¹⁴¹ Modood, *Multiculturalism*, 50.

aware of the fact that different groups participate differently and hence one definition of participation is insufficient. Besides that, the participation ladder would be more inclusive if it recognizes the barriers to participation that non-Western women and other minorities encounter. Ignoring these barriers disadvantages and excludes these groups to a certain extent.

To conclude, the immigrant status of the interviewees impacted their views on participation and their actual participation. First of all, they highly valued social interactions with Dutch natives because it contributed to their integration in society. Furthermore due to their immigrant background they experienced certain barriers towards their participation.

Conclusion: Redefining participation

To conclude, this thesis has explored the conceptualization of participation in the participation ladder and alternative definitions expressed by non-Western Muslim women. The theoretical framework that served this objective was explained in chapter 1 and consisted of the concepts participation, assimilation, integration, multiculturalism and equality theory, difference theory and deconstruction theory. In chapter 2 the methodologies were described which were a critical discourse analysis of the participation ladder and interviews with seven non-Western Muslim women. The results were discussed and analyzed in separate sections of chapter 3. In chapter 3.1 it was explained that the Dutch government defines participation as social participation which contains the categories unorganized social participation, organized social participation and societal participation. It also showed that the government regards paid labor as the best form of participation. The influence of this definition on the participation ladder was explored in chapter 3.2. Through a critical discourse analysis of the participation ladder it became evident that the ladder is an expanded version of the government's definition of participation. Having established the government's view on participation and its role in the participation ladder, the thesis proceeded to explore some alternative views. Chapter 3.3 examined how non-Western Muslim women defined participation and contributed to the participation ladder as women, as Muslims, and as non-Western immigrants. Their gender, religion and immigrant status distinguished them from other groups and made their views on participation unique. The women's gender led them to call for recognition of women's contribution to society as mothers and homemakers. Furthermore it influenced their view on paid labor which they appreciated for its positive effect on their position as women. As Muslims the women participated in specific ways that they considered approved by Islam, which entailed that they wore a headscarf in public spaces and spent much time on social participation. Due to their immigrant status, the women's participation goal was different from that of the participation ladder which led them to construct a different hierarchy of participation. Moreover, as immigrants they encountered barriers to participation which Dutch natives do not experience.

Based on the information in the previous paragraph the sub-questions and the research question can be answered. The first question was: What is the Dutch government's conception of participation? The government defines participation as social participation, which includes unorganized social participation, organized social participation and societal participation. This

definition formed the foundation of the participation ladder, which answers the second sub-question: How is the Dutch government's understanding of participation incorporated in the participation ladder? The third question drew attention to alternative views and asked: How do non-Western Muslim women define participation? The women also defined participation as social participation by emphasizing the importance of social roles, social interactions and the social benefits of paid labor. Their actual participation is examined with the question: How do non-Western Muslim women participate in Dutch society? The research has shown that half of the interviewees worked and nearly all of them participated as mothers and homemakers. The fifth sub-question touched upon the desires of the interviewees and stated: How do non-Western Muslim women want to participate in Dutch society? The results demonstrated that the interviewees wanted to work but encountered several obstacles. Most of them did not have the required language proficiency and diploma. Lastly question six was: How can we translate the experiences and wishes of non-Western Muslim women in the Netherlands into the integration policy? This question will be answered more elaborately in the next paragraph because it brings all findings together before the research question is answered.

Including non-Western Muslim women's experiences and demands for participation in the integration policy entails a redefinition of the concept participation. The reason for this is that non-Western Muslim women define participation differently than the government. They regard social roles, paid labor and social interactions as important forms of participation while the government does not recognize social roles and attaches less value to social interactions as forms of participation. Consequently the women's experiences and desires for participation may not fit in with the conceptualization of participation in the integration policy. The government's conception of participation in the participation ladder can be redefined according to various steps. First of all, it should include social roles as a form of participation to become more gender sensitive. Secondly, the role of religious and other motivations for participation should be taken into account because it fosters inclusion of religious groups and shows a comprehensive understanding of the story behind people's participation. Thirdly, it should recognize that there are various ways to create a hierarchy of participation to ensure openness and flexibility towards the different views of immigrants and other target groups. Fourthly, it should take into account the barriers that groups such as immigrants experience to prevent they are disadvantaged and excluded from the participation ladder. If the concept participation in the integration policy is redefined in this way and remains open to more

alterations, it not only includes the experiences and demands of non-Western Muslim women but promotes a more complete and flexible understanding of participation.

Based on the findings the research question could be answered. The research question was: How is participation defined in the participation ladder and to what extent can it be redefined in a more inclusive way, by taking into account views of non-Western Muslim women? This thesis argues that the participation ladder defines participation as consisting of six steps with each higher step indicating increased social contact and participation. The concept can be redefined by including views of non-Western Muslim women which implies a (higher) place for social roles and social interactions and acknowledgement of motivations and barriers to participation. Incorporation of these views results in a participation ladder that is flexible, comprehensive and inclusive because it adjusts to the opinions of target groups, is attentive of factors that influence their participation and in this way does not exclude certain groups or opinions. Such a participation ladder contributes to an approach that is more respectful and possibly more effective in stimulating the participation of target groups such as non-Western Muslim women. This is beneficial for several parties; the government and the participation ladder are more successful in obtaining their goal while non-Western Muslim women receive the support they desire. Besides that, the attention that the participation ladder pays to alternative conceptualizations of participation makes government officials, academics and the public more aware of their existence. In that way it opens up a debate about different views on participation in the public and academic sphere. Further research can investigate how the participation ladder, the participation policy, and integration policy can respond to the views, demands and experiences of population groups with regard to their participation in Dutch society. Such research can improve the effectiveness of the policies but more importantly they show these groups that they are taken seriously.

Bibliography

Primary sources

Regioplan Beleidsonderzoek. De participatieladder. In *De participatieladder: meetlat voor het participatiebudget*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek, 2008.

Secondary sources

Alba, Richard. "Bright vs. blurred boundaries: Second-generation assimilation and exclusion in France, Germany, and the United States." *Ethnic and Racial Studies* 28, no. 1 (2005): 20-49.

Ali, Yasmin. *Muslim Women and the Politics of Ethnicity and Culture in Northern England*. London: Virago Press Limited, 1998.

Bilge, Sirma. "Beyond Subordination vs. Resistance: An Intersectional Approach to the Agency of Veiled Muslim Women." *Journal of Intercultural Studies* 31, no. 1 (2010): 9-28.

Bock, Gisela, and Susan James. *Beyond equality and difference: citizenship, feminist politics and female subjectivity*. London: Routledge, 1992.

Bracke, Sarah. "From 'saving women' to 'saving gays': Rescue narratives and their dis/continuities." *European Journal of Women's Studies* 19, no. 2 (2012): 237– 252.

Brubaker, Rogers. "The return of assimilation? Changing perspectives on immigration and its sequels in France, Germany, and the United States." *Ethnic and Racial Studies* 24, no. 4 (2001): 531-548.

Bryman, Alan. *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press, 2004.

Buikema, Rosemarie and Anneke Smelik, *Vrouwenstudies in de cultuur/wetenschappen*, Muiderberg: Countinho, 1993.

Burns, Diane and Melanie Walker. "Feminist Methodologies." In *Research methods in the social sciences*, edited by Bridget Somekh and Cathy Lewin, 66-73. London: Sage, 2005.

- Centraal Bureau voor de Statistiek. *Jaarrapport Integratie 2014*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014.
- Cope, Diane G. "Methods and Meanings: Credibility and Trustworthiness of Qualitative Research." *Oncology Nursing Forum* 41, no. 1 (2014): 89-91.
- Council of the European Union. *Immigrant Integration Policy in the European Union*. Brussels, 2004.
- Crul, Maurice, and Jens Schneider. "Comparative integration context theory: participation and belonging in new diverse European cities." *Ethnic and Racial Studies* 33, no.7 (2010): 1249-1268.
- Dagevos, Jaco and Mérove Gijsberts. *Jaarrapport Integratie 2007*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau, 2013.
- Dagevos, Jaco, and Malin Grundel. *Biedt het concept integratie nog perspectief?* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2013.
- Egten, Corine van, Sabine Kraus, and Miranda Delis. *Wij willen gewoon meedoen: Arbeidsparticipatie van gezinsmigrantes*. Amsterdam: Atria, 2014.
- E-quality. *Discussie paper Participatie van vrouwen met een islamitische achtergrond: Factoren die een rol spelen bij de participatie van vrouwen met een islamitische achtergrond*. 2009, 1-11.
- Ersanilli, Evelyn, and Ruud Koopmans. "Rewarding Integration? Citizenship Regulations and the Socio-Cultural Integration of Immigrants in the Netherlands, France and Germany." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36, no. 5 (2010): 773-791.
- Essers, Caroline, and Deirdre Tedmanson. "Upsetting 'Others' in the Netherlands: Narratives of Muslim Turkish Migrant Businesswomen at the Crossroads of Ethnicity, Gender and Religion." *Gender, Work and Organization* 21, no. 4 (2014): 353-367.
- Fairclough, Norman. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. New York: Routledge, 2013.
- Fassaert, Thijs, Matty A.S. de Wit, Wilco C. Tuinebreijer, Jeroen W. Knipscheer, Arnoud P. Verhoeff, Aartjan T.F. Beekman and Jack Dekker. "Acculturation and psychological

- distress among non-Western Muslim migrants: A population-based survey.” *International Journal of Social Psychiatry* 57, no.2 (2011): 132–143.
- Fleischmann, Fenella, Borja Martinovic and Magdalena Böhm. “Mobilising mosques? The role of service attendance for political participation of Turkish and Moroccan minorities in the Netherlands.” *Ethnic and Racial Studies* 39, no.5 (2016): 746-763.
- Ghorashi, Halleh. “From absolute invisibility to extreme visibility: emancipation trajectory of migrant women in the Netherlands.” *Feminist Review* no. 94 (2010): 75-92.
- Gillen, Julia, and Alan Petersen. “Discourse analysis.” In *Research methods in the social sciences*, edited by Bridget Somekh and Cathy Lewin, 146-153. London: Sage, 2005.
- Goodman, Sara Wallace, and Matthew Wright. “Does Mandatory Integration Matter? Effects of Civic Requirements on Immigrant Socio-economic and Political Outcomes.” *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41, no. 12 (2015): 1885–1908.
- Goodman, Sara Wallace. “Integration Requirements for Integration's Sake? Identifying, Categorising and Comparing Civic Integration Policies.” *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36, no.5 (2010): 753-772.
- Haraway, Donna. “Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective.” *Feminist Studies* 14, no. 3 (1988): 575-599.
- Harding, Sandra. “Rethinking Standpoint Epistemology: What Is ‘Strong Objectivity?’” In *Feminist Epistemologies*, edited by Linda Alcoff and Elizabeth Potter. London: Routledge, 1993, 49-82.
- Harding, Sandra. *Whose Science? Whose Knowledge?* New York: Cornell University Press, 1991.
- Hennie Boeijs, Harm 't Hart, Joop Hox. *Onderzoeksmethoden*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers, 2009.
- Hesse-Biber, Sharlene Nagy. “Feminist research: Exploring, Interrogating, and Transforming, the Interconnections of Epistemology, Methodology, and Method.” In *Handbook of feminist research*, edited by Sharlene Nagy Hesse-Biber. London: Sage, 2011, 1-26.
- Hesse-Biber, Sharlene Nagy. *Feminist Research Practice: A Primer*. London: Sage, 2013.

- Hijmans, Ellen, and Fred Wester. *De kwalitatieve interviewstudie. Onderzoekstypen in de communicatiewetenschap.*
- Huijnk, Willem, and Jaco Dagevos. *Dichter bij elkaar? De sociaal-culturele positie van niet-westerse migranten in Nederland.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2012.
- Janks, Hilary. *Critical Discourse Analysis as a Research Tool.* University of the Witwatersrand, Johannesburg.
- Jehoel-Gijsbers, Gerda. *Sociale uitsluiting: Een conceptuele en empirische verkenning.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2003.
- Joppke, Christian. "Beyond national models: Civic integration policies for immigrants in Western Europe." *West European Politics* 30, no. 1 (2007): 1-22.
- Keuzenkamp, Saskia and Ans Merens. *Sociale atlas van vrouwen uit etnische minderheden.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2006.
- Kofman, Eleonore, Sawitri Saharso and Elena Vacchelli. "Gendered Perspectives on Integration Discourses and Measures." *International Migration* 53, no.4 (2015): 77-89.
- Koopmans, Ruud. "Trade-Offs between Equality and Difference: Immigrant Integration, Multiculturalism and the Welfare State in Cross-National Perspective." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36, no.1 (2010): 1-26.
- Kvale, S. *Introduction to qualitative research interviewing.* London: Sage, 1996.
- Leeuw, Marc de, and Sonja van Wichelen. "Civilizing migrants: Integration, culture and citizenship." *European Journal of Cultural Studies* 15, no.2 (2012): 195-210.
- Leeuw, Marc de, and Sonja van Wichelen. "Doing 'Integration' in Europe: Postcolonial Frictions in the Making of Citizenship." In *Gender, Globalization, and Violence: Postcolonial Conflict Zones*, edited by Sandra Ponzanesi, 145-160. New York: Routledge, 2014.
- Mahmood, Saba. "Feminist Theory, Embodiment, and the Docile Agent: Some Reflections on the Egyptian Islamic Revival." *Cultural Anthropology* 16, no. 2 (2001): 202-236.

- Mahmood, Saba. *Politics of Piety: The Islamic Revival and the Feminist Subject*. New Jersey: Princeton University Press, 2005.
- Maynard, Mary. “‘Race,’ Gender and the Concept of ‘Difference’ in Feminist Thought.” In *The Dynamics of ‘race’ and Gender: Some Feminist Interventions*, edited by Haleh Afshar and Mary Maynard, 9-25. London: Taylor & Francis, 1994.
- McLaren, P. “White Terror and Oppositional Agency: Towards a critical Multiculturalism.” In *Multiculturalism: A Critical Reader*, edited by D.T. Goldberg, 45-75. Oxford: Blackwell, 1994.
- Meer, Nasar and Tariq Modood. “How does Interculturalism Contrast with Multiculturalism?” *Journal of Intercultural Studies* 33, no. 2 (2012): 175-196.
- Mepschen, Paul, Jan W. Duyvendak, and Evelien H. Tonkens. “Sexual Politics, Orientalism and Multicultural Citizenship in the Netherlands.” *Sociology* 44, no. 5 (2010): 962–979.
- Merry, Lisa, Clausen, Christina, Gagnon, Anita J., Carnevale, Franco, Jeannotte, Julie, Jean-Francois Saucier and Jacqueline Oxman-Martinez. “Improving Qualitative Interviews With Newly Arrived Migrant Women.” *Qualitative Health Research* 21, no. 7 (2011): 976–986.
- Midden, Eva. “Agency through Faith (Re-)Writing Religious and Gender Identities in the Netherlands.” In *New Literary Hybrids in the Age of Multimedia Expression: Crossing borders, crossing genres*, edited by Marcel Cornis-Pope, 145-157. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2014.
- Midden, Eva. *Feminism in Multicultural Societies: An analysis of Dutch Multicultural and Postsecular Developments and their Implications for Feminist Debates*. Lancashire: University of Central Lancashire, 2010.
- Modood, Tariq, Anna Triandafyllidou, and Ricard Zapata-Barrero. *Multiculturalism, Muslims and Citizenship: A European Approach*. London: Routledge, 2006.
- Modood, Tariq. “Introduction: The Politics of Multiculturalism in the New Europe.” In *The Politics of Multiculturalism in the New Europe: Racism, Identity and Community*, edited by Tariq Modood and Pnina Werbner, 1-26. London: Zed Books Ltd, 1997.

- Modood, Tariq. *Multiculturalism: a civic idea*. Cambridge: Polity Press, 2007.
- Modood, Tariq. *Muslims and the Politics of Difference*. Oxford: The Political Quarterly Publishing Co, 2003.
- Mohanty, Chandra Talpade. "Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses." *Boundary 2* 12/13, no. 3/1(1984): 333-358.
- Okin, S. Moller. *Is Multiculturalism Bad for Women?* Princeton: Princeton University Press, 1999.
- Parekh, Bhikhu. *Rethinking Multiculturalism: Cultural Diversity and Political Theory*. London: Macmillan, 2000.
- Patton, Michael Quinn, and Michael Cochran. *A guide to using Qualitative Research Methodology*. 2002, 1-30.
- Piper, Heather and Helen Simons. "Ethical responsibility in Social Research." In *Research methods in the social sciences*, edited by Bridget Somekh and Cathy Lewin, 56-63. London: Sage, 2005.
- Post, N and F van der Lucht. "Wat is participatie?" In *Volksgezondheid Toekomst Verkenning, Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven: RIVM, 2013.
- Regioplan Beleidsonderzoek. *De participatieladder: meetlat voor het participatiebudget*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek, 2008.
- Regioplan Beleidsonderzoek. *Evaluatie Pilot participatieverklaring*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek, 2015.
- Regioplan. Beleidsonderzoek. *De participatieladder getest: ervaringen van zes gemeenten*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek, 2009.
- Roggeband, Conny, and Mieke Verloo. "Dutch Women are Liberated, Migrant Women are a Problem: The Evolution of Policy Frames on Gender and Migration in the Netherlands, 1995-2005." *Social policy & administration* 41, no. 3 (2007): 271–288.
- Roggeband, Conny. "The Victim-Agent Dilemma: How Migrant Women's Organizations in the Netherlands Deal with a Contradictory Policy Frame." *Signs* 35, no. 4 (2010): 943-967.

- Rubin, Herb, and Irene Rubin. *Qualitative Research: The Art of Hearing Data*. London: Sage. 1995.
- Saint Pierre, Francesca Di, Borja Martinovic and Thomas De Vroome. "Return Wishes of Refugees in the Netherlands: The Role of Integration, Host National Identification and Perceived Discrimination." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41, no.11 (2015): 1836-1857.
- Siebers, Hans and Marjolein H.J. Dennissen. "Is it cultural racism? Discursive exclusion and oppression of migrants in the Netherlands." *Current Sociology* 63, no. 3 (2015): 470–489.
- Statham, Paul, and Jean Tillie. "Muslims in their European societies of settlement: a comparative agenda for empirical research on socio-cultural integration across countries and groups." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 42, no.2 (2016): 177-196.
- Taylor, C. "The Politics of Recognition." In *Multiculturalism: A Critical Reader*, edited by D.T. Goldberg, 75-107. Oxford: Blackwell, 1994.
- Tubergen, Frank van, and Matthijs Kalmijn. "Language Proficiency and Usage among Immigrants in the Netherlands: Incentives or Opportunities?" *European Sociological Review* 25, no. 2 (2009): 169-182.
- Vasta, Ellie. "From ethnic minorities to ethnic majority policy: Multiculturalism and the shift to assimilationism in the Netherlands." *Ethnic and Racial Studies* 30, no. 5(2007): 713-740.
- Vink, Maarten P. "Dutch 'Multiculturalism' Beyond the Pillarisation Myth." *Political Studies Review* 5 (2007): 337–350.
- VluchtelingenWerk Nederland. *VluchtelingenWerk IntegratieBarometer 2014: Een onderzoek naar de integratie van vluchtelingen in Nederland*. Zaandam: Aranea Grafimedia, 2014.
- Winch, Chris, Todd, Malcolm, Baker, Ian, Jenny Blain and Karen Smith. "Guide to undergraduate dissertations in the social sciences." *Higher Education*

Academy and Sheffield Hallam University,

<http://www.socscidiss.bham.ac.uk/methodologies.html> (Accessed 13 April 2016)

Yao, Yuxin, and Jan C. van Ours. “Language skills and labor market performance of immigrants in the Netherlands.” *Labour Economics* 34 (2015): 76–85.

Appendix A: Interviewquestions

Introductievragen

1. Wat is je naam?
2. Wat is je leeftijd?
3. Uit welk land kom je?
4. Hoe lang woon je al in Nederland?
5. Met wie woon je in Nederland?
6. Heb je een opleiding gevolgd? Zo ja, welke?
7. Hoe is je Nederlands?

Participatie definitie

8. Ken je het woord participatie? Waar denk je aan als je het woord participatie hoort?
9. Wat betekent participatie/meedoen in Nederland voor jou?
10. Wat valt onder participatie/meedoen in Nederland volgens jou?
11. De regering vindt dat betaald werken de beste participatie/manier van meedoen is. Wat vind je daarvan? Waarom?
12. Wat zegt de Koran over hoe moslim vrouwen mee moeten doen in de samenleving?
13. Wat is in jouw cultuur normaal dat vrouwen doen in de samenleving?
14. Pas je dat toe (de Koran en culturele normen) in jouw leven? Hoe?
15. Wanneer participeert/doet een vrouw volgens jou veel (mee) in de samenleving?
16. Wanneer participeert/doet een man volgens jou veel (mee) in de samenleving?
17. Wanneer vind je dat iemand niet participeert/meedoet in de samenleving?
18. Zijn er verschillen tussen hoe vrouwen participeren/meedoen in Nederland en hoe ze dat doen in jouw cultuur? Zo ja, welke?

Participatie nu

19. Hoe participeer/doe jij mee in de samenleving?
20. Wat doe je buitenshuis? (taallessen, opleiding, werk, contacten)
21. Heb je contact met mensen buiten je familie? Met wie? Hoe vaak? Waarom met deze mensen en niet met anderen?
22. Gaan er mensen met je mee als je ergens naartoe gaat? Zo ja, wie?
23. Wat vind je van de manier waarop jij participeert/meedoet in de samenleving? (Indien ze meer wil participeren)-> Wat houdt je tegen om meer te participeren/mee te doen?

24. Vind je het belangrijk om mee te doen in de samenleving? Waarom?
25. Heb je hulp gehad om meer in de samenleving te kunnen participeren/meedoen? Wat vond je daarvan? Welke hulp heb je gemist?
26. Zou je hulp willen ontvangen zodat je (meer) kan meedoen in de samenleving? Wat voor hulp?

Participatie toekomst

27. Toen je in Nederland kwam, wat wilde je toen doen? Wat waren je dromen?
28. Wat deed je in je thuisland? Wil je dat in Nederland weer doen?
29. Is het gelukt om je droom waar te maken? Zo nee, denk je dat dit gaat lukken? Waarom wel/niet?
30. Wat moet er gebeuren voordat je jouw droom waar kan maken?
31. Wat wil je in de toekomst gaan doen?
32. Wat hoop je voor de toekomst?

33. Welke tips zou je willen geven aan andere migrantenvrouwen die (mee) willen doen/participeren in Nederland?

Appendix B: Example consent form participants

Door dit formulier te onderteken geef je toestemming voor het gebruik van jouw interview in het afstudeeronderzoek van Ilse van der Horst.

Het interview zal niet voor andere zaken gebruikt worden.

Je zal anoniem zijn in het onderzoek,

Als je toch niet wilt dat een gedeelte of het gehele interview gebruikt wordt in het onderzoek dan kan je dit aangeven en zal hier naar geluisterd worden.

Ik heb bovenstaande punten gelezen en ga akkoord:

Datum:

Naam deelnemer:

Handtekening deelnemer:

Appendix C: Interviewtranscripts

Note : the text in italics is spoken by the interviewer, the other text is spoken by the participant

Interviewtranscript participant 1

Kijken of die... let er maar verder niet op, ja dat is alleen handig ja ... ja het klinkt eh het lijkt allemaal heel eng maar het is alleen handig omdat ik natuurlijk niet alles kan onthouden wat je zegt dus dan kan ik het naluisteren

Ja moeilijk ja praten

Maar eh maargoed dan gaan we beginnen ehm oke dus ik heb eerst een paar eeh wat vraagjes over de ja de makkelijke vragen zeg maar dus wat is je naam?

Mijn naam?

Ja

Mijn naam is [REDACTED]

[REDACTED]?

Ja

En je achternaam?

[REDACTED]?

Ja

Oke En wat is je leeftijd? Mag ik dat weten? Hoe oud ben je?

Jaaa, hoe oud..ehm ik heb geboort de [REDACTED]

Oke

Ja ..44

Dus Dan moet ik het even uitrekenen

44

[REDACTED] zei je, uit [REDACTED]

Ja

Oke dat is...

44 of 4...

Ja ik ben niet zo goed in hoofdrekenen

Nee ik ook... dat is zo ..

4..

Ja

4.. en 44

Ja 43 of

53? 53 toch?

Ik weet het niet, ik zeg altijd alleen dat (gelach)

nou we weten je geboortedatum dus we komen er wel uit. Uit welk land kom je?

Ik komt uit Somalië

Somalië oke

Ja

En hoe lang woon je al in Nederland?

7 jaar

7 jaar. en woonde je dan in [REDACTED] of ook in andere stukken?

Nee eerst ik kom hier eerst in Nederland ..in Friesland

Friesland!?

Ja

Oh zo

Ja

Ja

Ja ja

Dat is heel anders dan

Ja dan bleef ehm daar 8 maand ofzo 7 maand, dan hier

Oke

Dan huis

Dus je woont dus al best een tijd hier

Ja hier in Nederland

En met wie woon je allemaal?

Met mijn kinderen, twee jongens en een meisje, de andere is zwang.. zwanger ja dat meisje

Uw dochter

7 jaar ja dochter

Dus die woont nog hier? Of..

Alles hier ja

Oke dus twee zoons een dochter

Nu ook ..

en een kleindochter?

Ja

Oh wat leuk en ehm heb je ook een opleiding gevolgd? Een school?

Gehad. Ja opleiding voor inburgeringexamen. Voor over die paspoort. Ja inburgeringexamen ik heb gedaan en 3 jaar en half maanden ja op school

Oke

Ja maar moeilijk

Ja zeker

Ja eerst school in is beter, is goed voor taal maar andere school nee. Niet .. niemand help goed en niemand vertel alles nee. Ik heb eh nu ook eh veel boeken nooit geleerd niemand help ja maar inburgeringexamen ook zelfde op de computer

Ja

Oefen ... thuis mij dochter samen, help geregeld mijn dochter

Ja dus uw dochter heeft geholpen

Ja geholpen ja

Want in daar zat je eerst?

Ja ja

Dat was een goede school?

Ja goede school

En daarna zat je bij andere school of..?

Andere school in dan in maar achter die ... achter eh gemeentehuis ja.

En die was minder goed?

Ja maar al laatste taal nooit geleerd

Nee?

Ja

Nee dus was ook geen..

Ja niet eh ja maar andere school in in 1 jaar of minder paar maanden op de... in is beter beter heel beter ja maar niet eh..

Die was eh hielpen ze daar niet? Of..?

Nee alleen daar veel mensen, ja boeken eh klaar zelfde balala en... ja gaat als....

Moet allemaal thuis doen?

Ja maar [redacted] eerste... begint [redacted] heel goed eh mevrouw [redacted] je kent?
Ik weet niet? En...

Die ken ik nog niet nee

En vluchtelingenwerk de eh met eh [redacted]

Oja [redacted] ja

Ja samen werk samen heel goed begrijp alles voor eh kleisje alles geleerd ja ja

En heb je toen ook het inburgeringsexamen gehaald?

Ja

Ja? Helemaal goed

Ja niveau 2 maar goed maar taal moeilijk geen...

Ja praten is altijd het moeilijkst

Ja.. maar andere mensen goed praten, ja er ehm school voor eh [redacted] ook is goed [redacted] voor
eh taal ja

En heb je verder ook nog in Somalië wel eens geleerd?

Nooit

Wel basisschool?

Nee ik begint die ...pa eh ge potlood vast, hier begint

Het schrijven en eh

Ja nooit nooit daar

en hoe gaat het nu met schrijven en lezen?

Be ...Lezen goed maar... ik weet niet wat betekent.. ja voor ja ik weet het kan schrijven die
message sturen.. ikke ja lezen maar.. ik begrijp niet ja de zinnen schrijven en de zinnen maken
de taal praten ook moeilijk echte zei en zo ja moeilijk heel moeilijk voor mij ja

Ja

Ja schrijven en lezen.. ja ik vind heel leuk ja

Zeker

ja

ja het is ook niet makkelijk om een andere taal te leren

Ja soms ook die ... kan ja afspraken maken en gemeente praten beetje en huisarts ...beetje
niet te veel veel nee beetje ja die de dokter wat zeg beetje ik kan zeggen wat ik heb ja beetje ja

(Own participation)

Dus je kan wel zeggen van ik heb daar pijn of bij de gemeente van ik wil ik kom hiervoor

Ja beetje niet eh.. ja moesten die ander ik kan snap maar die ons praten snel ja maar eh ik zeg
langzaam alsjeblieft uit... ja ja **(Own participation)**

*En gaat er dan ook iemand mee als je dan naar het gemeentehuis gaat of naar het ziekenhuis
of ga je alleen?*

Alleen **(Own participation)**

Ja dus het lukt wel gewoon alleen om eh te doen?

Ja alleen soms niet begrijp die taal maar..

Maar goed

Ja ik alleen niemand eh ja

Nou dat is wel knap hoor dat het wel alleen eh ook lukt

Ja ja

Ik bedoel misschien gaat het een beetje moeilijk maar uiteindelijk lukt het wel

Ja de dokter snapt maar klaar ja geen probleem **(Own participation)**

*Aah nou heel goed. En dan over daar hadden we het net al over participatie moeilijk woord
dus dat eh.. betekent dus meedoen in Nederland dat dus kan je op allerlei manieren.*

Manieren

Manieren dus je kan zelf..ehm er is niet één ding van dat is meedoen. Er zijn heel veel

Manieren

(Arabisch gesprek met zoon)

Oke Veel

Veel ja dus je mag zelf zeggen dus wat denk jij eh wat vindt jij dat meedoen in Nederland is?

Ik?

Ja

Ooh

Ja dus hoe vindt jij dat je mee kan doen in Nederland?

....

Je mag van alles noemen

(Gesprek in Arabisch met zoon)

Wat ik mijn hobby? Of wat ik vind leuk in Nederland?

Ja om te doen gewoon buitenshuis? Of misschien in huis? Wat jij ehm...

..

Bijvoorbeeld ja even denken hoor

Nee ik snapt niet maar misschien ....

Misschien.. jullie spreken ook Arabisch toch?

Ja

Ik weet niet of het woord goed is maar participatie wat ik vond in het Arabisch was musharaka

Musharaka eiwa

Ik weet niet.. want het is zeg maar..

Musharaka eiwa .. Arabisch gesprek met zoon..musharaka

Ja in de eh die ken ik wel ehh in de amadjtama'a oke

madjtama'a

ja madjtama'a dat is in de samenleving noemen we dat in Nederland en hoe je daarin meedoet jij bent in Nederland en een heleboel mensen en eh hoe doe je daar in mee?

eerst hand geven

(gesprek met kleindochter)

dus ehm

al madjtama's holland eh... Arabisch alleen die madjtama'a betekent mensen alleen ik eh die goed mensen voor Nederland ja

ja wat ja het is ehm

kan

inderdaad mensen maar ehm maar in Nederland noemen we dat dan de samenleving of de maatschappij ook allemaal moeilijke woorden maar zeg maar hoe jij daar in meedoet

(Gesprek in Arabisch met zoon)..ik weet niet ...wat ik weet..

dus je kan bijvoorbeeld als je..

wat ik doe toch?

Ja wat je doet

Met mensen madjtama'a

Ja wat je met mensen doet of wat je alleen doet of met je gezin buiten of eh..a

Aaah wat ik ...ja ...alleen thuis met kinderen. ja alles ik doen, alles alleen. alles thuis ik en buiten en mensen ook eeh die buurvrouw en andere buurvrouw ook is goed voor mij ik wil soms ja ik nooit help ik heb geregeld en eh en andere veel veel samen komen hier koffie drinken en praten ja. Ja (**Own participation**)

En eh dus je hebt wel veel contact met eeh de buurvrouwen

Ja ja

En ook daar in die hoek?

Ja en andere vrouw komt uit Eritrea

Oja

Eeh [REDACTED] misschien kent? Of nee? En andere vrouw komt uit Syria nieuw hier wonen een beetje ja niet veel contact maar eh ik eh vrijwillig bij de [REDACTED], ik daar werken (**Own participation**)

Aah Vrijwilligerswerk

Ja die mensen alles ja heel goed samen koffie brengen thee wandelen weer is mooi schoonmaken soms kopsje alles wat ja alles wat bij [REDACTED] doe wil ik doen alles (**Own participation**)

Dat is een hoop eh dingen

Ja

Hoe vaak doe je dat?

Ja en boeken lezen samen met de andere vrouw soms die werk hand eh, doen mooi teken mooi mooi.. die bloemen voor zelf papiertje (**Own participation**)

Ja

Mooi is dat daar zelfde teken

Dat ga je dan natekenen

alles ik doen. en 1 jaar geleden bij [REDACTED] is gewerkt daar achter boerderij nu verhuizen hier. daar ik ook heb gemaakt die andere veel veel dingen mooi voor eh muur die (**Own participation**)

schilderijen

ja schil ja ik heb gedaan

verven? of

verf en voor eh babal cement en eh andere balat zo doen

ja

en andere kleur ja dan mooi ding ja

en dat maakte je dan daar?

Ja en samen die koken die cake cake

Cake ja

ja samen en met andere vrouw samen die bibliotheek gaan kopen ander.. ja ja daar bij [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
...

oh dat ken ik ja, het [REDACTED] is dat toch?

jaaa [REDACTED]... kijk

oja

ja

de [REDACTED] ja

ja

oh dus dat je komt op vaste ochtenden, ja je komt elke dinsdagochtend, donderdagochtend en vrijdagochtend

ja donderdagochtend nu gestopt, maar druk beetje en ziekte en ja ik had dan rustig dan begin (**Own participation**)

oja wat leuk dus dat doe je wel veel

ja

heel verschillende dingen

ja en soms.. kijk [REDACTED] die is goed.. wij samen (gesprek met buurvrouw)

Wat leuk

Ja samen ja

Spreek je de buurvrouw vaak?

Ja eerst ik woon hier tot nu contact samen (**Own participation**)

Oh wat leuk

die andere ook ja alles is rustig mensen goed mensen ja

hartstikke leuk en ehm even denken. Vindt jij het eh belangrijk om mee te doen? Zeg maar je doet vrijwilligerswerk en contact met de burens. Vindt je dat eh belangrijk? of vindt je dat..

ja heel goed belangrijk omdat eh ik leef hier in Nederland, mijn land is klaar ja ik probeer

..ach kijk

weer bezoek (**Own participation**)

(gesprek met vader die zijn dochter komt brengen)

Sorry hoor

Geeft niet gezellig hier. Die gaan samen spelen wat leuk

Rustig rustig ja mijn zoon ook zo hard druk hier komen

Ja met kinderen altijd druk toch?

Ja ja

Maar je zat te vertellen je zei eeh

Ja is belangrijk ja ik mijn land klaar ja nu mijn kinderen hier, kinderen leven op school leren alles moet ik doen contact alles ja ja en lagen en is goed ja ja mensen die op straat hoi

hoi zo ja (**Own participation**)

Dus op die manier probeer je hier eh mee te doen zeg maar

Ja

Eh volgens mij wilt ze...

(Gesprek met kleindochter)

De zwemdiploma..

Ja ja mijn dochtertje begint... 10 mei heel koud

Ja

Diploma B, C A heeft ja maar andere B ja maar koud

Is heel koud ja

Open daar

Ja

Woon je in [redacted]? Of..?

Ja

Aah

Dus ik heb daar ook mijn zwemdiploma gehaald ja ook heel koud maar ja is wel belangrijk

Maar belangrijk voor kinderen ja belangrijk. mijn hoop ook zwemmen ik mijn hoop die

zwemmen en kapper maak make-up alles mij ja (**Desired participation**)

Wie doet dat?

Ik vind eh ja ik wil ja die leren ja kapper en make-up mijn dochtertje... wil kan doen alles ja

maar ik vind ook leuk ja (**Desired participation**)

Jij wil dat ook leren?

Ja maar hier nee ja de taal belangrijk eerst halen (**Barriers to participation**)

Ja heb je wel eens eh geprobeerd.. dat je..wil je daar een opleiding voor doen voor kapper?

Ik wil alleen opleiding voor make-up doen en eh... ja maar duur hier (**Barriers to**

participation)

Ja

Ja

Dus dat waarom nog niet eeh dat doet. Omdat het eh duur is

Ja duur ja heel duur (**Barriers to participation**)

En eh taal eh

Ja taal ook belangrijk (**Barriers to participation**)

Ja want hebben ze dat ook gezegd. Heb je wel eens met eh dat je dacht ik wil kapper worden en dat ze zeiden ja maar de taal

Nee niemand gezegd

Nee maar dat je zelf eh

Ja ik zelf ja maar mijn land of Saoedi-Arabië of Dubai Egypte. Andere land goedkoop haar goed een 100 euro een 100 euro die diploma maak cursus alles ja leren. 6 maanden

6 maanden

Ja

En dan kan je kapper en make-up

Alles ja

Alles

Oh make-up voor Arabisch heel mooi he. Ik heb ook.... Kijk mijn man die en haar zo ja *veel werk om dat allemaal*

Nee als snel die

Ja? Oh knap

Ja

ziet er moeilijk uit

ja mooi mooi ja die wat kleding aan die make-up maken en haar maken alles ja *maar dat kan je in Dubai dan heel goedkoop leren of?*

Dubai is goed en eh Saoedi goed ja die

Dus maar hier is het veel duurder?

Ooh hier misschien 5000 of 3 of.. zo

Ja ik weet het ook niet precies maar het zal zeker 1000 euro kosten ja voor een jaar en als je dan meerdere jaren doet dan eh ja..ja. En ehm wil je nog in de toekomst denk je dan van ik wil nog kapper worden of iets anders doen of..?

Maar wat? ..Alleen hier blijven en bij [REDACTED]. Ja ik vind leuk zo maar ja die.. **(Barriers to participation)**

Of wil je iets anders doen je hoeft niet eh

Nee mijn hoop ik weet dat ik diep ik begint voor kapper en die mijn hobby, kan ik doen ja ja ik..haar ja **(Desired participation)**

Dus dat wil je als hobby gewoon blijven doen of..

Ja die ja ik doen en al dan .. kan.. uitkering ook stoppen dan werk doen ja ja ik niet goed voor mij die uitkering ik haat de naam voor uitkering ik ja..krijgen. ik wil werk ja maar taal en diploma moet in Nederland. Schoonmaken ook voor diploma. Loon ook **(Barriers to participation)**

Ja ook?

Ja ook hier

Dus overal diploma voor

Ja zonder diploma niet werk. alleen vrijwillig klaar. ja maar ook is goed vrijwillig voor mij hier. Mensen aardige mensen begrijpen jij bent ziek of niet ziek of.. ja hulp nodig ja hier ook is goed ja. **(Barriers to participation)**

Ja

Respect ja geef alles

Dat is ook belangrijk

Respect ja

En waarom vindt je het vervelend die uitkering?

Ja die uitkering kijk ja alles: kan niet op vakantie gaan, kan niet iemand ook komen hier, kan niet die kinderen.. ja wat wil jij kan niet doen. ja eerst doorgeven dan kan doen. niet zelfde ja en eh.. vrij vrij nee. Moet doorgeven ja **(Barriers to participation)**

Altijd zeggen wat je..

Ja misschien niemand opneemt telefoon of misschien die gestuurd die brief ik ga naar eh vakantie of ander land. ik heb gedaan invullen die voorbeeld eh. Sturen soms niet gevonden die brief daar, soms ja ja. Ik misschien ik ga die andere land of ik [redacted] mijn familie alles [redacted] Dan een keer ik heb geweest daar mij die... die een jongen ik eerst komt hier in Nederland samen. Ik heb gezien daar [redacted] eerst [redacted] ja die jongen helpt geregeld hij zegt tegen mij [redacted] ik ga naar [redacted]. Oke ik ga ga samen met kinderen met auto. Ik heb gezegd oke, goed ik heb paspoort klaar. Mijn kinderen alles weg. Ik kom terug ah de [redacted] bellen hmm mevrouw [redacted] was daar zonder niet doorgeven dan boete

(Barriers to participation)

Ja boete!?

Ja ik zocht boete nu

Zo dus dat is ook wel weer eh

Ja dus maar uitkering is goed, geen uitkering is goed werk jij zelfde werk wat wil jij kan doen zou ja.. Ja ja maar alles...ja ja...beetje zo.. **(Definition of participation)**

Dus wat hoop je.. wat hoop je in de toekomst?

..

Mag van alles dus niet alleen voor werk. Gewoon wat hoop je voor de toekomst?

Voor alles?

Ja niet alleen werk. Gewoon je leven

Leven..

Grote vraag he

Ik doen.. toekomst eerst eerst ik hoop ja de kinderen goed wordt. Eerst ja alles kinderen goed moet op de scholieren en diploma geregeld en alles werk heeft of.. ja mij dochter [redacted] is goed he groot is 26 jaar

Zo

ja grootste. Andere [redacted] 42..22 jaar

oja ik ben ook 22 jaar

ja [redacted] zelf mijn dochter [redacted] is kijk... maar niet hier

nee die woont ergens anders.. toch?

Yemen Yemen ander land

Ooh

Ja niet hier alleen 4 hier

Oja dat is wel heel ergens anders

[redacted] en [redacted] is hier. Maar [redacted] grootste ander land....

En wat hoop je voor jezelf?

Mijn zelf.. ja alleen ik doen alles ja wat goed en.. maar beetje apart kan niet eh doen ja wat ik wil ja ja **(Desired participation, Barriers to participation)**

Ja en heb je ook wel eens hulp gehad?

Dat.. Les?

Ja les

Ja taalmaatje

Taalmaatje

andere [redacted] is buurman mijn buurman hier achter. maar hij goed [redacted] aardig

[redacted] heel goed, samen en ik ben verdrietig of ja praten samen ja lachen huilen samen ja de tijd zo is weg. groot groot [redacted] ja dan niet zelfde die andere vrouw hier ook ik heb gehad die taalmaatje. [redacted] die naam [redacted] ja vroeger ik heb gehad.

Ook heel goed

misschien juf of les.. ja hoe kan leren ja ja maar die goed nu ziek 4 maand of 5 maanden die in ziekenhuis die voor

oh dat wel echt ziek dan

ja voor knie en spieren kan niet lopen

oh

ja nu alleen sturen die berichten whatsapp: hoe gaat het [REDACTED]? hai liefje ik.. ja maar hoop ik zie een keer ja maar ik weet niet waar. alleen thuis hier ja samen praten samen alles ja. soms ja fiets goed fiets (**Own participation**)

..

oh die heeft je leren fietsen?

ja hij fietsen voor [REDACTED] geeft mij

oh die heeft die aan jou gegeven?

Ja ja ja ja heel goed ja

Oh wat aardig

Ja die medicijn ook niet praten die medicijn ook hij vertellen voor mij. [REDACTED] die niet goed voor maag of voor die goed zo zo ja ja heel [REDACTED] goed. Belangrijk praten samen

Ja zeker

Hij ja samen samen praten en dan zeggen: “nee [REDACTED] zo verkeerd dat, nee nee zo zo.” Soms ik zeg: “ja ik geweest [REDACTED].” hij zegt : “nee niet zo zinnen, zinnen goed zinnen zeggen [REDACTED].” of verleden tijd en nu ja moeilijk.

Ja dat is altijd dan moet je weer aanpassen in je hoofd

Ja ik was was ik weet het niet. hij zegt nee [REDACTED] moet moet ja denk ja oefenen.

Ja veel oefenen

ja maar grammatica alles die Nederland. Grammatica heel

ja dat is heel moeilijk

Moeilijk ja

Ja ik vind het ook altijd knap als mensen Nederlands zo eh ook zoals jij nu zit te praten het is best een groot verschil van Arabisch naar Nederlands dat is best eh

En Somalisch ook praten ik

Ja

Somalie en Arabisch ja maar kijk Arabisch ik heb geleerd Arabisch op straat en met mensen en eh boodschappen doen niet zo hier boodschap alles die kar doen die voor eh kassa binnen doen.

Ja alles zelf in de kar en dan ..

Ja

Maar Arab Arabisch de winkel vragen de meneer ik wil ze dat die die die ja die ja hij alles neerzetten maar niet zelf

Aah

En alles mensen die zitten buiten ook of lopen praten samen maar hier nee. Thuis terug thuis klaar daar alles jij doen alles zelfde kar ja kassa die bin maken ja misschien ja hoi hoi ja ik vind ook leuk ja goed mensen kent of niet kent zeggen Hallo goedemorgen goededag hallo ja hoi ja heel goed hier voor mensen buiten op de straat ja en [REDACTED] ook heeft een hondje die lopen tot ja ja lopen ook Hallo zei ze jij niet kent kijk hallo hoi goed die op hier heel heel goed voor hier Nederland ander land niemand he (**Definition of participation**)

Nee?

Ja

Dan doen ze dat niet?

Muslim ja. Salam aleikum. Niet zelfde salam aleikum wie misschien jij kent op ja niet zelfde hier. Niemand misschien ander [REDACTED] komt eerst hier auto en eh bezoek andere buur burens ja hij zegt misschien hallo ja ..misschien hij komt andere straat of andere zelfde utrecht of eh ja woerden ja Hallo hallo kijk. Ja heel goed maar arab..moslim ja misschien jij kent ja salam alaikum nee ‘ja’ alleen kent. (**Definition of participation**)

Alleen dat je alleen hallo zegt bedoel je

Hallo zelfde salam alaikum maar hier is goed die Nederland. ik bedoel die Nederland heel goed voor eh die .. hallo goedemorgen, hoi

Ja

Ja

Je bedoelt voor Nederlands praten. Bedoel je ook als je...

Nee iemand niet kent iemand ik heb gezien of gezegd op de straat hier lopen of met de hond of met fiets ...

Ja allemaal gedag zeggen

Ja hoi of eh..ja ik breng mijn dochtertje op school ja veel mensen niet kent maar zeggen hallo hoi goedemorgen goededag

En dat vind je wel eh dat vindt je wel goed?

Ja heel goed

En waarom is dat goed?

Omdat mensen goed ja elke

Elkaar kennen? Elkaar...

Ja die respect

Oh respect ja

Ja ik wil ja respect voor mensen ja hoi die [REDACTED] kleintje he die andere vrouw groot kent hoi. Ja [REDACTED] hoi ja, omdat die belangrijk alles allemaal land maar hier .. ja heel goed hier in Nederland (**Definition of participation**)

En deden ze dat in eh Somalië ook?

Nee

Van hallo of deden ze dat helemaal niet?

Nee misschien buurman of buurvrouw of meisje jij kent jij ja misschien een hier bee.. maar niemand kent ja hoi zeggen nee hallo goedemorgen goededag hoi vandaag is week wind bah is nat. Gisteren ik heb geweest tante artis staat twee vrouw nee nooit nooit mee gezegd ja oh vandaag is eh slecht eh weer en nat he bah toch ik zeg ja vandaag regen ja ik weet niet wie die twee vrouwen waar... (**Definition of participation**)

Maar wel mee praten

Ja ik weet niet alleen gewoon voor eh wind wind praten over die regen en nat en ja die goed Nederland heel goed ja

Ik had nog een eh vraagje over ehm... ja wat ehm... wat is in jouw cultuur normaal voor vrouwen om mee te doen in Ne.. niet in Nederland dan maar in Somalië dus wat is normaal eh in de cultuur van Somalië voor vrouwen om te te doen. Want je zegt nu dat je vrijwilligerswerk doet en dat je natuurlijk je kinderen opvoedt en wat is normaal in Somalië dat vrouwen doen?

Somalië alleen veel vrouwen alleen bleven thuis. Niet cultuur ja werken zelfde hier vrouwen en mannen zelfde werk nee Somalië soms of sommig ja mensen meisje of vrouwen niet meisjes ook he vrouwen groot vrouwen ja misschien 120 of 15 vrouwen werk heeft op de cultuur. De cultuur maar hier nee nee niet zelfde maar daar ja alles vrouwen eh die vrouw huisvrouw ja kinderen eten die mannen komt werken alleen eten maken en douchen voor douchen alles ja ja niet zelfde hier daar vrouw thuis.. werken (**Participation in culture**)

En wat vind je daarvan?

Daar? Nee ik vind niet leuk zo. Ja vrouwen wat wil je wat willen vrouwen kan doen kan normaal zo ja vrouw of meisjes kijk ik heb niet nooit geleerd mijn familie alles meisjes mijn familie ja mag niet meisjes naar school ofzo (**Participation in culture**)

Dat mocht niet

nee dat mag niet 9 jaar bleef thuis geboorte meisjes bleef thuis klaar trouwen dan man voor andere familie klaar ja nooit nooit op de ... deur ook staan ja (**Participation in culture**)

Mag niet bij de deur staan?

Mag niet .. 9 jaar.. soms 12 jaar en 11 jaar 10 zo maar ik 9 jaar thuis gebleeft ja

Ja en wat deed je toen? Wat deed je thuis?

Werk thuis. **(Own participation)**

schoonmaken

schoonmaken alles zo dus **(Own participation)**

(gesprek met kleindochter)

Ja daar zelfde Arabisch ook Arabisch ook zo Arab ook maar nu is Arab of Dubai ander eh Saoedi he alleen mag niet die auto maar beetje beetje ja goed

Steeds meer verandering eh

Ja vroeger maar eh vroeger mijn familie ook ik ja soms ik boos zelfde waarom ja doet zo ja **(Own participation)**

Want hoe had je het anders gewild?

Wat?

Want je zegt ik ben boos soms

Ja voor ja ik ja ik denk ja vroeger ik thuis alleen bleven nooit ja niet snap alles nu kijk

..ja..moeilijk **(Own participation)**

Wat had je graag gewild toen je was toen jong je zat thuis maar wat had je eigenlijk gewild?

Vroeger misschien normaal kan ik ga naar school school leren en ja zo is goed meisje en jonge niet eh zelfd, hij heeft leef ja later ja ik vind zo nu kijk mij kinderen meisjes

of niet meisjes ook naar school ja **(Desired participation)**

Mm je vindt het belangrijk dat iedereen naar school kan

Ja maar mijn familie andere familie ook zo veel familie maar echt echt Somalisch niet zelfd mijn familie. De Somalia ook ...niet dezelfde Somalië die ja ...zelfde kijk hier [redacted] en eh [redacted] en eh [redacted] die andere mensen wonen hier. Somalisch boven Somalish maar hier [redacted] andere ja ja die zelfde hier die mevrouw bruin mevrouw kran van van van zo. Somalië snapt je nu?

Bedoel je dat in Somalië verschillende..eh

Jaa

Eh plekken in Somalie?

Ja Somalia boven Somalia Mogadishu maar mensen elk die ja mij eh familie en oud oud ja die naam [redacted]

Ja?

Beetje die wit

Ah ander kleurtje

Ja ja die oh niet goed, bleef thuis alles meisjes ja **(Participation in culture)**

Dus dat was bij de [redacted]?

Ja ja thuis **(Participation in culture)**

En bij de andere?

Andere oh naar school **(Participation in culture)**

Oh oke dus die mochten dat wel

Ja naar school en eh alles doen wat **(Participation in culture)**

Ja

Ja maar..

En heb je het idee dat je nu wel.. je hebt nu dan eh leren schrijven en lezen eh

Ja maar waar oke gemeente hier niet geld niet betalen op school scholieren. Ja ja school belangrijk ja

Ja ja en ehm in de koran wat staat daar over hoe vrouwen meedoen?

De Koran mag niet die vrouwen .. op de koran staat mag niet vrouwen en mannen zo zitten en praten en vrij en vrienden samen nee. **(Participation in Islam)**

Dat mag niet

Nee mag niet vroeger Somalië Somalië kan mag ja ik heb vrienden en met meisjes en ja ik heb die of buurjongen of zo ja is goed vroeger ja maar nu Somalië verschillend voor vroeger en nu nu zelfde tijd voor [REDACTED] kijk leeftijd [REDACTED] die aan

Hoofddoek?

Alles alles

Alles bedekt

Hoofddoek. zo is makkelijk goed (wijst naar haar kleding) ja maar nu mag niet zo op doen he voor mij zo **(Participation in Islam)**

Alleen de ogen dat is nu hoe het

Ja nu Somalië vroeger goed

Dus dat is veranderd daar

Ja vroeger heel heel heel heel goed ja

En hoe zegt de koran dat vrouwen mee mogen doen in de samenleving? Dus voorbeeld ehm ja we hebben het net al gedaan gepraat over meedoen en je zei dat ik moest thuis zitten en niet naar school

Vrouw voor moslim toch?

Ja

Zitten thuis en alles doen voor huis **(Participation in Islam)**

Ja dus dat hoort ook dat zegt de koran ook

Ja maar nu Somalisch Mogdishu die andere vrouwen van vroeger gaan naar europa nu terug ja nu terug hun ook die werken heeft beetje ja ja **(Participation in culture)**

En is dat eh is dat normaal of ..? hoe kijken mensen naar die vrouwen? Denk je? Is misschien moeilijk

Normaal normaal die vrouwen werk ja die nu terug alles die mensen nu is beter Somalië nu beter vroeger voor oorlog maar ander maar nu is beter kijk nu ik vind leuk ook ik vind goed die vrouwen he die die ba.. tweede kamer en eh eerste kamer tweede kamer parlement alles die nu vrouwen daar in Somalië ja maar andere mensen ook niet goed ja andere mannen voor Koran strict man ook niet goed daar leven maar nu oorlog die mensen en die mensen

(Participation in culture)

Oh ja de verschillen

Ja hun zeggen mag niet vrouw werk mag niet ...maar vrouwen ook (vuist) ja **(Participation in culture)**

Hm dat is best eh veel eh gebeurt daar nu dan

Ja niet zelfd maar mensen voor vroeger ook terug die Somalië nu is beter ja ik heb gezien op de tv. Ja Somalië is beter heel beter ja maar die mensen voor Koran leven daar elke tijd probleem maken. Ja elke tijd probleem maken met ehm jongens meisjes die klaar school alles heeft eh...

Hoofddoek?

Nee nee die voor eh die voor laatste school universiteits...

Universiteit ja

Ja die klaar doctora of eh ja of die huis ... ja ja die allemaal jongens of meisjes klaar die school jaa die feestje maken andere die voor koran komen dood maken. Hoe veel jongens en meisjes ..alles leef. Ja 20 21 22 ja en hoe .. ja nu ook probleem maar niet zelfde vroeger

Oke ja

Ja die koran elke tijd zeggen dit mag niet zo mag niet zo mag niet ja

En hoe is dat eh voor jezelf? Met de koran met de cultuur hoe gebruik je dat in jouw leven?

Want eh wat de koran zegt en wat in je cultuur normaal is?

Nee de koran zegt de koran zegt Islam salaam betekent salaam wat betekent niemand doen ja niemand eh de buur heeft de koran of heeft de christen of heeft ... alles die klaar jij koran jij

apart jij apart jij ..klaar de koran zegt zo ja niemand die hij niet moslim hij niet goed nee de koran niet zeggen zo de Islam salaam (**Participation in Islam**)

Ja vrede

Ja salaam ja ja kijk salaam ja niemand ja hij ..niet zo zeggen Koran koran daar staat koran alleen ja die Allah andere mensen zonder geloof mijn taalmaatje zonder geloof nooit hij zegt tegen mij [REDACTED] zo zo zo ja klaar hij leeftijd klaar ja oke ik zeg oke ik geloof mij koran oke klaar ja Allah Allah die klaar. Allemaal mensen weten Allah klaar zeggen zo goed of niet jij ja die niet nu die mij voor moeder en moeder voor oma oma.... Ja die komt ja koran salaam ik vind leuk koran salaam niemand zeggen hij doet zo hij doet zo nee mag niet die mag niet Allah mag niet of ander ons ook (**Participation in Islam**)

Dus heel anders dan die groepen in Somalië zeggen die zeggen van je moet eh

Ja die die hun kapot hun niet goed hun alles doen wat mag niet doen ja waarom ja kijk iemand daar ik niet moslim klaar niet moslim waarom ja hij komt doodmaakt oke ik niet gedaan oke niet die moslim dood nee mag niet zo koran zeg. Ja .....(Arabisch) alles kijk nu [REDACTED] voorbeeld. [REDACTED] heel goed vrouw voor mij ja misschien iemand moslim niet doen zo [REDACTED] wat ik doe samen ja voorbeeld oke kijk misschien jij gaat eh .. (**Participation in Islam**)
(Gesprek met zoon in Arabisch)

Kijk die wat ik zeg ja

Ja je zei ehm met de buurvrouw dat ze dat het er eigenlijk om ging hoe goed ze was hoe ...

Ja nu voorbeeld ik ben moslim Saoedi is moslim toch? Saudi Arabia

Mm

Oke waarom ik komt hier?

Ja dat weet ik niet?

Ja is bond belangrijk ik weet dat Dubai moslim toch ?

Mm

Masr Egypte moslim, veel moslim landen kijk.. allemaal mensen moslim en christen andere heeft eh geloof ja waarom Europa alles komen?

Ja oorlog en van alles

Oor.. oke waarom niet naar ander land voor koran zeg en moslim waarom?

Ik zou niet weten

Ja kijk ik zeg elke tijd ik zeg tegen de andere mensen zo ook ja. Ik ..oorlog Somalisch vroeger gehad ik ga dan ik weg Saoedi dan tahir tahir betekent zonder papiertje terug jouw land eerst zwang die politie pakken en alles en die deur kapot maken binnenkomen dan alles weg die alleen voor kleding die he jij zegt misschien die ophalen en politie nee zeggen

En waar was dat? Dat was in Somalië?

Saoedi

Saoedi-Arabië

Die moslim zeggen toch? Saudi moslim. oke ik ben moslim ook ik komt hier voor de oorlog hier ja leven voor kinderen werk oke die papiertje geen papiertje. Hier mag niet die papiertje alleen Saoedi-Arabië heeft papier buitenland mag niet papier oke hoe kan die ik doen papier mag niet alles kunt doen mag niet

Ja dus je mocht geen papier maar je werd weggestuurd omdat je geen papier had

Ja geen papier maar papier ook niemand geven

Nee

Kijk daar sturen eerste de gevang..

Gevangenis

Gevangenis dan ook slaan dan sturen die land voor oorlog

Dus sturen ze terug naar Somalië?

Ja dan Somalië ... dan terug 3 keer

Zo

Ja laatste keer ook terug Somalië dan mijn man overleden

Oh

Ja door die koran zeggen. ja komt binnen en alles hier dicht en eh tok tok die islam zegt? Nee. Saoedi ik zeg elke tijd Saoedi niet islam alles waarom omdat ik .. ik heb daar geweest ja. Kijk dan Somalië ik terug hier komt hier kijk welcome [REDACTED]. Zonder papier ik komt hier zonder ja dan Nederland zegt wat wil je? Wat daar ja gebeurt? Ik zeg zo zo zo gelijk thuis en eh pasje, pinpas, eten, alles. [REDACTED] oke waarom islam niet zo doen? hij zegt islam islam toch? Oke waarom? Die islam moet zo doen he alles voor koran zitten voor alles die Europa doen

Wat doen ze in Europa?

Europa die helpen mensen. De kerk de kerk alles die mensen geven de geld alles .. ja ja die is koran zegt die helpen die mensen **(Participation in Islam)**

Ja dat is ook volgens de Koran en de kerk

Zit in koran Europa doen de christen doen. voor koran Allah zegt christen doen. begrijp?

(Participation in Islam)

Ja dus de christenen doen eigenlijk wat de koran ook zegt

Ja ja heel heel 100 100 procent de christen doen wat zeggen koran staan ja. Ja die alleen ik weet dat, ik weet het ik weet het ik weet het die oke Saoedi en Emarites alles rijk die patrol die benzine alles ja alles syria kijk ja irak ja kurdistan alles ja kan leven ja zelfd hier uitkering of of waarom niet?

Ja dus dat is dus eh

Die mag niet. Ik zeg ik ben islam en hier alles niet helpen alles. vrouwen en kinderen alles dus islam islam. **(Participation in Islam)**

En wat eh wat is volgens jou dat de koran zegt over hoe vrouwen in Nederland mogen doen? omdat ehm je zegt al dat ik vind niet dat de islam zegt dat vrouwen thuis moeten zitten. Maar wat zegt de islam volgens jou over wat vrouwen mogen doen of moeten doen misschien? Wat een vrouw doet volgens de koran wat is goed?

Oke kijk. Die mohammed r'sulullah bij ons prins voor moslim. mohammed mohammed r'sulullah profies

Profeet

Ja mohammed r'sulullah voor islam ja toch mohammed r'sulullah toch trouwt voor eh oorlog en die vrouwen die help mensen voor die bloed en doen en water en ja niet zeggen die hier blijven ja vroeger ja en helpen **(Participation in Islam)**

dus dat is hoe vrouwen meedoen?

ja vrouwen en het voor oorlog doen en voor mensen ja en alles doen vrouw oke waarom vrouwen die ja alleen mannen is goed nee nee nee vrouw vrouw ook heeft alles wat. kijk vrouwen en mannen vrouwen alles kan doen zwaarte leven. Kijk nu alleen.. ja 4 kinderen Somalië en hier **(Definition of participation, own participation)**

ja dit ook een hoop werk

kijk alles vrouwen kan doen en misschien die man ik heb gezegd die op straat een man heeft meisje misschien die vrouw naar werk een man heeft die twee meisjes of twee kinderen naar school brengen he die meisjes blabla die man hmmh vrouw elke tijd vrouw aardig en lief ja alles hier niet zelfde man vrouwen elke tijd vrouw goed ja elke tijd kan doen alles die meneer doen kan doen de vrouw zelfde. Die meneer strikt nee vrouw is strikt de manier is van thuis kinderen alles alles ja ik vind het zo ik weet niet voor jou ja goed ik vind die vrouwen elke tijd vrouwen is goed ja **(Definition of participation)**

en hoe kunnen mannen dan meedoen? Hoe kunnen mannen meedoen in Nederland denk je? want je zegt vrouwen kunnen voor kinderen

Och misschien mannen is werk die mannen kunnen beetje beetje boodschappen doen hier ik zie op straat ja...ook meneer hier 3 of 4 meisjes die meisjes alles die tas zo doen ja die man

die pakt haar .. ja hij klaar geen.. door kinderen maar vrouw misschien moeder zeggen ha mama netjes doen ja zo dat oke ga ja ja mannen oh. De koran niet zeggen zo. Nee mannen mannen maar kijk koran ook hun zeggen die Saoedi-Arabië mag niet die vrouwen... oke waarom? Vrouw ook heeft eh.. ja wat wil je kan doen. auto rijdt makkelijk waarom mag niet? Kijk ja is dom. Ja mijn dochtertje nu heeft auto geregeld theorie en rijbewijs ja heeft afspraak een week geleden gehaald ja [REDACTED] (**Definition of participation**)

Ooh wat leuk

Ja dankje maar Saoedi mag niet vrouw vrouw ja nee nee nee koran salaam koran salaam Allah niet zeggen zo ja maar mensen alleen doen zo ja de mensen doen zo ja. (**Participation in Islam**)

En hoe ehm hoe denk je je zegt mannen die kunnen minder goed met de kinderen overweg of eh opvoeden en hoe kunnen mannen het beste in Nederland meedoen.? Hoe.. Wat kunnen mannen dan doen?

alleen werk alleen werk op de cultuur op de computer die mannen die telefoon ja soms die helpen die vrouwen koken en zo doen sla ofzo maar .. vrouw is goed elke tijd ja...

En ehm.. even kijken ik denk dat ik dan.. ja ehm als laatste vraag had ik welke tips zou je geven of welk advies aan andere vrouwen die in Nederland komen wonen en die mee willen doen? dus stel ehm je hebt een andere Somalische vrouw die komt hier en die zegt nou ik wil meedoen in Nederland zoals jij zegt ik ben hier ik ga hier meedoen. Ik ga ik woon nu hier zei je wat zou je dan tegen die vrouw zeggen van dit is goed of dit moet je niet doen of wel doen of...

Ik zeg ik kent een Somalische vrouw die komt hier die kent [REDACTED] ook. ik zeg voor kinderen de school nieuw nieuwe school de winkel nodig alles ja die kan help praten ja zo goed zo goed ja de kinderen ik vind belangrijk voor kinderen zelfde [REDACTED] ook moet iemand of ik moet brengen naar school en ophalen gebracht. Ja zo belangrijk mevrouw heeft kinderen ik zeg zo de kinderen eerst belangrijk waarom ja die kind. De grootste geen probleem ja maar kinderen ja jongst of ... 5 jaar 6 jaar 7 jaar zo moet.

Ja als ze nog heel klein zijn dan

Ja moet iemand vader of familie of moeder ja belangrijk ja die eerst ik zeggen dan ... taal belangrijk ja de taal hier in Nederland ja de taal en alles ja. Ja ik zeg ja.. (**Definition of participation**)

Dus dan zou je zeggen je moet de taal leren

Ja taal leren belangrijk taal met kinderen ook belangrijk zorg ja hier ja...ja ik zeg alles ja ja zij misschien hulp nodig kan. Ja ja

Dus dan zou je met heel veel dingen helpen

Ja alles ik heb gedaan ook die andere vrouw die andere vrouw nu ook hier ja.

Nou wel heel aardig dat je dat doet. En heb je zelf nog dingen dat je denkt van die wil ik nog zeggen of misschien dingen waar ik niet naar gevraagd heb maar dat je denkt die zijn wel heel belangrijk

Ja belangrijk alles voor goed ja ...

Zijn er dingen omdat ik natuurlijk over de participatie of de ...hoe vrouwen meedoen in Nederland en hoe ze dat... wat ze vinden zijn er dingen die jij nog eh die jij eh nog zegt van ja maar dit heb je niet gezegd of gevraagd maar dat moet je weten

Ja ik weet die wat je bedoelt .. ja... maar

Nee komt niet ineens iets eh. Is ook een moeilijke vraag.

Vragen geen probleem misschien het antwoord geven ja.

Ik bedacht me nog een vraag, eh in Nederland heeft de regering nou je weet al veel met de gemeente hoorde ik van de buurvrouw dat de...de regering die zegt dus dat ehm de beste participatie of de beste manier voor vrouwen om mee te doen in Nederland is werken, betaald werk. Wat vind je daarvan?

Betaald werk is goed. **(Definition of participation)**

Ja?

ik zegt toch?

Ja je zegt zelf al dat je

Ja werk is goed voor geld. ja werk zelfde doen ja alles ja ook niet goed thuis blijven ja ja die werk elke tijd werk is goed ik vind leuk ja maar geen diploma en taal ja ik heb geweest ook [redacted] ja en ja paar dagen 2 weken geleden daar geweest voor werk maar hun zeggen ja [redacted] jij bij [redacted] vrijwillig klaar daar bleven vrijwillig bleven en jij gezond ook niet goed voor maag elke tijd niet goed en hoofdpijn soms hoofdpijn **(Definition of**

participation, barriers to participation)

Dus je mocht niet daar ook nog werken bij [redacted].

Ja sommig mocht niet hier bleef vrijwillig ja ik heb gezegd oke ja en hier ook is beter taal ook samen maar ja snel praten maar ja is goed voor mij ook dicht bij hier

En [redacted] heeft die wel eens.. met vluchtelingenwerk helpen die jou ook met werk of dat ze ...of andere dingen?

Nee nu gestopt daar alleen 2 jaar hulp andere mensen nieuwe mensen komt hier buitenland 2 jaar mag die vluchteling die help nu stopt

Dus nu is het gestopt dan krijg je geen eh hulp

Ja maar andere vrouw [redacted]. Je kent [redacted]?

Nee ik ken heel weinig mensen blijkbaar

Oh heel aardig vrouw heel aardig vrouw maar die ook zoeken ja iemand help ik red ja soms brief is moeilijk maar mijn dochtertje ook veel helpt mij [redacted]

Hmm die helpt je met moeilijk brieven ja en andere dingen moeilijk.

(mobiel gaat af)

Message

Ik weet het niet naja

Mijn dochtertje is goed ja heel goed slim meisje grootste [redacted] ja ik heb graag maar soms ik zelfde net die vrouw ja soms niet begrijpen dan [redacted] ja maar als ook op school zitten en andere ja ook veel niet goed ja maar zei zegt mama geen probleem ik kan doen.

Nou dat is wel heel fijn dat ze dat..

Ja maar niet meer daar ja 7 jaar hier alleen 2 jaar daar ja andere vrouw komt hier nu stopt. Ja 5 jaar misschien stopt . ik alleen alles doen

Nu het zelf allemaal doen

Zelfde ja

Nou dan was dit het interview ik zal even de... stoppen.

Interviewtranscript participant 2

Anders dan weet ik niet alles meer wat je hebt gezegd heb dus dan ehm dan heb ik eerst een paar makkelijke vragen zoals wat is je naam?

Ehm [REDACTED]

En je leeftijd?

23

23 jaar En uit welk land kom je?

Uit Syrië

En hoelang woon je al in Nederland?

Bijna 2 jaar

Bijna 2 jaar. en woon je al die 2 jaar in [REDACTED] of ook op andere plekken?

Ja 6 maanden ehm op eh kampen en dan anderhalf jaar in [REDACTED]

Oke en die 6 maanden zat je dan in verschillende kampen? Of?

Ja verschillende kampen

Oke dus steeds verplaatsen

ja

Oke en met wie woon je allemaal in Nederland?

Eh met mijn gezin. Mijn familie

Met jouw familie

Ja ouders en 3 broers

3 broers. En ook nog andere mensen familie in Nederland.

Eh ja ik heb mijn oom hier, een nicht en twee eh nee een nicht en twee neefjes neef ja

Oke en die wonen ook in de buurt?

Een in [REDACTED] en mijn neef in [REDACTED]. Mijn nicht en mijn neef in [REDACTED] maar ze zijn in kamp en mijn oom in den [REDACTED]. Dichtbij [REDACTED]

Oke dus heb je daar ook vaak contact mee?

Ja

Ga je dan op bezoek of via online?

Ja eigenlijk we gingen niet zo vaak want het is veel ... ver ehm maar toen ik de toets heb gemaakt dan ging ik daar logeren 3 dagen

Dus dan heb je wel veel contact.

Ja

En ehm heb je een opleiding gevolgd?

Nu nog niet hier nog niet.

En wel in Syrië?

Ja ik heb in Syrië 1 jaar aan de universiteit gestuurd en in Egypte ook 1 jaar aan de universiteiten gestudeerd.

Oke en je zegt nog niet

Ik wil dat graag

Je wilt graag een opleiding gaan volgen

Ja

En heb je al een idee wat voor opleiding?

Ik heb inschrijven voor schakeljaar bij hbo en ja ik hoop dat dat lukt (**Desired participation**)

En eh denk je dat dat gaat lukken?

Ja denk ik

Ja? En wat moet je dan allemaal doen om zeg maar dat schakeljaar goed te eh voltooien

Ehm ik moet B1 hebben en .. eh mijn certificaat goed eh in Nederland zijn moet eh vertalen en waarderen en als het goed dan kan maar als het minder dan de niveau van Nederland kan niet. (**Barriers to participation**)

Certificaat voor je diploma bedoel je?

diploma ja mijn diploma

ja en als dat goed gewaardeerd wordt mag je dan een schakeljaar beginnen of daarna?

Ja schakeljaar en daarna zou ik direct naar hbo gaan maar niet naar universiteit

Nee, dat kan niet dat weet je al?

Ja

Oke wil je wel graag naar de universiteit of vind je hbo ook..?

Ja ik wil graag maar ehm maar ze zeggen als je goed bent dan kan je de eerste jaar van hbo eh gehaald en dan eh kan je gelijk naar universiteit dus eerst jaar schakeljaar en dan eerste jaar en dan naar universiteit als het goed is **(Desired participation)**

Oke dus dat is ook mogelijk

Ja dat kan

En eh zou je dat graag willen dat dat zo loopt?

Ja ik wil het **(Desired participation)**

Dus daar hoop je wel op dat dat zo..?

Ja ik hoop **(Desired participation)**

En wat je wat als het niet lukt? Als je op hbo moet blijven?

Ja als het niet lukt dan moet ik naar mbo

Naar mbo? Als je eh als je niet op hbo lukt bedoel je?

Ja

En wat als je wel .. niet naar de universiteit kan maar wel op hbo kan blijven wat vind je daarvan?

Ja ik vind het een beetje moeilijk want hbo is 4 jaar ja en ik ben 23 en ik vind het niet leuk om 4 jaar hbo te studeren en dan naar universiteit maar ik heb geen andere keuze ... als dat moet moet **(Barriers to participation)**

En waarom vind je dan eh waarom wil je niet op jouw leeftijd nog zo lang studeren?

Ehm ja hoe je oud bent hoe het moeilijk is voor studeren daarom ben ik bang dit is de eerste de tweede we hebben verblijfs... eh **(Barriers to participation)**

vergunning

ja verblijfsvergunning voor 5 jaar en wij zijn 2 jaar en nog 3 jaar en misschien na 5 jaar zegt de regering moeten jullie naar jullie land gaan daarom ben ik bang. Dus als ik hier begin en dan moet je stoppen en dan... ja dat is moeilijk **(Barriers to participation)**

ja inderdaad. Dus je zou graag in ieder geval op tijd je opleiding af hebben

ja

en wat wil je daarna gaan doen?

werken ja ik wil werken bij een bedrijf of een bank vind ik leuk om accountant te werken.

(Desired participation)

oke dus je hebt al een heel toekomst.. plan?

ja

en ehm even denken... en wat hoop je voor de toekomst?

Eh.. klaar met studeren dat is de eerste want ik kom naar hier om te studeren ehm dan goede baan vinden hoop ik **(Desired participation)**

En waarom wil je graag eh studeren en eh een goede baan vinden?

Ehm... dat is mijn droom ik droom alleen voor voor studie en voor baan ja en ik ehm ik wilde dat toen ik in Syria was maar lukt het niet omdat .. we hebben oorlog daar. Dus ja **(Desired participation)**

Dus in Syrië wilde je ook al ... je studeerde toen ook al.

Ja

En wat vindt je.. wat vindt je leuk aan studeren?

Ehm... als ik bij een school of universiteit dan heb ik contact met veel mensen dan ben ik niet alleen en ehm ik vind het ook leuk om te studeren.. ja dan voel je zich goed bent en dan ken je al eh goede informatie en veel informatie over de wereld en ja **(Desired participation)**

Mmm dat je veel weet over de wereld om je heen dat vindt je belangrijk?

Ja

En voor je werk? Denk je dat dat ook daarin voorkomt?

Ehm

Wat hoop je in je werk?

Als je goede baan hebt dan kan je rustig blijven en ja het is leuk om eh als jij iets ehm wat je wilt doen. ehm dan dan doe je van je hart snap je? **(Desired participation)**

Echt wat je je passie wat je wil doen?

Ja

Dat vindt je ook belangrijk dat je dat kan doen in je werk?

Ja

En ehm is het in jouw cultuur.. wat is daar gebruikelijk dat vrouwen doen in ehm hoe zij meedoen is het daar ook gebruikelijk dat zij werken of wat doen vrouwen?

Ja vroeger was niet.. maar nu want de situatie is heel moeilijk ehm dan nu de vrouwen gaan werken. En moeten verdienen en moeten eten, drinken **(Participation in culture)**
dus dat doen ze omdat het nu eh moet zegmaar. en wat vinden ze het beste in jouw cultuur voor vrouwen om te doen?

ja vrouwen zitten thuis en mannen werken buiten. Dat is beste **(Participation in culture)**

mm ja en wat zegt de koran daarover?

Ehm heeft geen probleem.. nee

Hoe bedoel je met geen probleem?

Als vrouwen willen werken geeft niet. Maar staat in onze koran ehm als eh de vrouwen gaat werken wat verdient ze kan de man niet zijn geld haar geld krijgen **(Participation in Islam)**

Oh dus hij kan dat niet eh afpakken zeg maar

Nee niet

Of mag die het of mag zij het wel aan hem geven?

Ja als zij wilt wel maar moet niet **(Participation in Islam)**

Oke en hoe gaat dat dan in de cultuur?

Ehm ja bij sommige wel maar sommige niet. Sommigen doen dat niet.

Dat de vrouw dat zelf mag beslissen of dat ze werkt?

Nee mannen beslissen eigenlijk. **(Participation in culture)**

Die beslissen wat er gebeurt zeg maar?

Ja

En hoe is dat voor jou zelf? Gebruik je dat van de koran en van jouw cultuur in je eigen leven?

Ja ja eigenlijk ehm als ik eh iets van koran weet eh en als ik het goed vind dan moet moet dat doen bijvoorbeeld die vrouw als zij werkt en ... en sommige mannen gaan eh die geld krijgen dat vind ik niet leuk nee. **(Own participation)**

Dus dat zou je zelf eh niet willen doen?

Nee niet goed **(Own participation)**

En ehm dus je zegt de dingen die je goed vind uit de koran die gebruik je zelf.

Ja

En wat vindt je nog meer goed wat de koran zegt over hoe vrouwen meedoen?

Ehm.. weet het niet...

Dus wat zegt de koran van wat dit ehm dit mogen vrouwen doen of dit is goed dat vrouwen doen of dit mogen vrouwen niet doen?

Ja bijvoorbeeld hoofddoek vind ik goed.

En waarom vind je dat goed?

Ik wil niet dat de mannen naar mij kijken niet goed kijken bedoel ik.

Ja dus niet dat eh alle mannen naar je kijken als je over straat loopt, dus daarom ben je de hoofddoek gaan dragen

Ja

En sinds eh hoe oud was je toen je hem begon te dragen?

Ehm 16 ofzo ja maar toen ik in 16 ... heb ik het uit en dan draag ik wel en soms draag ik wel en soms draag ik niet maar toen ik ehm groot dan wist ik dat het goed voor mij en dan wil ik het graag.

Ja en hoe wist je dat dat goed voor jou was?

Ja ik ehm. .. ik kijk naar mijn vriendin die zonder hoofddoek zijn en ehm toen zijn ze hebben vriendinnen vriendin vriend bedoel ik ehm maar toen hadden ze problemen en ik kijk naar de mannen hoe kijken ze naar ons als wij zonder hoofddoek en dan wist ik dat wel

Toen dacht je van ik ga een hoofddoek dragen

Ja ja

En ehm hoe voelt dat om met een hoofddoek ehm in Nederland buiten te lopen en mee te doen?

Een beetje moeilijk ehm omdat sommige dorpen hebben ze geen buitenlanders en geen hoofddoek, geen mensen die hoofddoek hebben en ja. Sommige mensen ook zeggen als je met eh met hoofddoek wil doorgaan dan kun je niet goed baan vinden. Sommige bedrijven willen ze niet vrouwen met een hoofddoek. **(Barriers to participation)**

En waarom denk je dat dat is?

Ehm ja... ik weet het niet.. ja sommige mensen hebben andere denken ze denken over eh geloof eh en **(Barriers to participation)**

Dus dat leidt dus daarom doen ze dat denk je? Ja Dat ze anders denken over moslims over bepaalde geloofsgroepen

En nu is het moeilijker want nu hebben wij Isis en ze denken alle moslims zijn Isis. Ja

Heb je het gevoel dat je .. merk je dat als je buiten loopt? Of ergens bent?

Nou nu niet maar als wij een feestje hebben.. toen toen wij de rozen aan mensen geven er was eh twee mannen die niet moslim willen in Nederland. Ze zeggen waarom heb je hoofddoek en slechte dingen tegen ons. **(Barriers to participation)**

Oh

Ja en iemand zei tegen ████████ ehm ja ████████ wilt een glas water en hij zei tegen de ...eh chef eh alsjeblieft ik wil een glas water en iemand naast hem zei dit is een glas water maar het was niet een glas water maar he was een glas wijn en hij weet dat wij moslim zijn en wij drinken niet eh wijn

Dat zijn wel vervelende dingen en denk je dat je ... hoe denk je dat dat eh.. hoe denk je dat dat met je werk zal gaan? Want je zegt al van sommige bedrijven willen geen vrouwen met een hoofddoek. En ehm hoe denk je dat dat zal gaan als je werk gaat zoeken?

Ik weet nog niet ik weet niet

Is ook moeilijk te voorspellen

Ja ehm maar soms als ik ehm mijn cv stuur.. en daar staat dat ik uit Syrië ben en mijn naam gewoon mijn naam is niet Nederlands naam ze reageren niet ik heb heel veel bij bedrijven in..aan..aangemeld maar ze reageren niet. **(Barriers to participation)**

Ja dus heb je op sollicitaties gereageerd en dan heb je het idee dat dat komt door je naam?

Ehm ja dat is de eerste reden en de tweede is dat ik 2 jaar nog in Nederland en ze denken misschien dat ik niet goed Nederlands kan spreken of... misschien zo misschien zo.. ik weet het niet **(Barriers to participation)**

En ehm wat doe je nu allemaal in Nederland?

Nu zijn we bezig met eh Nederlands nog **(Own participation)**

En ehm dus je studeert nu?

Ja Nederlands (**Own participation**)

En doe je dat thuis of op school?

Nee ik heb 2 dagen school, 2 dagen per week (**Own participation**)

En die andere dagen doe je dan ook nog..

Ik heb 2 dagen werken en de andere dag eh zit ik om te studeren en met mijn taalmaatje ja ja

ik studeer eigenlijk 's avonds (**Own participation**)

Mm 's avonds ben je vaak aan het studeren.

Ja

En in het weekend ook of doe je dan...?

Nee nooit in het weekend ga ik sporten en zaterdag zit ik met mijn familie (**Own participation**)

Mm en wat ga je dan met de familie doen?

Kletsen en naar tv kijken Syrische en lekker eten doen

Gezellig. En komen er dan ook wel eens andere mensen of is het voor de familie?

Ja komt [redacted] ook mijn neef die in [redacted] woont en soms komt onze buurman ook [redacted]

(**Own participation**)

En heb je veel contact met de buurman?

Ja bijna elke dag komt die naar ons maar als hij reist komt niet. Hij reist naar Friesland en

Frankrijk en nu is hij bijna 2 maanden niet hier (**Own participation**)

Zo dat is best een lange tijd

Ja

En hebben jullie ook contact met andere burens of Nederlanders?

Ehm ha die buurman die aan de hoek maar niet zoveel nee. En ehm [redacted] de taalcoach van

mijn moeder en ehm.. [redacted] de vriendin van mijn moeder ze komt ook om eh met taal te

oefenen en nu nog.. ja [redacted] onze contactpersoon (**Own participation**)

Dus die eh daar hebben jullie allemaal contact mee?

Ja

En ehm...

En nog eh [redacted], je kent [redacted] toch? Die helpt eh vluchtelingen (**Own participation**)

Oja [redacted] daar hebben jullie ook contact mee?

Ja

En ehm als je in [redacted] ergens bent heb je dan ook contact met mensen?

Hmm nee alleen met die personen (**Own participation**)

En in Utrecht als je ..of als je ergens anders in Nederland bent?

Nee nee

Niet eh mensen op straat of...?

Nee maar hier op straat als wij iemand zien dan zeggen wij hallo (**Own participation**)

Ja dus wel altijd gedag zeggen

Ja maar in [redacted] nee en in Utrecht bedoel ik nee.. (**Own participation**)

En ehm als je ergens naartoe gaat ga je dan alleen? Of gaan er mensen mee? Als je buitenshuis gaat. Als je iets gaat doen?

Ja ehm ik ga niet naar buiten, niet vaak maar als ik ga dan ga ik met eh met mijn moeder

boodschappen doen of eh soms ga ik met [redacted] we gaan 1 keer naar ehm museum en

volgende woensdag ook gaan wij (**Own participation**)

Wat leuk en wat voor museum?

De eerste museum ehm.. ja moeilijk heeft veel activiteiten die voor kinderen en ehm om die kinderen te kijken naar ehm hoe en wat was de oorlog hier in Nederland en wat is er gebeurd met de mensen die vluchteling zijn hier nu.

Mm

Ja en onze foto is ook daar

Oh

Die hangt daar

Welke foto?

De eerste foto, die je kent niet.

Jullie hebben verschillende foto's in de krant gehad

Jaa ehm maar ze praten over ons hoe wij naar hier kwam kwamen en met wat

En er is een foto van wie of wat?

Ja staat er 4 personen 4 verschillende mensen ehm iemand komt uit Iran en iemand die ehm.. van Duitsland naar hier vlucht van heel lang geleden en beneden staat eh dingen eh gieter en tasje en andere dingen en de kinderen als zijn naar daartoe gaan dan zeggen ze voor eh die foto wat heeft eh meegenomen toen toen zijn vluchtelingen zijn ja er staat een tekst en dan moeten de kinderen zeggen wat hebben ze

En van jullie is er ook een eh foto

Ja tasje ja

Dus ehm en hoe ben je in contact gekomen met [REDACTED]?

Ehm de eerste keer was onze buurman eh zei iemand wilt een foto voor jullie maken en hij wilt graag hoe kwamen jullie naar hier naar Nederland en toen komt iemand naar die museum en zij zij werkt ook met hem **(Own participation)**

Dus via de buurman zijn jullie in contact gekomen

Ja

En je zei dat je niet zoveel buitenkwam en waarom is dat?

Ja ten eerst heb ik geen tijd en ten tweede heb ik geen vriend of vrienden **(Barriers to participation)**

Aah dus je hebt niet mensen dat je zegt ik ga naar buiten

Ja

En heb je andere mensen waarmee je misschien geen vrienden maar andere mensen waarmee je buiten dingen gaat doen?

Nee gewoon [REDACTED] ja

En zou je.. wat vind je daarvan?

Eh ...zij is heel aardig en ik vind het leuk om met haar te te gaan om naar Nederlands te kijken eh naar museum en eh ja vind ik leuk

Dat vind je wel leuk

Ja

En ehm je zegt ik heb geen tijd en ik heb geen vrienden om naar buiten te gaan.. als je dat wel allemaal zou hebben?

Ja dan ga ik wel.. **(Desired participation)**

Dan zou je welgaan. en wat zou je dan gaan doen?

Ehm...ik wil naar hoe heet die? die plaats die veel bloemen heeft?

De keukenhof

Ja de keukenhof ik wil naar daar gaan ehm en naar museum ook vind leuk om naar museum te gaan. **(Desired participation)**

Dus dat zijn dingen die je graag zou doen. zijn leuke dingen ook en ehm dus hoe vind je ... vind je het belangrijk om om mee te doen in Nederland?

Eh ja dan kun je kun jij heel informatie over Nederland en Nederlanders cultuur dat vind ik belangrijk **(Definition of participation)**

Ja want wat is daar het voordeel van? Wat is goed daaraan als je dat weet?

Ehm dan kan ik makkelijk met mensen omgaan ja als ik de cultuur weet **(Definition of participation)**

En hoe vind je dat nu gaan?

Ehm nog een beetje moeilijk nog ehm ik wen aan Nederlanders maar nog niet zo goed.. ik moet nog mijn ehm Nederlands verbeteren en dan is het beter wordt het beter denk ik

(Desired participation)

En hoe bedoel je ik wen aan Nederlanders?

Ehm hoe jullie cultuur is ehm bijvoorbeeld als iemand komt naar ons en... we vroegen als je thee wilt drinken en hij zei niet dan is oke.. niet is niet maar bij ons is nee alsjeblijft nee gewoon maar 1 kopje *Dus dat is een verschil*

Ja

En eh hoe eh hoe gaat dat? Je zegt het was in het begin was dat zo.. hoe gaat dat nu?

Ja nu is beter nu weet ik wel dat als de Nederlanders zeggen oke is oke en nee is nee gewoon maar 1 keer ja dat vind ik goed he ja echt maar bij ons heel veel **(Own participation)**

En ehm... even kijken... ken je eigenlijk het woord participatie?

Ik gebruik het in mijn werk maar ik weet niet wat betekent

Ik heb het Arabisch opgezocht maar ik weet niet of dat goed is is musharaka

Oja

En dat is ik weet of dat in het Arabisch dus de goede vertaling is maar dat je dus bij ons bij ons participatie is dus dat je meedoet in de samenleving en de samenleving is madjtama'a

Ja madjtama'a

Ja oh dan heb ik het goed opgezocht

Ja nee goed

Dus ehm wat wat betekent dat? Volgens jou?

Ehm volgens mij participatie is ehm... eh samen alles doen maar niet kijken naar geloof eh en niet kijk naar ehm als die man arm of niet of rijk of niet ehm dat is de participatie volgens mij

(Definition of participation)

Oke en wat is dan alles doen?

Ehm bijvoorbeeld werken, studeren, ja als iemand ehm op school eh zijn er veel buitenlanders en veel Nederlanders samen dus kijk niet naar nationaliteit ja **(Definition of participation)**

Oke en ehm.....de mmmm wanneer denk jij dat ehm iemand veel participeert?

Ja als hij ehm.... ja niet kijkt naar de nationaliteit ehm ook wennen aan de andere mensen accepteren voor de andere mensen **(Definition of participation)**

Dat als iemand dat veel eh en als iemand dat heel weinig doet? Als iemand weinig participeert wat doet die dan?

Ehm ja ik vind het goed als hij als hij wilt niet maar dan zeg het maar niet tegen de andere dat jij bent moslim ofzo dan gewoon doe maar alleen maar niet praat met hem **(Definition of participation)**

Dus je bedoelt met alleen bedoel je.. bij zichzelf houden?

Ja

Dus als iemand daar over oordeelt dan... moet ie dat bij zichzelf houden?

Of bij hun vriendin maar niet praat me die jongen of meisje want hij weet niet waarom komt hij naar hier hij weet niet **(Definition of participation)**

En ehm zijn er volgens jou verschillen tussen hoe vrouwen in Nederland meedoen en vrouwen in jouw cultuur?

Ja veel verschillende groot verschil.. ehm bij ons vrouwen werken niet ehm ...ehm... wat nog meer? **(Participation in culture)**

En dat is verschillend met Nederland?

Ja en ook eh vrouwen fietsen hier bij ons kan niet vroeger maar nu wel want ze hebben geen genoeg geld voor benzine ze gebruiken fiets eh **(Participation in culture)**

Dus vrouwen ehm die gingen vroeger eerst met de auto in Syrië?

Vroeger vroeger heel vroeger kan niet maar dan kan het wel en mijn moeder had een auto eh.. en dan is het normaal ja **(Participation in culture)**

Alleen nu gaan ze dan met de fiets

Ja modern.. ik vind het leuk om hier te fietsen

Ja? En waarom vind je dat leuk?

Sporten en omdat ik wilde vroeger fietsen maar dat kan niet want ik ik ben een vrouw, kan niet in onze cultuur en ja daarom vind ik leuk ja (**Participation in culture**)

En ehm dus hier mag dat wel dat je..

Kan fietsen

Kan fietsen

Ja

En wanneer vind je dat een eh een vrouw veel meedoet in Nederland?

Ja toen ik van naar hier kwam gelijk vind ik het. Eh de mannen zijn gelijk met vrouwen en ik vind alle vrouwen werken en.. alle vrouwen kan fietsen.. ja (**Definition of participation**)

Dus dan vind je dat ze veel meedoen

Ja en ik vind ook vrouwen die politie werken en eh.. ja toen ik in AZC was daar vind ik het (**Definition of participation**)

Wat vond je daarvan?

Ehm leuk en goede idee maar is een beetje moeilijk voor vrouwen, vrouwen moet heel sterk voor die werk voor voor politie (**Definition of participation**)

Ja hoezo denk je dat dat moeilijk is voor een vrouw?

Ja als zij moeten iemand pakken ze kunt niet hard hard rennen en snel pakken ja vind ik een beetje raar ja bij ons hebben wij ook vrouwen maar heel weinig.. ja (**Participation in culture**)

En waarom is dat denk je?

Ehm ja omdat moet heel sterk is

Je moet heel ja je moet sterk zijn om mensen te kunnen pakken

Ja

En wanneer denk je dat een eh man veel meedoet in Nederland?

Ehm ik snap de vraag niet?

Als je eh.. als je een man ziet en je denkt nou die doet heel veel in Nederland.

Ja ehm de baas van mijn werk eh hij is heel oud maar zijn gezicht heeft veel ehm..

Rimpels?

Nee ja ja net als oud en toen dacht ik ooh hoeveel moet hij werken echt hij hij hij werkt heel hard daarom heeft hij die dingen (**Definition of participation**)

En dus je denkt hij werkt veel?

Ja

Ja en wat vindt je daarvan?

Ehm niet zo goed, moet ehm moet een beetje rustig moet een beetje werken maar niet altijd werken is niet goed voor gezond (**Definition of participation**)

Wat vindt je dat eh. hoeveel ... dagen per week vind je gezond om te werken?

Ehm ik vind het goed als hij 5 dagen werken maar niet 8 uur per we.. per dag, 8 uur vind ik heel lang veel te veel ja (**Definition of participation**)

Dus je voor jezelf als jij werk gaat zoeken..

Ik hoop dat altijd elke dag maar niet lange dag ja (**Desired participation**)

Hoe lang zou je willen werken?

5 uur of 6 uur 6 uur per dag is goed ja maar 8 uur vind ik lang (**Desired participation**)

En ehm als iemand weinig doet in Nederland, wanneer doet iemand weinig?

(Gesprek in Arabisch met moeder)

Wat was de vraag?

Ehm als iemand weinig meedoet in Nederland

Dan wordt het moeilijk ehm om eh te te betalen voor studie zijn kinderen bijvoorbeeld omdat jullie moeten zelf betalen voor studie toch? Eigenlijk (**Definition of participation**)

Ja

Dan dan wordt het heel moeilijk voor de kinderen daarom misschien moet iemand veel werken heel veel werken ja **(Definition of participation)**

Dus dan denk je dat eh waarom ze zoveel moeten werken en wat hoop je voor jezelf?

Ehm ik hoop dat ik goed baan kan vinden straks na studie eh ja rustig kan blijven om maar ehm (Arabisch) veiligheid **(Desired participation)**

veiligheid

ja veiligheid is belangrijk belangrijkste

en wat bedoel je met rustig blijven?

Zonder oorlog zonder mensen die pieste? Piets? **(Desired participation)**

Mensen zonder mensen die?

Pietse. Of Pietsen? Ehm ja ik hoop dat straks de mensen niet zeggen ehm dat wij naar ons land moet gaan ehm **(Desired participation, barriers to participation)**

En ehm denk je daar wel eens aan aan die mogelijkheid?

Ja dat denk ik omdat eh veel vluchteling nu en Nederland is heel klein en Nederlanders vinden dat niet niet zo goed nee daarom ben ik bang **(Barriers to participation)**

En ehm de regering die ehm die vindt dat ehm de beste manier van meedoen in Nederland werken is. Wat vindt je daarvan?

Ehm ik vind het goed. **(Definition of participation)**

Ja?

Ja

En waarom vindt je dat ook?

Ehm anders wordt het ehm mannen beter dan vrouwen of vrouwen beter dan mannen maar iedereen moet werken is dan wordt iedereen gelijk is ja daarom **(Definition of participation)**

Oke en dan mijn laatste vraag is ehm welke tips zou je willen geven aan andere ehm vrouwen die naar Nederland komen dus bijvoorbeeld een andere Syrië je tante bijvoorbeeld die mee willen doen

Die naar hier willen komen?

Die hier zijn..

Ja

En die graag in Nederland willen meedoen

Ik snap de vraag niet sorry

Die .. het is ook een hele brede vraag. Dus je tante die is nu net hier

Ja

En ja die kent Nederland misschien nog niet zo goed en wat zou je tegen haar zeggen van eh van dit moet je wel doen dit moet je niet doen als zij dus in Nederland mee wil doen?

Eh heel grappig ehm mijn tante is heel bang tegen voor de honden ehm zij went nog niet aan die ehm ja ik zei altijd dat ze moet wennen aan honden en ze kan ze wilt ook niet fietsen leren ehm en ik zei ook dat heel belangrijk is in Nederland ehm ehm Nederland Nederlands taal ook ehm ze leert heel ...niet snel ik vergeet Nederlands ... ja ze leert niet zo snel maar ik zei dat moet zo snel mogelijk want ze moeten zo en zo werken zo snel hoe is beter voor hun. Ja en als ze dan ... ja als ze dus snel Nederlands leren ja dan kan ze baan vinden **(Definition of participation)**

Ja dus dat zijn de ... dus honden, fietsen en Nederlands leren

Ja

En eh heb je het idee dat Nederlands belangrijk is om te kennen om mee te kunnen doen?

Nederlands?

Ja de taal

Oja ehm veel oefening ze moet met mensen spreken maar ze spreken niet met mensen ze.. ze wachten totdat zijn kinderen thuis zijn en dan ze vertalen maar ze ze praten niet en .. dan wordt het heel moeilijk (**Definition of participation**)

om Nederlands te leren

ja

en denk je dat Nederlands dan belangrijk is om mee te kunnen doen in Nederland?

Ja

En waarom?

Dan wordt alles makkelijk

Hoezo wordt alles makkelijk?

Je bedoelt met taal? Als zij taal leert

Ja

Dan kunt kunt ze als zij boodschappen doet, en .. ze wilt iets nodig ze hebt iets nodig dan kunt zij vragen maar anders kan niet (**Definition of participation**)

Ja dan is dat best moeilijk

Ja

En ehm dat had ik ehh als jij nog vragen hebt of wil jij nog dingen zeggen die ik niet gevraagd heb maar wel heel belangrijk zijn

Nee

Oke dan zet ik het stop

Interviewtranscript participant 3

Oke dus ik heb eerst een paar korte vragen. eh de eerste vraag is dus wat is je naam?

Mijn naam is [REDACTED]

[REDACTED] *oke en wat is je leeftijd?*

Ehm 44

44. En uit welk land kom je?

Ik kom uit Syrië

En sinds hoe lang woon je in Nederland?

[REDACTED]

Oke dus dat is eh

2 jaar

2 jaar En woonde je de hele tijd in [REDACTED] of ook ergens anders in Nederland?

Ja eerst in eeh in kampen in drie drie kampen in AZC

3 kampen dus daar heb je tussen verhuisd?

Ja

En toen kwam je hier?

Ja

En hoe lang woon je in [REDACTED]?

Anderhalf jaar

Anderhalf jaar en met wie woon je?

Ik woon met mijn gezin

Met je gezin en dat zijn je man..

Ja mijn man mijn kinderen ik heb 4 kinderen 3 jongens en 1 meisje

En wonen er nog andere familieleden in Nederland?

Ja ik heb een broer hij woont in eh [REDACTED]

[REDACTED] ja en ik heb een neefje hij woont in [REDACTED]

oke

ja

dus die wonen er ook. en heb je daar ook contact mee?

Ja

En hoe vaak?

Contact?

Ja

Mijn neefje komt bij mij bijna elke 2 weken en mijn broer ik ga naar hem alleen 1 keer en hij komt ook 1 keer naar mij en wij hebben contact met telefoon

Oja veel bellen

Skype

Oh skype en als je dan naar je broer gaat ga je dan alleen of met andere mensen?

Ik ga 1 keer met mijn gezin hele gezin

En oja heb je een opleiding gevolgd?

Vroeger?

Ja

ik heb een opleiding kappers voor kappers ja en ik heb geleerd op school tot groep 8 bij julie ik weet het niet hoe maar bij ons niet 8 10

en dat was dan..hoe oud was je toen?

16

16 En toen..?

Klaar

klaar met school. En dat was de kappersopleiding of andere school?

Nee school normale school en dan na 1 jaar ik ga opleiding kappers

En hoe vond je dat?

Leuk

Ja?

ja

en heb je die opleiding af kunnen ronden?

Ja maar blijft Syria. Ik heb die eh hoe heet deze? Als die opleiding af?

Een Diploma?

Diploma ja ik heb een diploma in Syrië (**Barriers to participation**)

Dus je bent kapper kapster

ja

En heb je toen ook als kapster gewerkt?

Nee ik eh werkt nooit maar eh alleen mijn kinderen toen hun klein was waren ik probeer met hun niet probeer maar altijd eh willen niet naar kappers en ik eh (**Own participation**)

Altijd hun haren knippen

Ja thuis

En waarom ben je niet gaan werken?

Bij ons niet nodig voor vrouwen werken. En bijna verboden (**Participation in culture**)

Oh oke en waarom was dat verboden?

Ehm moet blijf thuis en zorgen met kinderen ja met mannen (**Participation in culture**)

En wat vond je daarvan?

Ehm goed en niet goed omdat werken voor vrouw ik vind moeilijk als buiten en thuis dat moeilijk voor vrouwen dat ik vind (**Participation in culture**)

En waarom is dat moeilijk?

Omdat eh moet ook thuis werken met kinderen met zorgen met schoonmaken koken

(**Participation in culture**)

Ook veel werk

Ja dat extra

Dus je vindt het moeilijk om allebei en thuis en buiten te doen?

Ja vrouw niet zelfde als man niet sterk

En voor de man die ehm wat was in jullie cultuur normaal?

De man werken buiten en wat wilt de vrouw moet niet moet maar eh kan die man alles eh geven ja (**Participation in culture**)

Dus de man kan alles betalen?

Ja betalen en geven als ik wil auto mijn man auto kopen als ik wil kleren mijn man geeft mij heel geld heel veel geld ik ga naar markt ik koop alles ja. waarom ik ga werken? Niet nodig ja daarom (**Participation in culture**)

En ehm wat zegt de koran daarover over hoe mannen en vrouwen meedoen?

In koran zegt moet de mannen respect met de vrouwen en wat wilt de vrouw moet hij doen bijvoorbeeld ik wil goed eten moet die man goed eten kopen ik wil mooi kleren moet hij maar als hij kan niet dat eh klaar als hij kan niet hij eh hij heeft werk maar hij heeft niet goed eh werk hij heeft niet eh veel geld en hij kan niet eh kopen en dan moet eh stop of eh niet meer zeggen ik wil ik wil ik wil eh nee. Moet eh geduld met haar man (**Participation in Islam**)

Ja dan moet de vrouw niet meer niet heel veel vragen als het niet kan

Hoe kan de man dat kopen dat goed, kan niet ook goed

En ehm.. even denken.. en nu je in Nederland bent gebruik je dat ook van de Koran en van je cultuur voor jezelf?

Ik?

Ja?

Nee alleen soms bidden ja en eh als de drinken verboden ik niet drinken ja als we hebben niet ehm niet streng mag je bijvoorbeeld mag je ... eh als kan niet bidden dat mag mag je stoppen ja ja eh niet streng als hoe kan jij doen dat kan, niet verboden

Ja oke en wat de koran zegt over hoe vrouwen mee mogen doen in de samenleving in de madjtama'a

madjtama'a maatschappij

ja maatschappij ja eh wat de koran daarover zegt hoe vrouwen mee mogen doen in de maatschappij gebruik je dat ook voor jezelf?

...

Dus als de koran zegt eh vrouwen ehm mogen dit doen in de maatschappij of moeten dit doen of mogen dit niet doen in de maatschappij wat gebruik je dat ook voor jezelf?

Ehm snap ik niet niet meer

Ja ehm dus je zegt bij jullie cultuur is als een man die moet ervoor zorgen dat zn vrouw genoeg geld heeft dat staat en ehm in de koran stond dat ook zei je toch? De man moet de vrouw respecteren

Ja en de vrouw ook respect naar de man

Ja je de vrouw ook en nu je in Nederland omdat het natuurlijk hele andere omgeving is?

Maar zelfde. ik vind geen verschil alleen alleen voor eh alleen als eh als iemand eh zegt wil jij drinken nee dat ik wil niet ja ja alleen maar moet met mijn buren eh samen leven, eh praten met hun goed zorgen goed behandelen met de buren ja moet als iemand heeft geen eten moet ik eh help hem ja dat staat in koran ook met mannen met vrouwen maar eh met hoofddoek natuurlijk ja dat eh nodig bij ons ook hier ik eh ik eh ik vind ook hier jullie ook zorgen met buren met goede behandeling ik vind dat **(Participation in Islam)**

Heel belangrijk

Ja

en heb je ook contact met de buren?

Ja ik heb met mijn buurman [REDACTED] en ik heb eh vrienden vriendin niet 1 ja ook ehm zijn heel goed ehm behandeling bij ons.. ik vind zelfde islam moet zorgen met goed praten met samen met elkaar. **(Own participation, participation in Islam)**

Ja en heb je vaak contact met je buurman en je vrienden?

Ja mijn buurman moet elke dag ik heb gezien ja ik eh als eh als 1 dag niet komt bij ons ik vind vervelend moet ik naar hem of hij komt bij ons en mijn vriendin elke week komt bij ons [REDACTED] en ik heb ook [REDACTED] ik heb contact met hun met mobiel ook **(Own participation)**

en hoe heb je hen leren kennen?

Hoe?

Hoe eh ja de buurman die woont naast jullie

Ja

Maar de twee [REDACTED] en [REDACTED] hoe eh hoe kende je ze?

Ja mijn buurman eerste dag wij komen wij kwam hier wij hebben hem gezien op straat hij wacht ons hij goede praten met ons en hij meenemen naar zijn huis en praten maar goed en die [REDACTED] ik heb gezien haar gezien in de school mijn kind en praten met elkaar en zij zegt mag ik komt bij jullie en ik zeg ja graag **(Own participation)**

Wat leuk en [REDACTED]?

[REDACTED] zij werkt met organisatie voor vluchteling en zij komt bij ons voor interview en dan eh altijd komt bij ons **(Own participation)**

en ehm hoe vind je het contact met eh Nederlanders?

Heel leuk

Ja?

Ja

En hoe vind je .. je hebt nu de buurman en 2 vriendinnen hoe vind je dat met eh met hoeveel Nederlanders je contact hebt?

Hoe vind ik?

Ja

Mooi. ja ik vraag mijn contactpersoon waarom hebben wij geen buurthuis? Ik wil altijd samen altijd samen zitten samen praten en hij ooh ik weet het niet waarom elke wijk hebben

buurthuis ik heb gehoord dat **(Desired participation)**

Ja er zijn er best veel ja

Ja waarom niet [REDACTED] geen?

Ja dat weet ik ook niet dus dat zou je wel graag willen?

Ja **(Desired participation)**

Om met Nederlanders contact of..zou je ..wat zou je in een buurthuis willen doen?

Eh samen zitten koffie drinken. ik heb werk in eh en ik heb ook meer vrouwen dan ...maar soms ik vind zaterdag en zondag vervelend als blijf thuis niemand eh niemand kijken

(Desired participation)

hoe bedoel je dat niemand kijkt?

Geen school geen werk.

Oh

Ja als 1 dag per week met burens zitten ik vind leuk. Ja eh kennismaken met eh burens **(Desired participation)**

En ehm je zei ik heb werk. Wat voor werk heb je?

Ja [REDACTED]

[REDACTED] *dat is eh vrijwilligerswerk toch?*

Ja met activiteiten **(Own participation)**

En wat voor activiteiten zijn dat?

Met haken breien eh voor handen hand handen hand? nee deze **(Own participation)**

handwerk?

Nee als eh deze hout hout

Ja hout oh met hout

Ja met hout we hebben 2 mannen werken daar met hout mooie ...

Stoelen?

Stoelen ja verven en eh ja maar eh vrouwen zitten praten en haken breien tekenen kleuren met tekenen **(Own participation)**

En wat vind je daarvan?

Leuk **(Own participation)**

Ja leuk?

Ja

En komen daar Nederlanders of buitenlandse mensen of allebei?

Nee helemaal Nederlanders **(Own participation)**

Oke ben je de enige buitenlandse?

Enige?

De de 1 ben jij de 1?

Ja ja ik alleen ja maar eh ander ander groep hebben wel ook 1 vrouw uit Somalië misschien ja **(Own participation)**

En ehm hoe vindt je dat om de alleen eh uit Syrië te komen?

Ik vind moeilijk om te begrijpen wat hun praten maar eh vind leuk eh als alleen moet ik moet proberen wat hun zeggen en goed voor taal **(Own participation)**

Ja vind je dat ook belangrijk? de taal?

Ja tuurlijk

En waarom doe je daar het vrijwilligerswerk?

Ehm om taal leren ja en nu ik eh ik probeer leren vaak die haken (**Own participation**)

En ehm hoe vaak doe je mee op het [REDACTED]?

2 keer per week (**Own participation**)

2 keer per week.

Ja

En wat doe je daarnaast? Wat doe je op de andere dagen in de week?

Ik heb school, 2 dagen (**Own participation**)

2 dagen in de week school

Ja en ik heb mijn vriendin komt hier om te praten ook om te leren goed goed eh leren goed eh misschien ga ik goed praten ik hoop

nou je praat nu al goed toch?

Nee

Nou je pra... als je kijkt naar een jaar geleden dat is al heel goed zo

Ja anders ja

Dus eh en wat doe je in het weekend?

Blijf thuis.. soms wij gaan naar Utrecht wandeling dat winkelen met mijn dochter mijn kind

(**Own participation**)

En eh hoe vind je dat?

Leuk

Leuk ja? En ehm ja je gaat met je dochter gaan er ook nog wel eens andere mensen mee?

Nee alleen mijn dochter (**Own participation**)

En eh als je voor de rest buitenshuis gaat als je .. naar buiten gaat iets doen. ga je dan alleen of ga je met andere mensen?

Als iemand eh zeg als wil jij meenemen ik ga met hem ja bijvoorbeeld [REDACTED] zij zei wil je mij meenemen naar opera opereit ja ik ga met haar ja (**Own participation**)

Dus dat soort dingen doe je ook wel eens?

Ja

Naar de opera

Ja Ik vind heel heel leuk

Ja?

Ja met [REDACTED] ook

[REDACTED] was ook mee en ehm hoe vind je het hoe je nu in Nederland meedoet? De dingen die je doet?

Ik vind alles mooi ja ik vind alles mooi ja

En ehm zijn er nog dingen die je graag zou willen doen?

Ja ik wil eh opleiding doen (**Desired participation**)

En wat voor opleiding?

Kappers (**Desired participation**)

Kappers want je hebt al een diploma?

Ja ik heb eeh in Syrië maar ik heb ik wil nu een nieuwe diploma (**Desired participation**)

Waarom een nieuw diploma?

Hier moet anders ..krijgen

Dus die andere diploma uit Syrië kan je niet gebruiken dan?

Ik weet het niet maar eh ik kan niet ehm ophalen (**Barriers to participation**)

Oh het diploma

Ja maar ik vind eh goed als oefening nieuwe oefening nieuwe diploma ik vind leuker

(**Desired participation**)

En ehm zou je ..wil je daar dan binnenkort aan beginnen of wat is je plan?

Ehm mijn eh taal .. taalmaatje zij heeft gebeld met hun en ze zeggen moeten zij afmaken met eh taal leren eh en dan komt bij ons dus moet (**Barriers to participation**)

Hm dus eerst de taal moet leren

Ja

En weet je ook welk niveau je moet hebben?

Ik?

Ja

A2 (**Barriers to participation**)

A2

Alleen inburgering

En dan mag je ..

opleiding (**Barriers to participation**)

De opleiding doen

Ja

En wanneer hoop je dat te kunnen doen?

Ik hoop eh snel maar moet eerst eh goed Nederlands leren. Ik vind eh langzaam met studeren ik vind mijzelf langzaam (**Barriers to participation**)

Aah je wilt sneller

Ja maar eh omdat ik heb kinderen en altijd lawaai en eh koken werken ja daarom langzaam (**Barriers to participation**)

Daarom gaat langzaam. En denk je dat het gaat lukken ja?

Ja (**Desired participation**)

om Nederlands goed te leren

ja

en hoe denk je dat de opleiding zal gaan? denk je dat dat makkelijk is of moeilijk of goed te doen?

ik denk goed ja

en wat hoop je daarna te gaan doen?

ik hoop werk met deze diploma (**Desired participation**)

en heb je al een idee van hoe je dat wil doen?

ja soms ik eh dacht eh wat moet ik doen? misschien met iemand werken. Ik weet het niet *hoe bedoel je met iemand werken?*

Als eh bij ons als eh een vrouw bijvoorbeeld heeft de winkel, mag je samen werken hier ik weet het niet wat systeem (**Desired participation**)

Je bedoelt dat je samen de winkel hebt ja dat zou je graag willen ja volgens mij kan dat in Nederland ook

Ja?

Ik weet er niet zo heel veel van maar eh. En hoeveel zou je dan willen werken?

Ik heb geen idee

Hoeveel dagen in de week?

Ehm ik weet het niet want ik denk als echt kapper goed misschien de hele week werken ik denk

En wat vind je daarvan?

Mooi maar beetje moeilijk omdat nog niet werken ik heb nooit werken gewerkt (**Barriers to participation**)

Dus hoezo denk je dat dat dan moeilijk is omdat je nog nooit gewerkt hebt?

Misschien voor mijn leeftijd bijna te laat (**Barriers to participation**)

Hoe bedoel je te laat?

Ik ben te laat van werken

Bedoel je om te beginnen? Om eh

Ja om te beginnen ik ben 44 nog niet werken misschien gaat moeilijk voor mij (**Barriers to participation**)

En ehm maar wat wat verwacht je ehm hoe denk je dat het zal gaan? met je eh als je gaat werken?

Altijd moe dat denk ik ja ik heb hoofdpijn altijd hoofdpijn ik denk niet gaat lukt bij mij

(Barriers to participation)

Dus je denkt dat je last zal hebben van je hoofdpijn als je gaat werken?

Ja daarom ik ben bang maar ik wil graag opleiding doen (Barriers to participation)

Je wil graag eh opleiding graag doen. en ehm toen je in Nederland kwam wat wilde je toen doen? wilde je toen ook kappersopleiding gaan doen?

Ik was geen idee om te gaan werken maar eh toen ik was in kamp een vrouw Nederlands ook ze zei tegen mij als heb jij opleiding kan jij heel werk krijgen en ik altijd zegt dat waar wat zij zegt dat waar misschien gaat goed met mij en misschien niet

En hoe bedoel je misschien gaat goed?

Misschien gaat lukt met mij

Met de opleiding?

Ja

Ja en toen zij dat zei dacht jij ik heb een kappersopleiding

Ja

en ehm even kijken hoor... oja wanneer doet een vrouw volgens jou eh veel mee in Nederland?

Een vrouw?

Ja een vrouw wanneer doet die heel veel in de maatschappij ehm ja wanneer vind je dat zij veel doet in de maatschappij? Dat zij veel meedoet?

Ik begrijp het niet

Ehm als je een vrouw ziet en je denkt goh die doet veel die is eh veel eh in de maatschappij bezig. Eh wat doet die vrouw dan?

Oh bedoel je als een vrouw Nederlands?

Ja een Nederlandse vrouw of Syrische vrouw of maakt niet uit. Als je vindt dat ze veel doet, wat doet zij dan? het is een hele brede vraag maar

██████ mag jij helpen? Ik begrijp niet dat vraag mag jij uitleggen?

Het is een hele brede vraag maar wanneer doet een vrouw veel mee in de maatschappij (gesprek in Arabisch met zoon)

Hij begrijp het niet

Alle mensen samen in Nederland dat is zeg maar de maatschappij de samenleving

Ja ja

De samenleving

██████: Is dat die eh de regering?

Nee de regering is de mensen die het besturen. De maatschappij is iedereen alle mensen

Nee nee maatschappij de mensen

En wanneer doe je veel doet een vrouw veel mee daarin?

Doet wat?

Dat mag je zeggen wanneer doet een vrouw ehm veel in met mensen? Ehm wanneer doet een vrouw eh allemaal buiten huis wat doe wat kan een vrouw allemaal doen? wanneer doet zij heel veel buitenshuis?

Oh ehm feest? Feesten? als feestdagen ja?

Ja wat als wat op de feestdagen?

Oh bedoel je ik met hun samen?

Bijvoorbeeld.

Ehm nog niet ik heb eh nooit met eh samen doen

Met Nederlandse vrouwen of..?

Ja Nederlands en Syrisch ik heb niet geen contact met Syrische mensen (Own participation)

Ook geen Syrische?

Nee nee ik heb met Nederlanders niet Syriërs ik heb nooit vrienden van Syrië (**Own participation**)

Nee?

Nee

En hoezo niet?

Ik ken niet niemand. Ik ken deze vrouw hier maar eh zij altijd druk met eh haar kinderen zijn heeft 6 kinderen (**Barriers to participation**)

Oh zo

Ja zij altijd eh druk ik vind het moeilijk als contact met haar ik heb nooit vrienden (**Own participation, Barriers to participation**)

En zou je die wel willen of vind je het goed?

Nee niet goed contact met mensen ik vind heel heel goed heel leuk ik vind maar ik denk geen tijd

Wie heeft er geen tijd?

Zij

Zij

Ja

En je hebt dus wel veel contact met Nederlanders?

Ja

En hoe komt dat dat dat wel zo is?

(gesprek in Arabisch met zoon)

Toevallig. en ik ik ik eh wil graag contact met Nederlands om te leven samen leven eh ik ben nieuwe nieuwe land en ik ken niks in die land moet met die mensen contacten om te weten wat moet ik doen eh wat jullie wonen ja een nieuwe contr..cul..cultuur (**Definition of participation**)

Cultuur ja

Ik vind dat nodig belangrijk maar met Syrische mensen ik heb eh niet niet probeer en eh ik vind als hun komt bij mijn ik vind dat leuk als ik naar hun nee eh altijd regen de weer ook eh hier heel slecht (**Own participation**)

Ja zeker

Altijd eh stroom altijd eh wind ik vind moeilijk als ik wil naar hen gaan maar als hun komt heel graag (**Barriers to participation**)

Dus je hebt liever dat ze hier komen dan dat jij daar heengaat?

Ja

En ehm waarom vind je het belangrijk om over de Nederlandse cultuur te leren?

Ehm omdat ik nieuw in deze land moet alles weten mooi als vroeger toen wij komt hier bij ons altijd wij hebben als ik heb eh mooi of lekker koken gemaakt ehm ik ga naar mijn buurman en eentje bord naar hem sturen en eh ik vind eh dat ehm goed voor contact maar eh de docent zegt dat in Nederland nee niet ik weet het niet als ehm niet hebben deze en dan ehm moet moet daarom moet ik alles weten om te behandelen en samen leven zodat je dat niet meer doet (**Own participation**)

Ja en wat denk je dat het voordeel van is? Als je dat weet?

Ik moet stop

Je moet wat?

Niet meer doen als deze iets weet ik de weet ik niet goed moet ik niet meer doen ik weet het niet wat hier moet doen en niet doen daarom moet eh contact met mensen en weten wat hebben jullie (**Own participation**)

En ehm ja heb je nog met andere buitenlandse mensen contact?

Nee nee (**Own participation**)

En hoe komt dat?

Hmm ik weet het niet vroeger toen wij in AZC wij kennen Marokkanen mensen maar ze hebben nee eh nu niet contact met hun alleen eh soms met mobiel

En waarom alleen met de mobiel?

Zij wonen in Utrecht ja ze zij ze wonen in Utrecht. Als iemand ziek ik ga naar hun alleen ik heb geen tijd ja

Heb je geen... heb je het zo druk? waar ben je allemaal druk mee?

Ehm mijn kinderen ja ik heb heel veel dingen thuis (**Own participation**)

Kost ook heel veel tijd

Ja

En ehm ja de Nederlandse regering die vindt dat vrouwen of eigenlijk iedereen in Nederland mee moet doen door te werken en wat vindt je daarvan?

Ehm belangrijk belangrijk om te weten om te leren ook ja (**Definition of participation**)

En om wat te leren?

Nederland taal en ehm (**Definition of participation**)

(gesprek in Arabisch met zoon)

Ja en cultuur ook

Eh ehm wat vindt je van dat eh vrouwen moeten werken volgens de regering?

Ja als makkelijk werken goed en als zwaar werk niet goed (**Definition of participation**)

Wat is makkelijk werk?

Bijvoorbeeld mijn werk mooi werk ik vind leuk en ik blij met hun ja maar in [REDACTED] met zelfde [REDACTED] vroeger zij vind eh moeilijk (**Definition of participation**)

Wat voor werk was dat?

(gesprek in Arabisch met zoon)

Bamboe

Bamboe dus het was echt met je handen dingen doen?

Ja ehm ik zeg ik heb hoofdpijn als ik kan niet dochter als ik wil werken zwaar werken oh (**Barriers to participation**)

Dan krijg je hoofdpijn

Ehm niet alleen hoofdpijn Ik heb eh

(gesprek in Arabisch met zoon)

Duizelig (**Barriers to participation**)

Oh

Gisteren was ik bij eh fysiotherapeut en als zij klaar ik wil komt en ik heb eh duizelig

Als zij weg is?

Nee ik ik wil komt hier naar mijn huis en ik krijg die duizelig.. moeilijk woord

Duizelig

Ja ik kan niet denken als als heb ik eh hard werk wat gaat met mij? (**Barriers to participation**)

Dus je zou graag niet eh heel zwaar werk willen doen

Ja

En ehm... dus de regering zegt dus van vrouwen die eh of iedereen die moet eh werken om mee te doen in de maatschappij. Zijn er ook nog andere manieren om mee te doen denk je? Of is werken de manier?

Ik weet het niet maar ik vind de regering goed idee voor deze omdat als iedereen werken dat betekent iedereen gelijk niet deze goed en dan deze niet ehm iedereen gelijk bedoel ik

(**Definition of participation**)

En hoezo is iedereen gelijk als die werkt?

Iedereen zelfde zelfde behandeling niet eh naast eh sommige zo en sommige zo nee

(**Definition of participation**)

Omdat iedereen die werkt en dan wordt ie hetzelfde behandeld en door wie wordt die hetzelfde behandeld?

De regering (**Definition of participation**)

De regering en ehm wat wilde ik nou vragen. En vind je dat ook dat ehm iedereen evenveel moet werken? of het ehm omdat je zei al dat eh liever voor vrouwen niet zwaar werk gewoon makkelijk werk.

Ja

Als iedereen werkt moet die dan ook evenveel uren werken en dagen of vind je dat er verschil moet zijn mag zijn?

Ik weet het niet moeilijk om te uitleggen

Omdat je zegt het is goed als iedereen werkt

Ja

En hoe zie je dat voor je als iedereen werkt?

Is goed is goed

En ehm hoezo behandelt de regering iedereen gelijk als iedereen werkt

Niet eh de regering niet eh speciale deze werk voor Nederlanders en deze werk voor buitenlanders nee zelfde gelijk (**Definition of participation**)

Ah iedereen eh

Zelfde ik vind heel mooi deze behandel bijvoorbeeld in Turkije sommige werkgever voor Syrische mensen moeten heel slecht werken en turkisch mensen heel goed werken en dat niet eh gelijk maar hier anders ja ik ben blij echt hier anders zelfde iedereen zelfde en sommige de mensen

(gesprek in Arabisch met zoon)

Motivatie voor beter beter worden voor ons voor Syrische mensen en eh som sommige bijvoorbeeld in werk mijn man ehm wij willen jij worden beter worden ik vind heel dat goed

Dus dat zeggen ze tegen je man dat ze willen dat hij beter wordt bedoel je toch?

Ja niet blijven zo nee wij willen van jouw restaurant open goed werken ja deze heel goed

En ehm heb je dat ook voor jou gehad? Dat mensen zeggen wij willen dat je beter wordt?

Ja

Ja?

Mijn werk zij hebben heel goed ook behandel jij heeft eh

(Arabisch)

Bijvoorbeeld ik wil iets doen zij zeggen ja [REDACTED] jij kunt jij kant dat doen ja heel goed zij praten bij ons heel goed worden om te wij worden beter

Dus je hebt wel het idee dat ze je helpen?

Ja

En hoe helpen je ze dan?

Bijvoorbeeld met haken ja ik vind heel moeilijk maar toen hun praten met mij nee jij goed

[REDACTED] jij misschien gaat beter dan ons en ik vind dat eh goed en ik wil graag leren meer leren ja

En wat wil je meer leren?

Ehm alles

Alles

Ja wat kan ik leren ik ga doen (**Desired participation**)

En ehm dat bedoel je met het eh haken en alles toch?

Ja met haken en breien met eh.. (**Desired participation**)

Knippen

Knippen ja (**Desired participation**)

Ja dus je zou graag van alles willen leren

Ja omdat die mensen hebben

(gesprek in Arabisch met zoon)

Motivatie ja

Omdat die mensen jou motiveren?

Ja motiveren?

Ja dat ze ehm

Ik kan niet

Ja dat komt van motivatie dat zij tegen jou zeggen je doet het goed en eh doe nog beter doen dat is motiveren

Ja motiveren mijn man ook zelfde vroeger hij oh ik kan niet werken goed hier ik kan niet maar toen hij werken bij ██████ zij zeggen jij goed ██████ jij misschien beter ook en hij heeft nu goed idee en .. motiveren ja

Dus hij is nu ook meer eh..

Ja zij nu zij wilt meer werken

Dus dat eh dat helpt wel?

Ja

En dan ... zou je graag meer hulp willen krijgen dat jij eh mee kan doen zoals bijvoorbeeld je kappersopleiding. Zou je daar graag hulp voor willen dat je dat kan doen?

Ja ehm

En wat voor hulp?

Voor die opleiding

En zou je dan graag willen dat iemand je helpt?

Ja

En waarom?

Eh omdat misschien duur. Ja ik weet het niet ehm ik kan de de dipl..die opleiding doen of niet omdat zij zegt mevrouw hier heel duur voor vluchteling ja maar ik weet het niet als ik kan dat doen **(Barriers to participation)**

Dus je weet nog niet zeker of dat kan en ehm hoe zou je dan willen dat iemand je helpt daarbij?

Ik weet niet ik heb gehoord er zijn organisatie?

Organisatie

Mag helpen met opleiding

En hoe mogen ze helpen?

Misschien betalen en dan terug of.. Ik weet het niet precies ik weet het niet

Maar zo iets zo je misschien wel willen omdat het duur is misschien?

Ja ik weet het niet nog precies maar ik eh probeer eh vragen

En wat als die opleiding duur is wat ga je doen?

Werken met die opleiding ik ga probeer als ik kan werken of niet met mijn eh hoofdpijn omdat die hoofdpijn elke week komt niet 1 keer per maand 4 keer per week ja erg **(Barriers to participation)**

Ja dat is vervelend. maar je zou dan gaan werken zei je voor je opleiding bedoel je dan?

Ja ik wil graag eerst probeer als dat ik kan doen dat of niet ja als kan niet ik ga niet meer **(Barriers to participation)**

Het werk bedoel je?

Ja

En ehm ja zei als de opleiding dus duur zou zijn misschien dan eh zei je ik ga werken en bedoel je dan ehm dat je niet de opleiding gaat volgen of bedoel je dat je gaat werken zodat je de opleiding kan betalen

Ik ga probeer opleiding doen maar ik ik wil probeer als ik kan werk met deze diploma of niet **(Desired participation)**

Ja met je diploma dat je nu hebt

Ja maar ik wil echt graag diploma krijgen ja en dan ik ga ook probeer kijken mijzelf als gaat beter kan werken of niet als kan niet jammer **(Desired participation)**

Maar je wil gewoon graag die opleiding doen

Ja

En dan ehm mijn laatste vraag: welke tips zou jij aan andere vrouwen geven die in Nederland komen wonen? bijvoorbeeld ehm de tante van [REDACTED] ik weet niet of dat jouw nicht is maar ehm als die hier dus komen .. die tante die is dr al wat zou je dan zeggen dit moet je wel doen dit moet je niet doen om in Nederland mee te kunnen doen?

Mijn advies eerste belangrijk contact met Nederlanders ja zij gaat blij met hun en ehm ja de taal Nederlands heel belangrijk om te begrijpen wat zij moet doen soms woorden eh moet niet zeggen ja en niet doen: blijf alleen **(Definition of participation)**

Niet alleen blijven?

Ja niet alleen blijven

En dan ehm alleen bedoel je met helmaal alleen? Want ze is hier ook met haar dochter

Ja ik bedoel bij ons soms ook niet contact met meer mensen maar dat eh vervelend als met ehm met mensen contacten dat eh worden blij **(Definition of participation)**

En waarom wordt je daar blij van?

Daar blij van?

Ja van contact. van eh je zegt het is vervelend als je weinig contact hebt.

Ja

En waarom is dat vervelend?

Eh vervelend eh mooi als met die praten en met die praten eh ja ik vind dat

Dat is hartstikke goed ook. en eh dan waren er nog dingen waar ik niet naar gevraagd heb of die we misschien heel kort besproken hebben maar die wel belangrijk zijn?

Korts besproken?

Ja misschien is er iets wat jij denkt dit wil ik nog zeggen want dat hebben hebben we nog niet eh over gepraat

Oh eh nee niks

Oke dan was dit het interview en dan zet ik hem stop

Interviewtranscript participant 4

Ja alles staat aan oke ehm dus ik heb eerst wat korte vraagjes dat zijn.. eh wat is je naam?

[redacted] en wat is je leeftijd?

Ik ben 24 net geworden

Oke gefeliciteerd nog

Ja nee echt een maand geleden dus niet net

Oh ok en uit welk land kom je?

Ehm mijn ouders komen oorspronkelijk uit Pakistan die eh die zijn daar geboren maar ik ben hier geboren in Amsterdam ja dus Nederlands technisch gezien maar ik heb ook een paar jaar in Pakistan gewoond dus ik heb die cultuur wel echt bij me

Die heb je wat heb je met die cultuur?

Nou dat ik ehm ja dat ik niet niks heb met Paki.. met mijn Pakistaanse identiteit maar ik ben wel Nederlands geboren en getogen hier maar ik heb wel een heleboel meegekregen

En ehm hoeveel jaar heb je in Pakistan gewoond?

3 jaar

3 jaar en hoe oud was je toen?

Ik was tussen 10 en 13.

En wat heb je daar allemaal van meegekregen?

Ehm nou ik heb ik heb dus daar op school moeten gezeten dus de cultuur was heel anders eh ik kon de taal al spreken dus dat was wel... dus vanuit thuis heb ik geleerd ehm mijn eerste taal was Urdu met mijn moeder en met mijn vader en ehm maar ehm maar zegmaar tijdens op school dan moest je ook Engels spreken en ik kon geen Engels toen ja heel raar maar ik kon dat had ik hier niet echt geleerd tenminste op de basisschool hier in het begin was er niet zoveel aandacht dat je ook Engels moest spreken ik denk dat nu meer is maar wat ik daar dus had gedaan ja cultuur was heel anders het was vooral school het was zo moeilijk je moest heel erg hard werken en ik was heel erg gestrest en ja je moest alles uit je hoofd leren dat ken ik niet in Nederland doe je dat niet ik bedoel je weet je leert iets en je snapt het en daar doe je examen in of wat dan ook maar daar is het echt leren uit je hoofd en of je het snapt of niet dat is niet zo belangrijk maar zolang je het weet op te schrijven tijdens je examen dus dat was heel erg lastig maar ik heb wel echt geleerd om ehm ja om heel hard te werken en om heel gewoon weet je je best doen want ik moest dan ook Urdu lezen want dat kon ik nog niet en schrijven dat was ook super lastig en Arabisch trouwens dat was ook een verplicht dus dat waren allemaal lastige dingen. Voor de rest had ik wel familie daar heel veel neefjes mijn moeders familie die woont allemaal daar dus dat was op zich ook wel leuk maar eh ja dus ik heb ja ik heb ja wat heb wat heb ik meegekregen van alles maar ja vooral dat je gewoon echt super hard moet werken en dat je ja soms lukken dingen gewoon niet zoals je wilt maar ja Oke en waarom zijn jullie toen weer naar Nederland gegaan?

Ehm nou ja het ging toch niet helemaal goed want ik had met mij ging het wel goed ik had uiteindelijk was ik gewoon op school en ik liep ook niet achter meer maar mijn broertje ja dat is dan een heel ander verhaal maar mijn broertje is gehandicapt en voor hem was het heel lastig want hij gaat naar een speciale school dus hier ging die ook toen we in Nederland waren ging die ook naar een speciale school voor gehandicapten en daar zijn de faciliteiten ja niet optimaal ik bedoel er zijn wel allemaal scholen en hij ging ook prima naar school elke dag maar je moet extra mensen sturen en medewerkers en blablabla en dat was gewoon heel erg lastig

Ja dat begrijp ik

Ja dus daarom dachten we het lukt gewoon niet meer en toen gingen we terug.

En ehm met wie woon je allemaal in Nederland?

Op dit moment met mijn moeder en mn broertje

En je vader die woont?

Eh ja mn ouders zijn gescheiden dus ik weet eigenlijk niet waar mijn vader woont dat is ook een heel ja lang verhaal maar ehm ja mijn vader geen idee ik heb echt ik heb gewoon geen contact met hem dus ik weet niet dus eh toen ik 16 was toen waar mijn ouders gescheiden daarna is ie gewoon ergens ja.

En heb je nog contact met je familie?

In Pakistan?

In Pakistan ja

Eh ja ik heb contact met van mn moeders kant vooral heel veel ik ben heel erg close met mn oom mijn moeders jongste broer die woont eigenlijk in [REDACTED] en die is soms ook in Pakistan en dan zijn wel allemaal samen voor de rest heb ik ook contact met neefjes nichtjes. Ja ik heb wel best wel goede relatie met hen ja

En heb je een opleiding gevolgd?

Ja! Ik heb een opleiding gevolgd ja

Welke opleiding?

Ehm zullen we gewoon beginnen na mijn middelbare school of wil je ook middelbare school weten?

Je middelbare school zat je gedeeltelijk in Pakistan

Gedeeltelijk in Pakistan gedeeltelijk hier ik had dus eh tweetalig onderwijs gedaan toen we terug waren gekomen toen zat ik op het [REDACTED] en dat was een tto vwo iets dus dat had ik gedaan daarna heb ik ook een soort IB programma gedaan maar alleen Engels dus niet een full IB maar gedeeltelijk en daarna ben ik naar [REDACTED]

[REDACTED] heel erg leuk mijn minor was [REDACTED] dus eh ja

En nu doe je je master

En nu doe ik mijn masters aan Leiden universiteit ik doe [REDACTED] heet het ook en het is de eerste keer een beetje lastig maar wel heel erg leuk heel erg international interdisciplinary zoals ze altijd zeggen ja

Oke zo hoop opleidingen

Ja

En ehm dan over participatie ken jij wat associeer jij met het woord participatie?

Ehm ja het eerste dat bij me opkomt is echt politiek maar ik ik ik bedoel echt participatie dat kan ook gewoon maatschappelijk zijn bijvoorbeeld dat ik allemaal doe eh op dit moment met vluchtelingen ben ik heel erg mee bezig ik ben bezig met projecten en het verbinden tussen mensen dat vind ik ook participatie dus dat zeg maar maatschappelijk ehm maar ik denk ook echt heel erg aan politiek dus stemmen weetje wat gebeurt in Nederland zeg maar politically dat dat dat daar denk ik ook meteen aan maar ja **(Definition of participation, own participation)**

En em hoe hoezo denk je meteen aan politiek en dan later aan maatschappelijk?

Ehm ja het gaat heel random ik weet niet het is gewoon een beetje het eerste daarom vroeg ik ook meteen van oh bedoel je politiek maar participatie maar ehm waarom ik weet niet misschien is dat wel zeg maar de ultimate manier om te participeren misschien maar ehm ja dat is wel een beetje wat eerste mij **(Definition of participation)**

Dus politieke participatie zie je als de beste manier?

Ja nee ja niet per se hoor maar dat is wel wat ik dan meteen aan denk maar als ik het een beetje persoonlijk trek dan ik bedoel ik ben niet perse politiek ik participeer niet ja ik stem wel en alles maar voor de rest hou ik er niet zo heel erg veel mee bezig maar maatschappelijk wel denk ik met mensen met projecten vooral nu met vluchtelingen ik hou me ook bezig met polarisatie in Nederland **(Definition of participation, own participation)**

*En ehm heb je het gevoel dat de ene manier van participatie belangrijker is dan de andere?
Dus politiek en maatschappelijk?*

Ja bijvoorbeeld of ook misschien andere vormen

Ja ik denk maatschappelijker persoonlijk voor mij is makkelijker om te doen want omdat het gewoon een heel breed begrip is vind ja participeren ja ik weet niet ik vind weet je vrijwilligerswerk doen en naar een bepaald noodopvang gaan elke week dat vind ik ook participeren of een project opstarten dat is ook participeren dus ik vind dat ik vind dat persoonlijk vind ik dat meer waardevol om dan echt met mensen interactie te hebben nee ja ik zei net wat over politiek maar politiek is vooral wat moeilijker om daar in te infiltreren om het zo even te zeggen maar eh ja voor mij ligt maatschappelijke wat makkelijker denk ik

(Definition of participation)

En hoezo ligt dat makkelijker dan politiek?

Nou misschien is politiek wel mijn toekomstig ding hoor maar voor nu is ehm ik ik ik vind het ik vind het wel makkelijk om mensen om met mensen om te gaan ik ben daar wel ik ben best sociaal denk ik of tenminste dat hoor ik heel vaak ik vind dat gewoon leuk om te doen ik vind leuk om met mensen om te gaan ik vind het leuk om nieuwe mensen te kennen en daarom zijn bijna alle projecten die ik nu waar ik nu mee bezig ben die zijn ook echt gericht op het netwerk opbouwen en zo bijvoorbeeld vluchtelingen of nieuwkomers of wat je ze dan ook noemt met ehm met Nederlandse burgers dus ja dat zijn dingen die ik gewoon heel erg belangrijk vind om dat te versterken **(Own participation)**

Ja dus je probeert de verbintenis tussen mensen te versterken?

ja

heel mooi

dankjewel

en ja wat zegt de koran over de participatie van vrouwen? Zegt de koran daar iets over?

Ehm over het algemeen ehm ja ik moet eerst even zeggen ik weet niet zo heel veel over de koran ik weet er wel van ik lees het ook wel maar ehm ja het is participatie is een heel groot deel van de mens en als in de koran staat er heel vaak van de man of van ... ja en heel vaak wordt het geïnterpreteerd als de man en niet de vrouw en maar heel vaak wordt ook in het Arabisch ehm als je tegen een heel zeg als je zelf like If you adres a lot of people dat is dan zeg je men maar dat betekent ook gewoon iedereen dus vrouwen en mannen dus ik ik ik vind zelf dat ehm ja dat er heel veel aandacht is besteed op participatie dus dat je maatschappelijk bezig moet zijn dus als je iets ziet dat niet goed er is een vers en ik kan hem niet helemaal letterlijk vertalen maar als je iets ziet als zeg maar eh iets fouts ziet gebeuren in de in de maatschappij als je als je echt iets aan kan doen dus ook zeg maar physically dus dat je daar heen kan en zeggen van hee doe dat niet dat is het beste dat je kan doen het tweede beste is dat je het zegt dus woord voor woord van he doe dat niet en het minst best zeg maar is het minst dat je kan doen is dat je in je hart zegt van dit is niet goed dus dat je zelf beseft dat dat niet goed is dus dat zijn allemaal zeg maar phases van ja het bezig zijn van je moet je altijd bezig houden met de maatschappij politiek ook maar ook maatschappelijk **(Participation in Islam)**

En bedoel je met niet goed bedoel je dan moreel? Of?

Jaa naja moreel maar ook gewoon onrecht dat er gebeurt bijvoorbeeld maar ook gewoon hele simpele voorbeelden van eh iemand die een dier slaat ofzo weet je gewoon iets heel simpels zijn natuurlijk ja kunnen ook hele lange discussies zijn van moreel enzo maar dat vind ik allemaal heel erg moeilijk om te zeggen maar gewoon dingen waarvan de meeste mensen vinden dat niet goed is dus dat **(Participation in Islam)**

En dat je daar dan iets aan probeert te doen

Ja dus dat je actief eh dus dat het recommended is dat je actief daarmee bezig bent en dat je dat stopt ja **(Participation in Islam)**

Oke en ehm ja dat is dus voor zowel mannen en vrouwen vooral want er wordt man gezegd maar daar bedoelen ze dan ... of bedoelen ze daar mannen en vrouwen mee of echt alleen de man?

Ja heel vaak is het gewoon hetzelfde dus dat je als ze zeggen als je iets ziet dus er wordt niet specifiek gesproken over mannen en vrouwen eh maar dat het gaat over dus als een vrouw iets ziet gebeuren dan moet zij net zo actief zijn en net zo ehm snel reageren als een man dus dat daar is er geen verschil in maar voor de rest ik ik ben gewoon ook heel erg voorzichtig in dit want ik ik ik ja ik ken de koran niet zo goed ik denk dat heel veel mensen denken dat moslims alles weten maar dat weet ik niet mijn moeder weet veel meer ja dus letterlijk wat er staat over geslacht en zo ja sommige dingen zijn zo moeilijk om te begrijpen omdat koran gewoon een heel moeilijk boek is om te snappen ook qua taal is het heel lastig ja (**Participation in Islam**)

Hm en gebruik je de koran ook in je eigen leven?

Ja ik mijn moeder die is heel religieus zij heeft ook zij heeft zeg maar eh de Arabische taal schrift zeg ze heeft een masters gedaan in Arabische taal en dan ook islamitische studie dus zij is heel erg gericht op het begrijpen van de koran en dan ook lesgeven dus ze geeft ehm hoe heet he vrijwilligers les aan vrouwen die die die meer willen weten over de koran dus van haar heb ik wel heel veel van meegekregen en ik eh momenteel waar ik mee bezig ben is ehm het snappen van Arabisch dus niet nog niet de interpretatie want is dat deel 2 en dat is heel lastig moeilijk de daar moet je gewoon heel veel voorbereiding op hebben maar ik begin nu letterlijk te vertalen van Arabisch naar Nederlands Engels of Urdu wat dan ook. dus eh ja daar ben ik wel mee bezig maar dat gewoon iets praktisch dat heef niet per se inhoudelijk waarde maar ik wil wel uiteindelijk ook echt begrijpen wat er allemaal staat dus daarom ben ik niet op dit moment echt in staat om te zeggen ja dit is precies wat er staat want dan is er heel veel kans dat ik fout maak en dat wil ik niet maar ja ik wil ik wil er ook meer bezig mee zijn moet ook echt proberen te begrijpen ja

Oke en ehm wat de koran zegt over participatie wat je net vertelde over dat je om je heen kijkt als er dingen niet goed gaan dat je daar op reageert gebruik je dat ook in jouw leven?

Nou ja ik denk het wel misschien ik bedoel eh bijvoorbeeld dat ik dus die verbintenis tussen mensen dus wat ik zag in de maatschappij ik had het er ook over met verschillende mensen die eraan werken is polarisatie is een soort ... wantrouwen tussen tussen mensen tussen ehm verschillende groeperingen en ik zag dat het gewoon niet goed ging en dat er toch veel misverstanden waren en ook in de media zie je gewoon hele biased dingen van weetje het zijn altijd de moslims het zijn altijd de buitenlanders of wat dan ook en dat is niet altijd zo dus ik ik probeer dan wel een soort ja een oplossing is een groot woord bedoel dat is heel moeilijk om dat te doen maar om maar wel mijn bijdrage te geven van ehm ook vooral met de vluchtelingen daar wordt ook vaak heel erg negatief over gesproken terwijl er heel veel positieve dingen eruit kunnen halen. Heel veel vluchtelingen die zijn heel erg hoogopgeleid en dat horen we niet zo vaak op de media maar ik ik ik heb heel vaak interactie met ze en ehm heel veel die willen gaan studeren en die willen op universiteiten zitten dus daar probeer ik wel echt een beetje aan te werken dat er meer dat er ook meer kennis is over deze mensen en dat zij ook weten wat wat de mogelijkheden zijn hier. Dus dat is een van de projecten die ik dat ik bezig mee ben eigenlijk. Dus ik denk dat dat ook wel een beetje iets zegt over ehm ja wat ik zei van als je als je iets ziet dat niet goed gaat of als iets beter kan dan doe wat daaraan dus misschien komt dat gewoon uit die overtuiging (**Participation in Islam, own participation**)

Ja als tegenhanger op wat er natuurlijk in Nederland allemaal gaande is

Ja ja

Oke en ehm wat is je cultuur en eh Pakistaanse cultuur gebruikelijk om vrouw voor vrouwen om te participeren?

Oh dat is een heel ander verhaal laten we dat even helder maken ehm het is over religieus gesproken is dat heel anders cultuur heel anders ehm en daar moet je ook een onderscheid tussen maken in Pakistan is het heel zijn heel veel vrouwen ehm er zijn heel veel vrouwen die onderdrukt zijn ja dus het is echt een cultureel ding dat mannen weet je vinden dat zij beter zaken kunnen doen of beter dingen kunnen doen in de maatschappij dan vrouwen dus die krijgen heel vaak de kans niet om.. er zijn heel veel voorbeelden dat dat vrouwen wel zeg maar in de forefront komen komen en in de politiek gaan en verandering maken maar het kan veel beter er zijn heel veel vrouwen vooral in de kleinere dorpjes die echt alleen maar zeg maar hun like like fullfilling their task van eten maken kinderen en man zorgen voor de man en de kinderen en dat is het en dat is een beetje dus participatie van vrouwen is niet super hoog in Pakistan vind ik heel erg jammer want het kan hoger er zijn meer vrouwen in in Pakistan dan mannen en die kunnen ook heel veel dus als er opleiding is als er mogelijkheid om dat zij ook gewoon net als mannen.. tenminste dat het gelijk is ik denk dat er wel echt een hele grote verandering kan komen maar dat is like far ff nog maar ja ondanks dat nog ik bedoel ik denk er zijn nog steeds heel veel vrouwen ja dappere vrouwen die dat wel doen in de politiek zoals in mijn familie zie ik dat ook heel vaak mijn moeder ik vind haar ook gewoon heel erg ook heel erg zelfstandig is doet ook dingen zelf en ze wilt ook naja ze geeft les enzo en mijn tantes zie ik ze ook heel veel doen vriendinnen van mijn moeder die doen ook heel veel ook voor de maatschappij werken voor NGO's en helpen andere vrouwen die onderdrukt zijn of die ehm die ehm hoe zeg je dat victim zijn van van eh wat is dat in het Nederlands? Victim van domestic abuse huishoudelijk geweld (**Participation in culture**)

Huiselijk geweld ja

Maar nogmaals ik vind dat het hele verschillende dingen is en ik vind dat mensen dingen mixen dat moslim zijn dat islam dat niet eh weetje omdat dat dat niet mag ofzo dat is niet zo *Hoe mixen mensen dat?*

Nou cultuur en en en geloof mixen ze heel vaak ik vind zelf en ik heb dat hier ook heel vaak gezegd dat geloof toch iets anders is ik bedoel heel vaak wordt islam echt helemaal vermengd met cultuur wat Pakistan wij hebben een een ehm zeg maar een traditie dat vanuit India kwam India en Pakistan dat was een land Hindoestaan en daar was een hele sterke eh male dominating society zeg maar en dat is waar het van voort komt en dat ja dat is eenmaal iets waarbij ja eh dat gewoon iets waar mensen waarbij mensen zijn opgegroeid en vrouwen die worden nog steeds heel vaak gezegd van als jij 24 25 bent dan ga je trouwen en dan heb je kinderen dan heb je man en dat is een beetje je leven en voor de rest hoeft je niets te doen met de maatschappij want dat doet de man weet je maar zo ja dat heeft heel weinig te maken met religie moet ik zeggen want vrouwen zijn prima leiders islam als je naar islamitisch geschiedenis eh kijkt ik weet niet nogmaals ik weet niet heel veel maar er zijn heel veel islamitische van vrouwen vrouwelijke leiders leidsters en businesswomen dus ja het kan gewoon ja ik vind het gewoon heel erg jammer dat cultuur zo sterk zeg maar ja bijna onderdrukkend is. ik vind cultuur heel mooi maar soms zijn er elementen waarvan ik denk van get out of it weet je je moet je hoofd gewoon leeg maken van zulke dingen en opnieuw even dingen kijken van hoe zit het allemaal ik snap het wel dat het zo deeply entrenched dat het zo ze zijn ermee geboren ik bedoel ze weten niet anders dus (**Participation in culture, participation in Islam**)

Ja dat het zo vermengd is dat je misschien het verschil niet ziet ook

Ja

Ja en ehm die dat cultuur eh aspect heeft dat ook eh effect op hoe jij participeert of daarnaar kijkt?

Bedoel je iets negatief eh invloed of eh?

Allebei kan het positief negatief hoe dat ehm ja je hebt tuurlijk een paar jaar in Pakistan gewoond heeft dat eh heb je daardoor bepaalde ideeën over participatie gekregen?

Toen ik daar was was ik toch nogal jong om over participatie te denken dus ik ben alleen een paar jaar geleden hier mee bezig gaan houden dus

Misschien via je familie?

Nou ik weet niet of cultuur echt een impact heeft op wat ik nu doen. ja wat ik dan wel kan zeggen is dat ik ken heel veel andere Pakistaanse gezinnen met heel veel meisjes die iets willen gaan doen maar omdat het eh maar nogmaals omdat het niet culturally accepted is om iets te doen buiten je huis of dat je niet kan eh dat je niet ja dat je niet bijvoorbeeld zelfstandig dingen doen ik zie ik zie dat wel heel vaak gebeuren denk ik maar vanuit mezelf en persoonlijk heeft dat niet per se een impact van dat ik nu oh omdat ik Pakistaans ben kan ik dit en dit niet doen dat daar heb ik niet echt een ja dat denk ik niet het had zo wel kunnen zijn denk ik en ik zie dat ook gebeuren maar dat heeft me niet gestopt of per se gemotiveerd ik bedoel ja je hebt ook je eigen persoon je hebt ook je eigen ding weetje van en mijn moeder is ook heel erg zo ik denk dat het echt vooral omdat mijn moeder ook echt super participierend is enzo ja zij ja ik weet niet ik denk dat het meer genen is dan cultuur kan heel veel mensen die zeggen van .. ik ken heel veel vriendinnen naja kennissen van mij die het zijn meisjes die hebben soort opleiding gedaan hogeschool wat dan ook en weet je zijn bijna 20 en dan zeggen ze ja ik ben klaar ik wil trouwen enzo en dan denk ik oke dat kan maar ja dat zie ik echt nooit gebeuren maar er zijn gewoon ja mensen die zelf dingen willen doen meer like internally dat ze meer zelf leven ja hoe zeg je dat willen ja meer aandacht willen besteden aan hunzelf dan het participeren of dat externe zeg maar dat heb ik niet (**Participation in culture, own participation**)

En hoezo ja je zegt misschien je moeder hoezo wil je wil je dat niet?

Dat niet bedoel je?

Zeg wat je zei bijvoorbeeld vriendinnen die willen trouwen?

Ja ik denk er gewoon niet zo veel aan ik denk dat mijn moeder dat waarschijnlijk wel wil dat ik mij ook eigen persoonlijk weet je dat ik ook gewoon ook trouw en kinderen heb enzo ik denk dat ze dat ergens wil zij dat denk ik ook want ik denk dat elke moeder dat wel wil maar ik zie dat niet zo zitten op dit moment maar ja weet je wat misschien na een paar jaar wel ja ik ben gewoon heel erg bezig met .. ik voel het ook gewoon om bezig te zijn om actief te zijn eh dus eh ja ik weet niet (**Own participation**)

Oke en ehm ja dat is wel ja je zegt het voelt wel heel goed en wat vind je van hoe je nu participeert?

Ehm wat vind ik daarvan ja ik denk dat ik ja ja ik doe wel dingen maar ik denk dat ik ook iets meer structuur wil in mijn projecten en dat is voornamelijk omdat ik nu ook mijn studie doe of mijn studie aan het afronden ben heb ik iets minder tijd om te doen en ik doe nog steeds wel heel veel maar ik heb wel het gevoel dat ik eh dat zeg maar dat ik mentaal nog steeds heb van oh ik moet mn studie nog doen er zijn nog ander duizend dingen die ik moet doen ik zou het wel heel leuk vinden als ik zelf zeg maar zonder studie zonder drukte zelf kan doen wat ik wil dus soms heb ik dat heb ik dat wel dat je geestelijk nog steeds bezig met andere dingen voor de rest denk ik wel dat ik doe wat ik kan ik kan niet meer maar als ik eh misschien ja in de toekomst ja ik weet het niet hoor ik weet het niet het is heel moeilijk om zelf om zelf zeg maar self-reflection vind ik heel lastig (**Own participation**)

Want je zegt als je studie klaar is kan ik doen wat ik wil wat is dat?

Een paar dingen ik wil heel graag werken aan een film een documentaire dat kost gewoon super veel tijd dat je daar met je hoofd mee bezig bent ik kan dat gewoon nu niet omdat ik andere dingen doe dus ik wil dat heel graag doen dat is gewoon iets wat ik leuk vind maar ook weer het heeft weer iets te maken met de maatschappij dat ik iets wil doen met polarisatie dat ik iets wil doen met interreligieus relaties tussen mensen dus hoe dat gaat in dit land dus wil ik heel graag doen. ik wil ook wel reizen maar ja dat kost geld ik moet een baan krijgen iets (**Desired participation**)

Zoveel verschillende dingen die je graag zou willen doen

Ja

En ehm even denken heb je wel eens hulp gehad om te kunnen participeren in Nederland?

Sorry hulp?

Ja of in Pakistan

Hulp hoezo?

Ja dat kan alle vormen hebben

Ik weet niet waar waar ik naar moet denken met hulp is dat motivatie ofzo

Als er misschien dingen die je tegenhielden om te participeren of je dan misschien hulp kreeg of niet?

Mmm ja ja tegen hielden niet echt ik heb wel genoeg vrijheid om dat zelf te doen maar eh ik weet het niet heel lastig hoor ja als je iets als je denkt aan motivatie dan misschien ik heb een vriendin en die maakt documentaires en ik had dus nooit gedacht dat ik ooit zeg maar zelf samen zeg maar een documentaire zou kunnen maken en ik weet het nog steeds niet hoor maar ik heb wel zeg maar de de hoop om dat te doen en dat komt heel erg door haar want zij zei van jij kunt het en jij hebt geen officiële of hoe zeg je dat een formele opleiding voor films maar ik zie het wel in je zitten en wij kunnen samen wel iets heel moois maken en ik weet het niet of dat hulp is maar het is wel iets dat mij meer hoop geeft om te doen wat ik heel graag wil dus dat misschien ik weet niet of dat kan **(Desired participation)**

Ja dat kan ook het is een heel breed iets dus. en ehm ja de Nederlandse regering die zegt dat ehm moslim vrouwen die zijn veel in de aandacht eh daar heb jij het ook al over over moslims en de regering vind dat moslim vrouwen meer moeten participeren en met name vind de regering dat werken betaald werk de beste participatie is zeg maar en wat vind je daarvan?

Ja ik vind dat heel erg ik ben daar mee eens en eh terwijl ik dat ja heel veel mensen denken dat hoezo? van hoezo jij bent toch ook moslim en jij moet toch staan voor de moslims? En dat doe ik ook en ik probeer ik vind ik vind een van de dingen waarom ik dit werk doe is dat ik vind nog steeds dat moslims in Nederland nog steeds niet genoeg participeren maatschappelijk politiek alle aspecten en ik wil dat heel graag dat er meer er zijn heel goede voorbeelden vrouwen mannen die dat doen maar lang niet genoeg lang niet genoeg er zijn nog steeds niet genoeg mensen die ja soort van representatief ofzo werken en die ook laten zien he wij zijn net zo ehm ja dat wij ook bijdragen kunnen maken vrouwen vooral ik denk dat vrouwen ook ik denk nogmaals dat vrouwen ook toch wel heel vaak zelf het idee hebben van ja wij hoeven niet te werken of weet je mijn man doet dat ofzo weet je zulke dingen ze hoeven ook niet per se te werken ik bedoel je kan niet iedereen forceren om te werken maar ik vind wel dat dat toch een goede vorm is om te participeren ik bedoel werk. Je komt dagelijks kom je in contact met verschillende mensen mensen met wie je werkt maar ook gewoon anderen dus dat is ja ik vind dat heel goed ik vind ook heel erg leuk dat er ik vind het ook heel erg inspirerend als ik zulke vrouwen vooral zie die ehm die ehm ja iets bijzonders doen ik had laatst zag ik ehm een Belgisch moslim vrouw ja vrouw student ofzo en die had dus een website had ze opgericht en dat heet mvs like muslims maar dan met een v heel raar maar het werd heel erg populair ze had een miljoen bezoekers na een paar maanden en het werd echt supergroot en allemaal interviews en alles en zij had dat met een paar andere moslims naja collega's opgezet dus zij had zeg maar multimedia website opgezet met allemaal inspirerende verhalen vanuit moslims vooral vrouwen maar ook mannen ehm dus dat er allemaal leaders weet je van die hele inspirerende dingen met video's en tekst en foto's enzo en dat vind ik zo leuk ja ik vind dat heel erg goed om te zien dat er toch wel mensen zijn die iets willen gaan doen ook maatschappelijk bezig **(Definition of participation, desired participation)**

En die vrouw van die website was dat dan haar betaald werk of weet heeft ze die zelf opgezet?

Ik denk het niet ik weet niet ze.. ik denk dat ze het zelf had opgezet niet helemaal alleen maar ik denk dat ze wel een paar andere mensen daarmee.. maar ik denk dat ze het voornamelijk

deden om meer gezicht te geven aan moslims en vooral een andere kant van moslims te laten zien klinkt heel stom maar ja ik denk dat dat gewoon eerst niet per se betaald werk was het was gewoon een een project dat heel groot werd en misschien krijgt ze wel betaald voor iets maar dat weet ik niet het was wel echt ja

Dus jij eh zet je graag in zodat moslims meer kunnen participeren. En eh op welke manier zou je graag zien dat ze meer participeren?

Ja op allerlei manieren ik bedoel zoals je zei participatie is heel breed het kan politiek zijn het kan ook maatschappelijk zijn het kan ook werk zijn dat is ook een heel goed voorbeeld ehm ja gewoon dat ze dat ze meedoen aan dingen dat ze naar verschillende bijeenkomsten gaan ofzo netwerk evenementen ik was laatste paar maanden ben ik me ook heel erg bezig gaan houden met netwerken eigenlijk maar dat is vooral voor vluchtelingen ik wilde een project opzetten voor soort kunstproject ik ging dus heel vaak naar deze bijeenkomsten en wat ik zag was dat ik altijd de enige moslim was, altijd de enige met een hoofddoek en soms was dat wel gaaf van he ik ben de enige maar soms denk he van he waar zijn de andere moslims? weet je waarom zijn er niet meer die dat doen? en met met andere mensen om .. ja ik weet niet ik denk dat toch moslims soms heel erg in hun groepje zitten ik zie dat ook in mijn kennissen vriendinnen van mijn moeder hun dochters enzo en die die zitten nog steeds ook die hebben hun eigen groepje van Marokkaanse en Turkse vriendinnen en die gaan alleen maar met hen om en ik vind dat je ook een beetje buiten je ja comfort zone moet om zo even te zeggen dat je dat ook probeert te doen ik weet niet (**Definition of participation, own participation, desired participation**)

Hoe bedoel je buiten je comfort zone?

Nou dat je ook gewoon met niet moslims.. weet je vrienden wordt of of meer mee omgaat of iets of samenwerkt wat dan ook ik bedoel en de mensen doen het hoor misschien schets ik een ook een beetje heel donker beeld van dit maar ik vind wel dat het beter kan dat participatie inderdaad ook gewoon op een ja dat dat vrouwen sowieso wat actiever kunnen zijn ja dat vind ik echt (**Desired participation**)

En wat is het voordeel daarvan dat eh ze meer participeren?

Nou ik bedoel kijk waar heel vaak zeggen moslims van ja wij worden gediscrimineerd van wij kunnen dit niet wij krijgen dat niet maar ik bedoel je moet ook gewoon kijken naar wat er ook gebeurt in de moslimsmaatschappij ehm wij doen het lang niet zo goed ik bedoel eh er zijn zoveel jongeren die geen werk hebben of die helemaal geïsoleerd zijn van de maatschappij en ik vind dat het niet per se alleen maar ligt aan externe dingen van oja omdat Nederlanders zeg maar blanke Nederlanders dat niet toelaten of dat er gediscrimineerd wordt en dat is ook wel zo ik bedoel ik zeg niet dat het helemaal niet zo is maar heel vaak ligt het ook ik denk dat het heel vaak ook ligt aan de mensen zelf dat zij zelf ook niet echt zich inzetten voor dingen ehm ik weet niet wat je vraag was hoor wat zei je van (**Desired participation, barriers to participation**)

Ja ik zei dat het eh wat het voordeel was

Oh voordeel ja dat had ik ja voordeel dus ja daar wilde ik eigenlijk naartoe dan dan heb je als je dus participeert en als je heel goed meedoet met de maatschappij dan ik denk dat het echt verminderd die ja ehm ehm hoe zeg je dat eh de afstand of hoe zeg je dat ja dat er die polarisatie waarover wij altijd hebben en over over ja dat mensen vooroordelen hebben ik denk dat dat heel erg verminderd als mensen meer in de maatschappij met elkaar iets doen en dat ze ook meer participeren inderdaad het heeft allerlei voordelen ik bedoel ik kan er een paar opnoemen maar dat wordt een lange lijst (**Desired participation**)

Dus vooral dat mensen meer participeren dat ze onderling mengen zeg maar?

Ja dat is ook belangrijk ja beter voor alles economie voor Nederland is natuurlijk wel goed als meer mensen iets gaan doen ja (**Desired participation**)

En waarom denk je dat ze minder part.. moslims over het algemeen minder participeren?

Ehm moeilijk om te zeggen ik weet het niet ik denk dat het misschien voor de moslims ehm om ja ik denk dat ze het fijn vinden of makkelijker vinden om hun in hun eigen groepjes te blijven omdat het gewoon het makkelijke is wat je kunt doen en het naar buiten gaan en met allerlei andere mensen iets doen is natuurlijk wel het vraagt wel wat van je het is wel ja hoe zeg je dat dat het ehm je moet er wel wat voor doen snap je het is ik ik weet het niet ik weet niet precies wat de reden is ehm misschien is het gewoon ook wat zij al in hun gedachten hebben ja als ze doen gebeurt toch niet we worden toch eh weet je buitengesloten of zulke dingen maar kan ook ik weet niet zeker hoor maar ik denk dat die vooroordelen wel echt spelen het gebeurt ook ik bedoel dat dat kun je ook niet negeren hoe vaak hoor ik en dat is gewoon heel ik bedoel het is afschuwelijk maar hoe vaak hoor ik dat een vriendin van mij haar broer die was ehm geslagen op straat gewoon random echt helemaal gewoon voor niks weet je dus je hoort zulke dingen incidenten maar ehm en dat heeft natuurlijk misschien heeft dat ook wel te maken met moslims die zichzelf terugtrekken van ja misschien horen we hier helemaal niet we voelen ons niet Nederlands omdat omdat omdat er dit allemaal speelt dus ik denk dat dat ook misschien een reden is waarom ze ja misschien niet snel participeren.

(Barriers to participation)

Dat ze zich tegen gehouden voelen door vooroordelen

Ja ik denk het wel ja ik denk dat een hele grote groep dat wel zo voelt maar als je dat dat die challenge zeg maar niet aangaat dan weet je ook niet precies wat er gaat gebeuren misschien wordt je ik bedoel ik bedoel ik word niet gediscrimineerd bijna nooit soms wel maar heel heel weinig dus ik voel me nooit tegen gehouden ik word meestal gemotiveerd en eh mensen vinden het goed wat ik doe dus ik ja ik heb dat niet maar ja ik snap ook wel dat er mensen zijn die dat wel en die dan wel teruggehouden en dat ze denken van het is niet echt ons ehm ons schuld dat wij niets doen wij kunnen niks ja dat is jammer **(Barriers to participation)**

Ja en hoezo heb jij het idee dat je niet eh gediscrimineerd wordt?

Dat ik niet ge ja omdat ik niet gediscrimineerd ik heb niet gevoel ja ik heb wel een paar incidenten dat ik dacht oh oke dit is echt nooit gebeurd met mij maar over het algemeen word ik niet gediscrimineerd nee ik vind het ook stom om als er iets gebeurt of als ik dan niet aangenomen ben om dan te denken van oja omdat ik moslim ben dat is heel vaak niet zo he mensen die die zijn die verwarren ook die twee dingen dat ze een beetje te gevoelig zijn voor racisme enzo dan denken ze oh dat is waarschijnlijk omdat ik een ander achtergrond heb maar ik ik denk zo niet maar ja er zijn ook echt een paar dingen van die echt gericht waren op op mij gewoon op straat dat iemand iets zegt of gewoon nare dingen of commentaar op mijn hoofddoek ofzo maar ja dat laat ik niet echt het is las.. het is heel vervelend op dat moment maar over het algemeen heeft dat niet echt een impact op me ofzo het gebeurt met heel veel mensen dus **(Barriers to participation)**

Oke dus dat laat je niet eh jou tegen houden?

Nee nee nee als het echt heel erg wordt dan dan denk ik ja misschien heeft dat dan wel echt invloed op wat ik doen maar op dit moment niet gelukkig **(Barriers to participation)**

En ehm je zei eh soms ben ik de enige met een hoofddoek als met het netwerken en en hoe voelt dat?

Eh voelt ehm ja een beetje dubbel moet ik zeggen toen ik op [REDACTED] kwam was ik ook de enige ik was de eerste op de ene hand voelt dat best wel gaaf om zeg maar de enige te zijn van kijk weet je maar op de andere hand dan denk je ook van hm dat zegt ook wel iets over ehm ja over andere moslims of over de maatschappij gewoon over het algemeen van hm waarom zijn er waarom waarom zijn er niet anderen die niet ook hetzelfde doen? en die zijn er ook wel ik bedoel ik zeg niet dat ik altijd de enige ben overall maar heel vaak wel dus dan vind ik ook wel jammer maar ook soms wel leuk **(Own participation)**

Hoezo is dat leuk?

Gewoon dat ik de eerste ben ik bedoel ik vond het ik had ik zei het ook tegen..

(gesprek in Engels met andere student)

Eeh wat zei ik

Waar hadden we het ook alweer over oja waarom het leuk is om eh

Ja naja gewoon wel leuk ik weet niet is gewoon soms is het wel ook van ja weet je misschien doe ik wel wat anders dan andere moslim vrouwen dat voelt wel goed maar ik ik en ook wel jammer dat een beetje dubbel zoals ik zei (**Own participation**)

Voel je je dan soort pionier?

Mm ja soms ja maar niet altijd hoor ik ben lang niet ik bedoel like I dont think high of myself at all dus ik vind dat er heel veel dingen zijn die al gedaan zijn door moslim vrouwen en dat ik dat ik daar ook wel wil gaan doen dus ik ben niet echt een pionier niet zegt helemaal niet maar ik vind het wel leuk om zulke dingen te doen en dat is een beetje waarom ik het ook doe het is belangrijk maar het voelt ook goed ja (**Own participation**)

En hoe voel je je ten opzichte van andere moslims? Zeg maar als je het vergelijkt met je participatie?

Mm ja een van de redenen dat ik niet zo heel veel moslim vrienden heb heel weinig eigenlijk is daar door die reden wat heel vaak voel ik ja ik heb gewoon hele andere interesse dan zij en dat heb ik nou ook met kennissen enzo en andere Pakistaanse moslims ehm ik ga wel met ze om heel soms maar ik zie ze echt 1 keer per jaar en dat is het en heel vaak ja het is gewoon te veel ja zij zijn gewoon echt heel bezig van oke ik heb mn opleiding en wat ga ik zelf doen en ze zijn gewoon echt niet involved in like society ze zijn niet maatschappelijk bezig heel vaak ene sommige ook wel en dat vind ik ook heel erg leuk en dan blijf ik ook in contact met ze maar voor de rest is het zo van wow je bent zo anders dan ik hoezo weet je eh ik ben ook niet echt eh van het ehm weet je meisjes die hebben het over make-up dit en kleding en like i dont care dus dan is het soms wel heel erg moeilijk om dan ja om heel veel contact op te bouwen maar er zijn ook heel veel anderen dus ik daarom wil ik ook netwerken ook meer met moslims heel stom dat ik eh eigenlijk zelf ook soort van wegga van moslims en dat wil ik niet maar ja soms is het moeilijk om echt mensen te vinden die jouw passie delen en die hetzelfde willen doen (**Definition of participation, participation in culture**)

Hmm en heb je dan het idee dat die passie meer gedeeld dat je die meer kan delen met andere bevolkingsgroepen omdat je zegt ik ga weg van moslims?

Ehm ja soms heb ik dat wel maar ik ik vind zelf ook dat ik misschien ook inderdaad gewoon zelf meer moet zoeken naar naar moslims die dat willen doen dat heb ik gewoon niet zoveel gedaan ik ben ja ik weet ja geen idee het is heel moeilijk om te zeggen maar ik moet gewoon zelf I need to discover my you know my social circle maar misschien is het op dit moment wel zo dat er meer niet moslims zijn die mijn passie delen inderdaad dan moslims maar ik hoop dat het verandert

En hoezo hoop je dat?

Nou het is toch leuk als er meer moslims hetzelfde doen en ook meer participeren net als ik ook zei wat belangrijk is voor de mensen ja (**Desired participation**)

En wanneer vind je dat iemand heel weinig participeert?

Ehm heel weinig.. ja als die alleen maar bezorgd is over zichzelf misschien als hij of zij altijd thuis blijft en ja niet zo heel veel heeft met andere mensen of geen verschil wilt maken of een beetje hoe zeg je dat indifferent like political hoe zeg je dat in het Nederlands like apathy apathetic (**Definition of participation**)

Ongeïnteresseerd

Ongeïnteresseerd ja en dat ze dat ook niet willen er zijn heel veel mensen die dat wel willen maar niet weten hoe welke wijze en dat vind ik anders want zij willen zij hebben wel die passie maar ze kunnen niet doen door blablabla maar er zijn ook mensen die gewoon niet willen doen en dat zijn dat zijn niet alleen maar moslims maar ook heel veel Nederlanders dan denk ik van wow wat wat weet je hoe leef jij? Van ja i dont care weet je wat er in de wereld

gebeurt in de maatschappij en ik denk dat heel veel mensen zo zijn en dat is ook prima maar ja misschien ben ik gewoon zo dat ik dat gewoon heel raar vind maar ja **(Definition of participation)**

Dus als iemand wel veel participeert dan eh doet ie dat eh heel anders?

Ik denk het wel ja

En ehm heb jij zie jij ook een verschil tussen hoe mannen en vrouwen participeren of wat jij goede participatie vindt?

Ehm ja eh ik denk dat mannen nog steeds wel echt eh zeg maar de representation van mannen en vrouwen die participeren in allerlei aspecten dus maatschappelijk politiek dat is nog steeds heel erg gender bias ik bedoel zijn nog steeds heel veel mannen toch die vooral ehm die in like power positions zijn ook in de politiek ook [REDACTED] zelf is dat verschillende instellingen zie je dat de mannen toch wel altijd ehm de hogere posities hebben dan vrouwen en dat is nog steeds heel erg oneerlijk ik bedoel hoe vaak hebben we over dat het anders dus dat er een verandering moet komen dus ik denk dat vrouwen wel wat beter kunnen doen en mensen net als jij die gender studies studeren die kunnen misschien een verschil maken toch daar in

(Desired participation)

Ik hoop het

Tenminste op een theoretische wijze of misschien ook praktisch

Dus je ziet een vrouw die veel participeert die ze je dan eh graag dus ook op hogere posities?

Ja tuurlijk ja **(Desired participation)**

En mannen?

Wat mannen?

Hoe hoe vind jij wanneer vind je dat een man goed participeert?

Wanneer vind ik dat een man goed participeert? Ik weet het niet hoezo? Ik snap niet precies

Eh ja je zegt al van participeren is heel belangrijk maatschappelijk gebied, politiek ehm dus ik vroeg mij af of je daar ook een onderscheid maakt tussen mannen en vrouwen

Tussen mannen en vrouwen nee nee maar gewoon over het algemeen ik bedoel waar ik het over participeren maatschappelijk politiek is allemaal belangrijk en dat is zowel voor mannen als vrouwen ik zie daar niet echt een onderscheid in nee. Onderscheid ik bedoel ik zeg alleen dat vrouwen dat meer kunnen doen en dat nog niet helemaal zo is maar voor de rest ik bedoel er moet ook een soort gelijkheid zijn ik nee ja nee daar zie ik niet echt een onderscheid in nee

(Desired participation)

Het is 1 uur.... Welke wat hoop je in de toekomst?

Wat hoop ik in de toekomst? Wereldvrede eh naja als je het hebt over Nederland een beetje meer specifiek dan eh zoveel ja ik weet niet ja ik hou me nog steeds heel erg mee bezig en ik vind het ook heel vervelend dat er toch die polarisatie dat vind ik heel dat vind ik heel erg onnodig ik bedoel Nederland ik ik ja dat er toch wel een harmonieuze samen.. maatschappij moet komen heel vaak zeggen van multiculturele samenleving en zo maar ik denk dat Nederland dat nooit echt bereikt heeft in in eh in pra.. ja hoe zeg je dat? **(Desired participation)**

(Desired participation)

In de praktijk

Ja in de praktijk dat we wel misschien divers zijn maar niet per se multicultureel en dat zou ik wel willen zien in de toekomst dat ja ik weet niet dat samenhang en geen vooroordelen maar dat is zo echt romanticising en heel erg idealistisch maar dat zou ik wel willen zien en ook meer participatie van de moslims dat vind ik ook dat is iets dat dat wel kan en ik wil zo graag zien dat moslims actiever zijn dat ze ze hoeven zich niet verant.. hoe zeg je dat? They dont have to like justify themselves maar ze moeten wel iets doen waar bij uit blijkt van he wij zijn net zo actief wij en wij zijn net zo ehm wij vinden ook.. want we wonen after all wonen we in Nederland en we moeten die belangen ook behouden wat het is om Nederlands te zijn is dan heel erg vaag om te zeggen maar je ja moet toch een actievere rol nemen vind ik eh als je hier

bent maar vind ik alleen maar zijn heel veel mensen die dat niet vinden (**Desired participation**)

Oke en heb jij nog tips voor moslim vrouwen die hierheen die uit een ander land hierheen komen? Hier komen wonen en die willen graag participeren?

Nou ik zou beginnen met taal dat is altijd belangrijk dat dat is gewoon basis terwijl het heel vervelend is en moeilijke taal maar die communicatie is zo belangrijk om het begin al vast te leggen van we hebben een taal waarmee we kunnen communiceren heel vaak ik bedoel als je dan kijkt naar vluchtelingen is het soms heel lastig om te communiceren terwijl wel de goede bedoelingen hebben maar omdat er miscommunication is ontstaan er allerlei misverstanden dat is gewoon onnodig dus communicatie taal eh ja werk is heel goed ik bedoel dat was een heel goed voorbeeld van werken maatschappelijke dingen doen vrijwilligerswerk ik bedoel ik heb echt de laatste paar maanden was ik echt bezig met vrijwilligerswerk echt zo leuk om al die mensen uit verschillende achtergronden te ontmoeten en ook andere vrijwilligers ik bedoel zijn ook heel veel vrijwilligers die dus niet per se Nederlands maar ook vluchtelingen zelf die vrijwilligerswerk doen voor vluchtelingen nieuwere vluchtelingen heel leuk dan voel je je ook echt een deel van de maatschappij van wat er allemaal gaande is in Nederland ehm ja en gewoon netwerken ik weet niet ja netwerk is zo ik heb echt geleerd dat netwerken heel belangrijk is als je iets wilt oprichten opstarten wat dan ook je moet gewoon de goede mensen kennen en dan lukt het ja dat zij misschien een paar tips (**Definition of participation, own participation**)

En zijn er misschien nog dingen die ik niet gevraagd heb en die je eh graag zou willen vertellen?

Eh ja je hebt heel veel gevraagd ik eeh heb niet zo heel veel om te zeggen ehm nee ik weet niet ik denk dat er heel veel dingen zijn die ik al heb gezegd als er andere dingen zijn moet je gewoon emailen ofzo

Dan zet ik hem op stop

Interview transcript participant 5

Yes so ehm so I have a few short questions eh to start with so what's your name

██████████
██████████ and what's your last name?

██████████
██████████?

Ja

oke

difficult name

and what is your age?

well ehm I'm going to be 27

oke and from which country are you?

Afghanistan

Afghanistan and how long do you live now in the Netherlands?

5 years now

Oke and ehm what was your reason for moving to the Netherlands?

Ehm well the problems that are back in the country so that was the main reason which pushed us to come here

Okay and have you always lived in Afghanistan before?

Yeah always there

Ok and with whom do you live in the Netherlands?

Well I live with my eh mom my grandma my brother my husband and now with my son of course so all of us we are together

And do you have family in Afghanistan or in other countries?

Yes I have family in Afghanistan, my sister lives in ██████████, I have family in ██████████ so they are everywhere

Ok ja quite an international family

Yeah that's true

And eh did you follow an education?

Yes I was a medical student back in the country so I didn't complete it because of the problems but I was studying that

And for how long did you study?

It was almost 3 years at the university but first eh we call that MBCB so I finished that and I was going to BAC which eh the level of studies they call that and then I had to come here so I stopped the study

Ok so you studied there for 3 years and how many years should you have..?

Well total there are 5 but then 3 more years for specialization so 8 years it going to be its a long career

And then you came to the Netherlands and did you also study here?

Eh no well there were some eh things that which eh first I had to learn the language and then I got married and then I had to work that my husband for the visa for my husband so that things stopped me a bit but hopefully I will do that.. lets see what happens in the future (**Barriers to participation**)

And ehm so where do you work now?

I work by MacDonalds now now its going to be... its more than eh 1 years 6 months its now I am working there. (**Own participation**)

How often?

Well before it was 5 days a week but now because of my child its got 4 days a week 5 or 6 hours a day so its not really fulltime job its like almost parttime sometimes I work in the

nightshift that's so I can move the schedule that's what's best about it there will always be someone who can take care of the child so I can move my schedule (**Own participation**)

And how do you like your job?

Eh its cool well I have never been in such a such a work but it's nice people are nice more than a what do you do I enjoy it (**Own participation**)

And who takes care of the child?

My mom my baby stays with her

So that's why you can with your schedule and everything be flexible

Yeah that that helps me

Ok and you say that you ehm do you want to continue your study in the future? Or something else?

Yeah of course I I would like to continue my studies or at least eh something like getting a career like businessmanagement I am really interested in that ehm working as a translator I like it so lets see what what eh is more like easy for me in the future because eh having a family now it is a bit eh difficult to manage both sides but eh lets see what happens (**Desired participation, barriers to participation**)

And how is it difficult to manage both sides?

For example if you have a baby like eh we are looking for a house to live by our own so then eh of course me or my husband one of us has to take care of the baby and has to work or eh the schedules we have to manage like one has to stay at home with the baby so that that its really like its not an easy thing to manage both things as well as the studies studies needs time that you have to manage how to how to keep the both things in perfect ways (**Barriers to participation**)

Yeah the time management that's a challenge

It is. lets see nothing is impossible with.. so

What do you what do you expect you say yeah I still have to see how it will go for the future do you have certain expectations?

Well eh expectations are a lot of course always is it but eh like eh what what I really want is to have my own career not working always by MacDonaldis if no having my own career completing my studies this is what I really want so that's what the main goal is there that's what I looking forward to it (**Desired participation**)

And think do you think you will manage all those goals?

Eh hopefully yeah eh because its nothing like like I said nothing is impossible so if you work hard for something you really want it you can get it yeah of course is a bit difficult because new country, new language, new rules, having a family and eh everything but its not impossible you can look forward just I have to work hard I guess yeah (**Barriers to participation**)

And ehm what are the new rules? You say new country new rules

Everything is ..sorry everything is new like what we are used to it back in Afghanistan its eh totally different from what we are here so ehm of course there new rules new rules of life new rules of eh country like of the documents for example you have to do and what you don't have to do just everything is new its not something for example if you go back to Afghanistan for you everything would be new (**Barriers to participation**)

Yes of course

New rules of course you have to use the veil and that kind of things so that's what I means it's a like totally different life style that's eh you have to get into it

And hows that going?

Perfectly alright I like it eh well basically everyone like the typical women in Afghanistan I'm not like that with the same thinking and stuff eh so for me its going really well here yea and ehm of course here like you have your own freedom safety which is more eh important and

ehm no one stops you to if you want to go like eh if you want to study if you want to work if you ..want to do something in your life there is just nobody to say you know oh women are not allowed so this is what is I like it yeah (**Barriers to participation**)

So ehm you say you're not a typical woman of Afghanistan.. so what's a typical Afghan woman?

Well typical Afghan woman typical Afghan woman is a woman who's just thinking about the house and the family more than that eh I guess there's no work for them that's what what eh it is or eh a person who is not all of them but what's eh they imagine that the give that eh whatever the like the men has everything on their and women just has to do what they say so luckily my husband is not like that and I'm not like that too so we are just going to a really peaceful nice life continuing that

That's nice so is that ehm in Afghanistan is that coming from where is that coming from that ehm the relation to men and women that the men tells the women what to do. (**Participation in culture**)

Is that eh the culture or is it something else?

Well I don't think so its the culture if you go to .. it's just some people's thinking is that that men are powerful so he can do anything he wants and a women has to obey so this is some people's thinking which eh I don't know which which eh I will call that ignorance of course which exists in some villages there still there so that's what's happening more like a and the children grow up seeing their parents being like that they grow up with the same intelligence and eh I guess that happens everywhere not only in Afghanistan (**Participation in culture**)

Yes

Whatever like the mentality of the people eh some is more different they don't accept that women can also do something an they're free and and its not only there its everywhere. Its going on so it's a global verbal world (**Participation in culture**)

So what is ehm in your culture that is normal for women to ehm to do to participate?

Well ehm nowadays its improving a lot women are participating almost in everything so like eh politics and sports before it was really well you couldn't see that much but now it's changing so eh people are accepting the women participation in every field of life eh so it's changing there and it has to be because women can do the best I guess they're powerful I I eh they can do eh what they want its not just like eh if women is in politics and sports and stuff they're the best so eh why why not why do they have to best stopped to from getting a part in that all? (**Participation in culture**)

So you say eh why does they have to be stopped, does that happen that they're stopped?

Of course in many places it happens but eh just being a women they say the just they can't do it this is the first thing that comes into people's mind women no they can't do that so this is a way to stop it's not like en.. there's nobody to encourage them just to give the word of eh no they can't do it this is what what really eh main thing to stop women to do something to get to participate so this is whats happening it's not like physically having them ..stopping them these kind of words really stops you to do something (**Participation in culture**)

And has it played a role has it affected you?

Luckily no because I haven't grow up in a family that says that girls cant do anything or women is not allowed to do that so eh it it didn't happen to me directly so that's what I say luckily I grow up in a family that's that's always taught that girls have to study they can have they can do whatever they want they can they are free to choose their own career but I have seen that ehm it happened to many many girls many women back in Afghanistan so that's happening and I guess it will happen in the future because it is not easy to stop (**Own participation, participation in culture**)

And do you feel free to participate in society?

Yeah I I do I do and that's good

And what does participation mean to you?

Well the main thing is having your own opinion and expressing that's I guess the biggest participation you can do in society its not like you're forced to accept other people's ideas or eh its not you're just quiet and say oh okay whatever they say is right no to express what you want to say what you would like to have and to give your own opinion that what's participation the main participation to me in a society so you're able to express yourself

that's freedom **(Definition of participation)**

And ehm do you feel that you can could participate in Afghanistan and in the Netherlands?

Well yeah it depends eh well as I told you in Afghanistan it's a bit difficult people are not eh that open-minded to accept women ideas or it's a bit difficult to eh to express yourself but nowadays as I said nowadays they're changing but it depends also on your own personality if you listen to a few words and say I can't do it of course you can't do it but if you keep going of course you'll get it and no one can stop you that's what I think **(Participation in culture)**

Very inspiring ehm and when do you think a person or when do you think a woman participates a lot in society?

When when?

When do you think a woman participates a lot?

Well I guess I don't know but I think the women is the main person in the society so eh she is participating all the time so if there wouldn't be any participation by women there wouldn't be any society I guess so you can't say like when because its always there is a participation always in any way so if you see like if you choose any way of the of the society or any part of society there is a women so you can't say when. **(Definition of participation)**

And how does she how do women participate because you say she's always participating and how?

creating the society. it's a women work has ended having the society it's a women work it's a women participation and being in the society that's also that's really eh I don't know how to tell you that how eh but in all these ways there is a women like ehm if if you tell me specifically in which part than I guess eh I can explain you better but for me I guess she's participating in all the ways in the society so who create the society that's the main thing so of course they're all together making the society and they're the main person is the women

(Definition of participation)

and what role the men play in society?

I don't say its alone the women eh men of course is also there if both are working together that's the best thing as like eh just starting from a small family to getting to the biggest one they're eh the participation of both are really main but we can't say that one of them are the main thing no both of course so if you say the women are everywhere of course the men are also everywhere so eh but its not like just men or just women so both are like no eh I don't think there's like one less than other both of them are creating society and are playing their own roles so you can't just eh can't choose one of them. **(Definition of participation)**

Could you give an example of ehm how a woman is ehm participating or creating society?

Well ehm as an eh creating a society like a everyone gets together right and eh that children when women it's like having children grow them up and then getting together with others and then they participate in the society so this is the main goal that they are doing being eh women is playing eh what what's their role in the society if we say eh an example of a men being a friend, being a women, being a wife, being a mother so these are the main roles that women place in a society so in all that this are the main faces that she has **(Definition of participation)**

So eh you mean all the roles that the woman plays or has ehm in that way..

This is the biggest participation it is the participation if they take away and doing nothing so than they wouldn't be and men participate in all that roles in the society so its not just by their own **(Definition of participation)**

And how do women participate ehm for example as mothers?

Eh of course mothers participate growing up educating their children and growing up in best their children and eh taking care of them of course in every way so I guess this is the biggest one and the most responsible role that they're playing. And ehm to brought eh their children in the best ways brought up that's the main one **(Definition of participation)**

And as friend? You also mentioned ...

Yeah as a friend is the biggest support I guess to ..as a friend to a men as a friend to a women both of them eh friends are are I guess are the closest people to us and to who we trust a lot and if they're not there I guess we're not there so so friends are really really important so that's the biggest support to a person so also in that way persons you could trust and who could give you the courage to be a part of the society that's also very important **(Definition of participation)**

And ehm which one did you mention more?

As a wife of course as a daughter as a..on all the .. of course a wife is also is a is a person who stands besides a men who is always there to help so this is also like a as I told you both both men and women they play really important roles in the lives of each other so this is whats happening in in a now that if you go in a correct way they're the biggest support to each other and without that to create of course a healthy society and that without that wouldn't even be possible **(Definition of participation)**

So its really interdependent

Yeah

And how do men eh participate? As a husband, father?

I guess it's the same thing if a women has a husband who supports her in every way what what she wants to do there is someone whose who she can depend on and eh this is very important it is important that's also a men role to support her without that would be wouldn't be possible so **(Definition of participation)**

(conversation with husband)

Oke ehm yes do you think its possible for someone to not participate in society?

I don't think so

No?

No he I guess a person who thinks that he's not participating he is participating we are all participating in some other way but eh everyone has a participation there **(Definition of participation)**

and do you think there are degrees of participation or is there no?

eh not there not degrees but there some people are really eh seen to be participating they're a bit like a in the front and some are in the back but eh everyone has their own participation so its not like eh degrees of that like eh a yeah some are in the front and some are in the back that whats is its happening **(Definition of participation)**

and who are seen to participate?

Sorry?

Who are visibly..?

Oh who are visible there the people who are more eh expressive I guess they're more visible in a society than the people who who try to be quiet so this is the difference between these two categories I guess still they're participation **(Definition of participation)**

And ehm what does the Koran say about participation?

Ehm as I told you that everyone is participating so if you eh mean participation of the women Koran gives all the freedom to a women to participate of course there are limits of course in

the positive ways it's not like eh we are not talking about negative ways at all but eh Koran never stops a women to participate. Of course there are some eh a women has to be eh not only a women men also has to eh to know their own limits till where they can go. But they can go they have all the freedom. Men and women in Islam they're free to participate. And they're free to speak up they're free to do what they want **(Participation in Islam)**

And what are whats eh the limits?

Ehm the limits are are like eh as well as in every in everywhere in every culture in every country in every society it's not eh forgetting yourself of who you are this is the main thing just remember that and go this is that the limit that you make to you.. if you always remember who you are and what to do then you're always in the right **(Participation in Islam)**

So it's that ehm to prevent from losing yourself?

Yeah going in a negative ways of course going to be there and eh this is the main thing as I say if you remember who you are it avoids all the negative things **(Participation in Islam)**

And do you also ehm use the Koran for your own participation?

Koran is a guidance to us it's it's a way of life eh of course there are many many groups many people show that really negatively but it's not at all Koran is the best way of life it shows you how to live a decent life with the freedom and eh being like in a proper way without losing yourself this is what what Koran teach us. Not not there isn't any any place in Koran that says that eh which blocks the way to a women which blocks the way to a men or which says that ehm for example which which nowadays happen killing of people so eh Koran is a perfect guide for eh perfect life having a decent and perfect life with eh all the freedom that we have **(Participation in Islam)**

So you really use it as a guidance?

Of course of course and that eh helps a lot really helps a lot and that doesn't stop you from anything Koran doesn't say don't participate Koran doesn't say that eh be in a corner and don't go out or keep your ideas with you so it shows how to be how to be a perfect human and how you can get your goals in a good way that maybe tomorrow you're not embarrassed what did I do so this is what says Koran and of course it's a I use it not of course 100% because eh its sometimes it's a bit eh understanding also Koran is a bit difficult but eh we try to have it we try to get that the most we can and that's alright **(Participation in Islam)**

Oke and ehm so do you think what do you think of participation? Do you think its important or how important is it to you?

It is important for your life if you want to live properly so it is really important for everyone ...yeah as a human being you have to participate **(Definition of participation)**

And how do you think that you're participating or eh what's your opinion on your own participation?

Oops eh if you ask about my own participation I haven't done anything special yet eh yeah I have eh lik eh I tried and eh yeah everyone does that and I tried my best and eh I would like to do much more participating the .. in the best ways in the society like eh not not of course I don't want to be an example to no but eh of course in the good ways and I'm doing much more getting somewhere getting the goals that eh which eh makes eh my own to grow up my own personality of course these these ways I would like to get it but I haven't got yet that much no there's a long way to go **(Own participation)**

And what haven't you got yet that much?

Ehm well there are many things many things that I would like to get it and I haven't got it yet so like being a being a good part of a society like getting a career getting a good future of course which also affects in that ways so its that I think I haven't got anything yet and yeah if I say sufficient than there will be no fight in the future **(Own participation)**

So participation is that also about goals?

Of course I guess in every way it's not like eh if you if you say that you participating in a society you you participate in all the ways you're if there's a child, if there's an adult if there's an older people everyone is participating in that and they all together they create a society if they're student, if they're housewives if they're .. whoever they are they are participating they're a part of society. So in any way you're participating if you're going to get your goals is also you're participating in a positive way in in the society if you're just crossing your hands and sitting there and also is of course negatively but you're participating in that so I don't think so you're ever apart from that you are a part of society and whatever you do you are participating so positively or negatively you are there so its better to do it getting your goals is also affecting affects society too you're participating for sure **(Definition of participation)**

And you say.. yeah when I asked about your participation you said yeah I haven't done anything special?

Yeah it's because eh for example like being a getting a career or eh being more educated or being like in a part like I'm satisfied I got my goals so that's also like something positively which I get it and.. that will be different but participation there so for now I've tried but not like what I wanted you know so it's not like ehm okay I'm okay I'm happy what I did no I want more it's not like what I did okay its fine no I want more so it's like if I'm participating I want more so that's eh.. **(Definition of participation, own participation)**

For you it's not like I have participated through these things and now I'm fine with my level of participation

Well no its okay that I'm feeling I'm feeling ok but it has to be more of course it has to be more it has to be more and I hope I will get it someday lets fight for it **(Desired participation)**

And ehm well the Dutch government wants to stimulate the participation of Muslim women and says that the eh best participation is ehm economic participation so paid labor what do you think of that?

I didn't get you well

So eh the Dutch government thinks ehm that ehm everybody should participate through having a job a paid job that's the best participation according to the government eh what do you think of that?

I think it's a good idea everyone eh they will work they're participating I don't know if it's a law or if it's a new idea I don't know what it is but its also nice for your own life because they have their own they can use their own skills what you're good at and ehm Muslim women if they go to work somewhere not just being at home like eh if they work they have they can know more people they can have their own environment eh which eh with friends and stuff they can eh know more people they can like eh what what kind of skills they have and what they're good at so this is the best idea and the same way they can support their family economically so its not just the husband who has to work day and night to bring food at home because the wife is also there to help him. In that way both can enjoy being in a family in a of course not the pressure on one person ..they can manage everything it's just perfect. Yeah that's for example me and my husband work and ehm its nice it's not like only one person is under pressure no we both ehm can manage and we are managing properly. The time that we are together with our son we enjoy it. It's not like one is working and just the mother is there and enjoying the kids and being with them so the father also has the right to be there and if the women can help why not? It has to be **(Definition of participation)**

So you are helping your husband by working so you can eh

Of course otherwise otherwise my husband just had to work and me just sitting at home eating of course and he has to bring eh and for that he has to work eh harder and the life is not cheap life is really expensive and if I can help why not? We just have to manage it. And that's why

other Muslim women if they can do it they have to do it. We are not in eh also Koran never stops a women from working never says a women can't work. She can work she can have their own life so **(Definition of participation, participation in Islam)**

And if a woman doesn't want to work?

They're lazy then.. well if not you can't force anyone in this life what to do maybe eh some women they have their own reasons that eh they can't work maybe they have small kids that they have to take care of them too. Taking care of kids and ehm like eh teaching them how to be and especially in an early age like ehm taking care of them is not an easy job that's also true you have to be there you have to teach them all the time what to do what not to do because they're just learning everything so eh being a mother is also a job that they're doing it's not an easy job so some women maybe they they leave the working outside because the the kids really need them and this is also true it's also very important but if if they have already grown children why not working then? If the children are going to school so what are they doing being at home? And then of course it's a good idea to go out and work to help the husband a bit in a way that maybe he needs to so which is also okay. But with small kids maybe some women they don't have the facility to go or maybe they don't want the children to the nurseries and stuff so that's also yeah **(Definition of participation)**

So what do you think of em how ehm men and women combine or in how some muslim families combine the task in the household like ehm like many Muslim families the man works and the woman stays at home. So what do you think of that?

Well as I told you that depends on the situation of the families too. If there's a mother of their children or some elderly people who needs take care then of course it will be difficult that husband and wife both go out and they leave the children to nobody but eh if both are.. if the situation at home is okay I guess if both work that's the perfect life and they could help each other in every way from economically, emotionally and they could combine all the .. together. So as I say I can't talk about all the Muslims families because every family has their own eh different situation but if eh men doesn't want the women to work that's I guess is not eh that's a bit ignorance I called that eh men say no wherever you are you stay at home. That's not okay. If a women is educated and she doesn't have any big responsibility at home which eh stops her to go out than why not she has to work she has to work she has to go out of the room and she has to participate in that choices too. This is what I think and of course everyone has their own problems and different situation at home so we cant talk about everyone. This what what had happened if a women it's a she knows how to work she's educated she wants to work so why not? **(Definition of participation)**

And ehm why do you want to study and work?

To eh part of my own personality I guess first eh of all if I'm if I will get my own career if I have a good job I will be satisfied with my own self which is very very important. I think everyone the first thing we have to do is to respect our own self and when you get that if you do something you like when you achieve your goals then you say yeah I am someone that eh this is the most important thing to me besides that I would like also that eh when my children grow they just see me yeah my mom she did that she is a person who who could get her goals not someone who just cross her hands and say yeah I'm a women I can't do it so this is what what I think so being a support to my husband means a lot to me eh so these are all together **(Own participation)**

And why do you feel satisfied when you have eh when you work?

When I work I feel good like eh yeah I can do something to to my family. Feeling satisfied well when I achieve my goals then I think I would feel satisfied yeah I could do that now I don't think so as I say it's a long way to go yeah getting that satisfaction will take time it's not now not at all **(Own participation)**

An do you have you received help to get your goals?

Of course eh and eh from the beginning from my childhood I had help from my family I had eh the help of eh every every person in my family they were just encouraging all the time and then from my husband without that eh emotional support it wouldn't be possible to think more not that I've got help from all the way especially ...

And have you received help help to participate in society?

Yeah of course if eh no one stopped me this is also help no one say no you can't do it eh so yeah without without that it wouldn't be possible so yeah I have got it

Yes what I wondered is how is your Dutch?

Oh not so good well I understand now pretty much but speaking still is a problem. Its maybe it's because everyone speaks English that's easier to me so you know the person I will speak English to will understand so it's not like it's not forcing me to speak Dutch so maybe that's the problem I have to stop speak in English and then it will go I will continue with that

(Barriers to participation)

Do you feel ehm is it does it hinder you that you don't speak Dutch for your participation?

Sorry?

Because you say I just speak English to people and they will understand so eh its not a problem that you don't speak Dutch for your participation in Dutch society?

Eh well no I don't think so it was eh it was a problem I haven't seen that creating a problem speaking English eh in a Dutch society people are here they accept English easy so it's not like eh they're really close to their own language and they don't want to accept it no they they even they like it sometimes eh at my work to when I speak eh I just have told many people speak Dutch to me because I want to practice and they just speak English and I say why are you doing this we want to improve our English so oh okay this is which which eh sometimes it's a bit difficult to change them to speak Dutch only not speak English no its not a big problem of course I would love to speak Dutch with the people in the future and it will be for sure but its taking a while because eh English is a problem but understanding of course I've improved on that I understand pretty much now and one day I will speak Dutch too. The structure, the grammatical structure is very difficult in Dutch

Yes that's true

I'm a person who learns languages by rules and the problem with Dutch is there's no rules so you just speak because it klink goed and for me I'm a learner so everything klink goed

Yeah its very difficult to yeah

For you people because its your own language I've asked my teachers many times ok why do you say this? Because it klink goed okay but for me how would I understand if is say something wrong to that will sound okay for me so how do I make the difference between sound good or bad it's a difficult thing

That's really a challenge yeah

Yeah it is and ehm when you ask what is the rules for this its just because it sounds good so it sounds good is a problem

Yeah maybe there is a rule but we don't remember them

Maybe yeah maybe there is a rule or maybe there isn't some languages are adapt this is the main thing it's a beautiful language I would like to speak one day speak properly. This is maybe that that stops a bit from speaking because eh I really don't make the difference between the sounds so and I'm eh okay sometimes I say okay if I say something bad then what it will be so it makes me a bit scared to like why do I have to say this okay lets say it in English better so I don't make any mistakes and stuff but eh one day it will be okay maybe I will get these rules and I will speak too **(Own participation)**

I you're eh in the future when you're looking for a job do you want it to be in English or in Dutch or another language?

Well I would prefer English and Spanish too eh because Dutch I don't think so it will be a future that it will be perfectly that I could work in that of course I'm I'm also studying I will get to a level that will help me but I don't think so that it will be that perfect that I could work in it so first for the starting I would prefer the English one Spanish my own language but further one yeah **(Desired participation)**

And do you think its possible to find eh work in those languages?

Yeah eh there're lots of international companies who are working here and who are looking for the people who speaks those two languages and yeah I hope I will get it someday. Yeah there are possibilities of course there are not a lot and maybe till that my Dutch will also be good so maybe I could also work at a Dutch company so. Lets see **(Desired participation)**

And then my last question is eh which advice would you give to other eh women who move to the Netherlands and who want to participate in Dutch society?

Well ehm advice well I don't think so I'm wise to do that but eh I would like to say that eh all the women has to participate in any society not only in Dutch society in any society they have to eh well they are participating but it has to be visible that's eh what I think all..especially Muslim women if they can do something if they can work if they can eh they know they have a skill to do that they have to do they have to use that skills not wasting them in the corner of the home just go and do it that's what they have to do that **(Desired participation)**

Do you have anything le.. comments you want to say or anything you want to add?

No I guess that will be all

Interviewtranscript participant 6

De participant komt uit Soedan en is 36 jaar oud. Ze woont 10 jaar in Nederland en heeft 4 kinderen. Ze heeft aardrijkskunde gestudeerd aan de universiteit, deze studie duurde 4 jaar. 1 oriëntatiejaar en 3 jaar specialisatie. Ze is gaan studeren omdat ze het leuk vindt om dingen te weten, ze weet nu veel over de wereld. Ze heeft in Nederland niet gestudeerd behalve haar inburgeringscursus.

Haar man werkt, zij zorgt voor de kinderen (en het huishouden). Ze heeft 1 dag per week vrijwilligerswerk gedaan bij ██████████, ze weet niet of dat de ██████████ was. Ze heeft daar koffie geschonken voor ouderen. Ze is daar mee gestopt sinds de jongste is geboren. Die is 6 maanden oud. Toen die nog niet geboren was deed ze vrijwilligerswerk als de kinderen naar de crèche waren. **(Own participation)**

Ze gaat ook 1 dag per week naar school. De school is niet ingedeeld naar taalniveau. Het leert namelijk vooral praktische dingen die je moet weten als je in Nederland woont zoals wat je moet doen met belastingen, hoe je ov werkt e.d. Ze vindt het ook handig dat de school haar vragen beantwoordde m.b.t. kinderen bijvoorbeeld wanneer ze hen moet inschrijven. Er zitten ook niet-vluchtelingen op die school. Het is gewoon moeilijk om alles zelf uit te zoeken. Ze vindt het een goede school. Haar taalniveau is A2. **(Own participation)**

Ze kent veel mensen. Ze heeft Nederlandse vriendinnen en goed contact met de burens. Ze benadrukt het belang van respect voor elkaar. Ze heeft respect voor anderen en anderen voor haar. Ze zorgt er altijd voor dat haar gezin geen overlast veroorzaakt in de buurt. Ze heeft leuk contact met de buurt en nooit problemen. Een vrouw paste vroeger op haar kinderen, nu zijn ze bevriend. Hun kinderen gaan ook goed met elkaar om. In haar cultuur is het ook geen probleem om met mannen bevriend te zijn. Ook via VluchtelingenWerk heeft ze een vriendin leren kennen, een vrouw wilde dat haar kinderen Nederlands leerden en toen kwamen de participant's kinderen bij die vrouw op bezoek. Ze zijn nu al 9 jaar vriendinnen. Ze heeft goed contact met mensen. Ze vindt dat belangrijk omdat je van mensen kan leren en zij kunnen van jou leren. Mensen zien alleen rare dingen over moslims op tv enzo. Ze legt altijd uit aan mensen dat dat geen echte moslims zijn. Je mag niet doden volgens de Islam. Wat de Koran zegt en wat mensen doen is iets anders. Ze vertelt veel mensen over de Islam om te laten zien dat het een goed geloof is. In elk geloof zijn er slechte mensen (dingen) zegt ze dan. Als voorbeeld noemt ze wat er met de Joden gebeurde in de WO2. **(Own participation)**

De koran zegt dat als je burens ziek zijn, je ze moet helpen. Het maakt niet uit wat voor geloof ze hebben. Ja mag bidden, je mag vasten. Ze eet bij bezoek niet hallal eten ook al doet ze dat normaal wel. met kerst stuurt ze een kaartje, met verjaardagen brengt ze bloemen. Ze vindt respect voor alle dingen belangrijk. Er is maar 1 god zegt ze, iedereen doet het alleen op een verschillende manier. Iedereen vindt Islam niet leuk maar kan niet iedereen ompraten. Toch blijft ze zeggen en laten zien dat Islam goed is. **(Own participation, participation in Islam)**

De koran zegt dat je altijd kan leren van jong tot oud. Ze vertelt vervolgens een verhaal over een profeet die naast een buurman woonde die geen geloof had. Die buurman deed nooit aardig maar de profeet bleef aardig want dat is wat moslims moeten doen. Vervolgens wil de buurman op zijn sterfbed moslim worden om iets goeds terug te doen. De boodschap van het verhaal is dat moslims aardig moeten doen tegen iedereen, ook niet-gelovigen. **(Participation in Islam)**

Het noorden van Soedan licht dichtbij Egypte, de cultuur en de mensen daar lijken op die van Egypte.

Ze hebben geen probleem met vrouwen en mannen. Iedereen kent elkaar, iedereen helpt elkaar. Het is leuk daar. De regering doet het alleen fout. Door de regering is er geen werk.

(Participation in culture)

Mensen doen alles zelf zonder hulp van de regering daardoor zijn dingen duur en moeilijk te doen. Ze bouwen zelf scholen e.d. Veel mensen uit Soedan wonen en/of werken in het buitenland. Misschien wel 30-40% van de bevolking is naar het buitenland gegaan. Ze sturen dan geld naar Soedan. Haar man doet dat ook. De regering komt dat wel belasting innen terwijl ze niets gedaan hebben. Veel mensen zijn er ook overleden. Soms werken mannen in Arabische landen en sturen geld naar hun gezin. Hun gezin blijft dan in Soedan. Dat is erg moeilijk ze zien hun man weinig. **(Participation in Islam)**

Door de moeilijke situatie in Soedan is de participant met haar gezin weggegaan.

Vrouwen in Soedan zitten thuis en hebben misschien kleine baantjes, er is alleen niet veel werk. **(Participation in Islam)**

Soms helpt ze ook als tolk voor [REDACTED]. **(Own participation)**

Participatie is meewerken of meedoen. niet thuis blijven moet iets doen. moet weten hoe mensen leven. Ga naar school, naar buiten **(Definition of participation)**

Het is belangrijk om alles te weten van hoe mensen leven op die manier kan je leren hoe mensen met elkaar omgaan in Nederland. Dan kan je nadoen hoe ze met elkaar praten en omgaan. **(Definition of participation)**

Zelf participeert ze door naar bij het [REDACTED] te helpen koffie schenken en met mensen te kletsen, ze gaat naar school en heeft contact met mensen. Ook op straat, op het consultatiebureau en ouderavonden e.d. kletst ze veel met mensen. **(Own participation)**

Ze heeft hulp gehad om te participeren van [REDACTED], zij hebben haar een taalmaatje gegeven en allerlei dingen voor haar geregeld. Haar taalmaatje was [REDACTED] en was erg aardig. [REDACTED] van [REDACTED] is een vriendin geworden, ze kent haar familie en komt er weleens over de vloer. De hulp is afgelopen maar ze kan met vragen altijd naar [REDACTED] toe. Ze wil niet meer hulp, ze gaat naar school en dat is genoeg hulp. Daarnaast vindt ze dat je niet moet wachten tot alles naar jou toe komt, je moet zelf ook dingen uitzoeken. Dingen die zij zelf uitzoekt zijn bijvoorbeeld informatie over middelbare school. Mensen om haar heen hebben geen kinderen op de middelbare school en weten er ook niets van omdat ze niet uit de omgeving komen. Ze heeft toen met een vrouw van het consultatiebureau gesproken die ze kent en die vond het een goed idee van haar om een bijeenkomst te houden over de middelbare school. Als ze iets nodig heeft voor thuis gaat ze het uitzoeken. **(Own participation)**

Ze heeft 1 jaar Arabisch les gegeven aan kinderen als vrijwilligerswerk. Ze gaf les samen met een Iraakse huisarts, die vrouw kon beter Nederlands dus die deed meer. De klas was voor 6 tot 11 a 12 jarigen. Daarna is het gestopt omdat ze geen locatie meer hadden. Ze zijn nog op zoek naar een locatie. In [REDACTED] hebben ze wel wat gevonden maar als het slecht weer is moeten kinderen dan door de regen erheen, daarom is de plek niet geschikt. Ze willen graag een buurthuis opstarten waar ze ook kooklessen (van verschillende landen), huiswerkbegeleiding voor rekenen e.d. en Nederlandse taalles geven aan kinderen. **(Own participation, desired participation)**

Elke dag doet ze iets. Elke dag als ze naar buiten gaat leert ze weer wat nieuws. Het is nooit klaar, ook niet voor Nederlanders. **(Definition of participation, own participation)**

Iemand die weinig participeert heeft geen contact met Nederlanders. Bijvoorbeeld alleen met Soedanese mensen of alleen mensen die eigen taal spreken. Dat is niet goed. Je moet niet achter mensen blijven staan (een tolk o.i.d.) je moet zelf naar voren stappen en dingen doen.

(Definition of participation)

Ze ziet wel in Marokkaanse gezinnen dat de vrouw veel thuiszit. Ze wordt weleens voor Marokkaans aangezien maar dan zegt ze meteen dat ze dat niet is.

In haar cultuur doen mannen en vrouwen heel veel, de man en vrouw zijn hetzelfde. Ze moeten doen wat ze kunnen. Ze studeren vaak, zonder studeren is alles moeilijk.

(Participation in culture)

Ze helpt haar kinderen met lezen en schrijven. Elke dag gaat ze een half uur met ze zitten en moeten ze voorlezen, soms begrijpt ze niets maar dat maakt niet uit. Het gaat erom dat ze tijd investeren in het lezen. Haar kinderen lopen nu voor met lezen op school en vinden het ook leuk. Ze lezen nu ook zelfstandig en soms stiekem. Ze vindt het belangrijk dat kinderen lezen vanaf jonge leeftijd. Ze vindt het niet leuk dat de bibliotheek in [REDACTED] dicht is gegaan. Ze vindt echt jammer. Ze kopen nu wel boekjes, de hele kast staat al vol. Iedere keer gaan ze naar de [REDACTED] om stripboeken te kopen. Laatst was er markt en was het 0.50 per boekje, ze hebben wel 10 boekjes gekocht. Ze lezen nu ook via de tablet boeken maar niet zo vaak want ze vindt dat niet leuk. Een tablet is niet hetzelfde als een boek. Ze kan ook niet naar de bibliotheek in de buurt, in [REDACTED] is er geen een en [REDACTED] is te ver weg. Als ze er heen zou gaan zouden alle kinderen mee moeten maar de kleinsten kunnen niet op de fiets. Zelf leest ze niet zo veel omdat ze weinig tijd heeft. Ze kijkt wel veel leerprogramma's zoals klokhuis, jeugdjournaal e.d. Ze kijkt die programma's samen met haar kinderen. Ze kijkt veel tv programma's zolang ze haar interesse maar wekken, kijkt ze ze. **(Own participation)**

In de toekomst wil ze eerst haar taal verbeteren, schrijven vindt ze nog moeilijk. Ze wil in de zorg gaan werken misschien voor kinderen of ouderen. Ze heeft uitgezocht en ze moet daarvoor eerst niveau A2 halen, een opleiding doen en stage lopen. Ze wil dat allemaal gaan doen maar weet niet op welke termijn. Ze weet niet of het gaat lukken maar ze zei stellig dat ze niet gaat zeggen dat het niet gaat lukken en dan passief blijft zitten. Ze wilt het gewoon proberen. **(Desired participation)**

Ze hoopt dat in de toekomst voor haar kinderen dat zij goed studeren.

Voor haarzelf hoopt ze dat ze de opleiding kan doen. als het niet lukt dan blijft ze praten met mensen en gaat ze door met wat ze nu doet **(Desired participation)**

In Noord-Soedan werkt de man en doet de vrouw het huishouden. Ze wonen altijd met de hele familie daardoor is alles open en makkelijk. Iedereen kan dingen van elkaar overnemen en elkaar helpen met huishouden en kinderen. In Nederland is het zo dat als zij ziek is, haar man dingen van haar moet overnemen. Dat is anders dan in Soedan. **(Participation in culture)**

Er zijn veel verschillen in de cultuur van Soedan en Nederland. Daar kan je bijvoorbeeld langskomen zonder afspraak en hoeft je niet op tijd te komen. **(Participation in culture)**

Als reactie op dat de regering vindt dat alle vrouwen moeten participeren door te werken, zegt ze dat niet alleen betaald werk maar ook vrijwilligerswerk belangrijk is. Vrouwen doen vaker vrijwilligerswerk dan mannen, zij werken namelijk in het huishouden. Huishouden is ook vrijwilligerswerk. Ze vindt dit werk ook belangrijk. **(Definition of participation)**

Als tips voor andere immigranten vrouwen zegt ze: ze moeten veel studeren. Maar alleen studeren is niet genoeg. Wat jij leert in boek moet jij gelijk doen in contact met mensen.

(Definition of participation)

Interviewtranscript participant 7

Mensen zitten daar denk ik

Oh ..

We kunnen het volhouden

Ineens is het zomer

Ja

Oke dus ik heb eerst eh wat korte vraagjes dus wat is je naam?

██████████

En je achternaam?

██████████

En wat is je leeftijd?

Ik ben 40

40 ..en uit welk land kom je?

Uit Marokko

Marokko en hoe lang woon je al in in Nederland?

23 jaar

23 jaar al en woon je al die tijd in ██████████ of ook in andere plaatsen?

Eh ik woon nu bijna 2 jaar in ██████████

En waar woonde je in die andere tijd?

In Utrecht

Oke en wat was de reden voor de verhuizing?

Eh reden voor verhuizing ja ik wil eigenlijk een beetje dorp eh wonen ook voor mijn kinderen en ook mijn huis die stond hier te koop dus eh om die reden

En met wie woon je allemaal in Nederland?

Eh met mijn gezin, mijn man en kinderen. 4 kinderen

Zijn dat jonge kinderen of oudere kinderen? Welke leeftijd ongeveer?

Eh van 16 en 11 jaar van 8 jaar en 4 jaar

Oke dus allemaal verschillende..

Leeftijd

Leeftijden

Ja

En ehm heb je een opleiding gevolgd?

Eh ja toen ik hier kwam heb ik eh ik heb in eh mijn eigen land heb ik eh mavo eh ja zeg maar mavo 3 ofzo 4 vergelijken met hier en toen ik hier kwam heb ik gewoon taal gevolgd en ehm ja en gewerkt en daarna gewoon ook nog eh een opleiding administratie opleidingen gedaan ene cursussen maar gewoon opleiding binnen 1 jaar eh ja de rest heb ik gewoon gewerkt.

Altijd gewerkt alle 23 jaar heb ik gewerkt dat ik hier in Nederland ben **(Own participation)**

Zo en wat voor werk heb je toen gedaan?

Verschillende echt van catering, schoonmaak, eh administratie alles ja **(Own participation)**

En hoe vond je dat?

Ja goed ik eh ja vind wel leuk om te werken **(Own participation)**

En waarom vind je dat leuk?

Ja ik krijg vrijheid ja je wil meer je voelt dat je eigen geld verdient en dat je alles kan doen wat je wil je hoeft niet eh te wachten van eh ja dat je man geld geeft ofzo dus eh dat vind ik veel beter **(Own participation)**

Dat vind je wel belangrijk

Ik ben nu de hoofdverdiensde thuis dus mijn man die werkt niet en ik werk dus eh ja (**Own participation**)

En hoe voelt dat?

Ja tis zwaar het voelt wel dat je echt eh heel dat je vrij bent dat je gewoon alles doet zelf beslist (**Own participation**)

In wat ben je dan in wat ben je dan vrij?

Ja je kan gewoon je geld eh alles doen wat jij wil gewoon uitgaan of eh iets voor je kinderen doen of vakantie of eh alle leuke dingen dat je wilt doen (**Own participation**)

En hoeveel uur werk je?

30 uur nu (**Own participation**)

Oke en hoe is het om 30 uur te werken? Hoe is de werk eh last?

Ja ik werk van 9 uur tot 3 uur en ja het gaat goed nu dat mijn kinderen wat groter zijn eh gaat goed (**Own participation**)

En hoe was dat toen ze jonger waren?

Altijd naar oppas of naar crèche altijd druk was wel zwaar maar ik heb eh achter de druk nu wat lekker rustiger. Dat dit jaar mijn dochter naar school gaat dan heb ik meer ja niets te doen, niet veel te doen thuis Dus dan is het eh makkelijk ja (**Barriers to participation**)

En in de tijd toen de kinderen jong waren werkte je man toen ook?

Ja allebei ja nu al 7 jaar niet. En eh geen werk gevonden dus eh ja gaat goed ja kan beter maar ja

Maar het gaat oke. En wat zou je verder nog willen doen in de toekomst?

Mm in de toekomst ik ben echt iemand die echt altijd eh wil nieuwe dingen doen zeg maar ik ben echt eh ik wil graag iets anders doen ik wil iets voor mijzelf gaan beginnen die droom heb ik maar altijd vra.. ja die eh ja die eh hoe heet die ik heb .. ja ik wil graag maar ik heb die dingen ja bijvoorbeeld de geld niet of eh dus ik wil iets gewoon doen voor mijzelf snap je dat is een kleine... we hadden wel eh 2 jaar terug had ik een winkeltje met mijn man gedaan een eigen zaak groenten fruit specialist ja niet gelukt maar toen werkte ik ook en was heel druk en mijn man werkte ook in die zaak maar we gingen het samen doen maar is een beetje niet gelukt en ehm maar ik heb wel droom dat ik ga iets voor mijzelf doen gewoon een klein bedrijfje ofzo (**Desired participation**)

En wat voor bedrijfje zou je dan willen?

Ik heb wel zo'n rijinstructeur zo'n eigen bedrijf doen (**Desired participation**)

Zo'n rijnschool zeg maar?

Ja

En ehm weet je wat je daar voor zou moeten doen?

Ja ik moet eerst die opleiding gaan halen en ik al rijbewijs al 20 jaar dus eh zal wel makkelijk zijn voor mij dus ik denk eh dat ik in toekomst ga dat doen (**Barriers to participation**)

En denk je heb je al een idee van wanneer dat zou kunnen? welke periode?

Ehm ja ik denk binnenkort want ik zit echt na te denken dat ik wil gaan minder werken wat ik nu doe en dan wel die opleiding ga doen en ga in werken (**Desired participation**)

Dus dat je daar mee aan de slag gaat dan. En denk je dat dat ehm gaat lukken?

Ja wel. Ik heb wel de vertrouwen in dus eh veel veel buitenlandse vrouwen die willen ook les nemen en die kunnen de taal niet goed en dat kan dus eh dan kan ik het wel ik denk dat ik echt wel kan (**Desired participation**)

Ja dus is wel een grotere markt zeg maar

Ja ja

En zou je dat in [REDACTED] willen doen of een andere plek?

Nee in Utrecht (**Desired participation**)

Utrecht

Ja ook in [REDACTED] maar eh voor mij gaat eh ik kan veel mensen in Utrecht in die eh veel vraag om die eh voor rijinstructeur vrouwen rijinstructeur zeg maar **(Desired participation)**
Dus je weet dat daar veel vraag zit dus dat is dan goede plek om dat te beginnen.

Ja

Oke en ehm... wat eh wat wilde je doen toen je net in Nederland was?

Ehm ik wou eigenlijk graag gaan studeren en hoge opleiding gaan halen om goede baan te vinden maar door mijn situatie mijn eh in mijn ouders die wonen niet hier in Marokko en ik moest ook eh beetje geld verdienen voor mijzelf en voor zorgen voor mijn ouders ook en dat is de reden dat ik niet eh alles af eh niet gestudeerd verder gestudeerd dus het was heel zwaar om hier te beginnen om hier te echt eh om hier echt te gaan verder studeren en goede baan te hebben het was voor mij echt heel het kost mij veel energie en eh de taal en de alles dus ja wat jij komt en gewone lage beroepen dus je kan nergens. Ik heb heel veel spijt dat ik niet eh echt eh op die tijd gewoon een goede opleiding heb gevolgd en eh gestudeerd en alles. Dat had ik wel spijt ja. Het was moeilijke tijd ook he je wordt niet geholpen ja nu je krijgt veel eh ja nu vind ik het mensen worden heel veel geholpen als ze uit het buitenland komen maar vroeger niet. Toen ik in 1992 hier kwam was niet zo t was echt moeilijk moest zelf voor vechten en zelf dingen doen **(Own participation, barriers to participation)**

En wat moest je toen allemaal doen? wat zijn.. wat wordt nu wel geholpen en ..

Voor school bijvoorbeeld en dat je kan studeren en eh ja heel ja heel veel dingen nu moet je in buitenland gaan studeren voordat je hier komt ja vroeger was dat niet zo je komt hier en dan heb je helemaal geen een woord je kan helemaal niks en je moet echt vechten om te leren en eh snap je? Is heel moeilijk stel voor je bent in buitenland hoe moet je dat doen? en ben je alleen zonder familie en heb je echt geen hulp is echt heel zwaar. Ik heb echt meegemaakt heb echt jaren moeten vechten om echt eh iets te doen **(Own participation, barriers to participation)**

Ja dat is vervelend.. dus toen heb je Nederlands geleerd? en gewerkt?

Ja naast ook gewerkt **(Own participation)**

En hoe heb je dat toen gevonden?

Gewoon via via gewoon paar uurtjes schoonmaak **(Own participation)**

Oke

In de avond ja.

En op die manier eh

Ja bouw je op en dan ga je van school af dan ga je werken en dan ga je terug en dan ja die combinatie was niet eh ja je kan niet goed gaan studeren omdat je altijd geld nodig en dan ga je werken voor.. en je weet de weg niet je weet heel veel eh weet niet weet je bijna niks of je echt ik wist niet vroeger dat je uitkering kan krijgen om te of studiefinanciering kan krijgen om te gaan studeren. Dat wist ik helemaal niet. Ja lastig ja **(Own participation, barriers to participation)**

En ehm krijg je nu nog hulp? Van eh om in Nederland te participeren?

Eh nu niet ik kan bijna alles zelf doen dus ik doe alles zelf en ik schrijf brieven zelf en eh als soms iets heel iets heel moeilijk dan eh klopt ik wel anders niet **(Own participation)**

En heb je wel hulp gehad vroeger?

Vroeger niet. Nee ik heb zelf alles gedaan. geen hulp. Ik wist niet dat hulp bestaat

Nou wel knap. en hoe eh met VluchtelingenWerk hoe ben je daar mee in contact gekomen?

Eh met VluchtelingenWerk via toen ik hier kwam wonen heb ik via mijn buurvrouw eh ja toen wij hadden beetje moeilijk want mijn huis stond te koop en ik kwam hier wonen en ik eh omdat mijn eh heb ik een huurhuis genomen zeg maar een goedkoop huis wat ik eigenlijk betaal voor mijn eh koophuis en mijn huis stond te koop ja en toen heb ik had heel moeilijk toen werkte ik ook niet eh zoveel en eh ja toen heb ik hulp gekregen van mijn buurvrouw die

zei eh Vluchteling kan je ook hulp krijgen maar ik eh ik ik val niet eh omdat ik ben geen vluchteling jij mag geen hulp denk ik krijgen

Ja dat is misschien eh

Ja ik woon hier langer dan eh ja meer dan 20 jaar hier dus eh

Maar je hebt toen wel hulp gekregen?

Nee niet hulp gewoon voor eh sportfonds heb ik ja gebruik van gemaakt, de rest niet En sportfonds van VluchtelingenWerk ook

Oke ik wist niet dat ze dat hadden. en eh heb je nog weleens contact met [REDACTED]

Ja ik had met [REDACTED] contact gehad ik ging eh hoe heet die we gingen Arabisch les hier geven voor de kinderen een beetje soort eh ik was wel eh op zondag en zaterdag beetje actief actief dingen doen ja vind ik wel leuk met de kinderen enzo (**Own participation**)

En wat deed je bij die lessen?

Ik geeft ook zelf Arabisch les en ging ook organiseren samen met mijn buurvrouw enzo dat wij kinderen kunnen Arabisch les volgen en plus activiteiten doen ja toen is die hebben we bijna een jaartje gedaan elke zondag actief maar daarna mocht het niet meer. Gestopt (**Own participation**)

Ja was er toen geen locatie meer?

Ja was geen locatie

En eh nu?

Nee nu heb.. doen wij niks

En willen jullie dat in de toekomst wel weer gaan doen of is dat nu eh?

Ik heb gevraagd ik heb gevraagd maar eh ze hebben nog niks eh ja ze hebben tot nu toe hebben ze nog niks geen locatie misschien in de toekomst ja (**Desired participation**)

En eh wat doe je nu in het weekend?

Eh sporten met mijn kinderen enzo dus eh ja en ook mijn kinderen eh mijn kinderen voetballen. Ik sport ook zelf en ja ze gaan ook naar Arabisch les ik breng hun ook naar Arabisch les in Utrecht hier hebben wij niets meer want ik dacht als ik hier kom dan kunnen de kinderen ook een beetje taal hun eigen moedertaal leren. Er zijn heel veel kinderen hier die ook eh dat willen. Toen gingen wij organiseren dat even lesgeven gingen we eerst beginnen thuis even lesgeven en daarna hebben we [REDACTED] gevraagd of wij locatie kunnen krijgen toen hebben wij locatie gekregen ja maar op zich waren wel 22 kinderen (**Own participation**)

Zo dat is veel

Ja toen eh gingen ze zakken naar 18 steeds minder en ja toen locatie was weg

Wel jammer

Ja misschien in toekomst we hopen iets eh te krijgen in toekomst

En ehm over het begrip participatie daar hadden we het net al even over. Ehm ja participatie betekent zeg maar meedoen, heel breed en hoe hoe doe je mee in Nederland? Hoe doe je hoe je zelf meedoet?

Ehm ik voel mij hier vrij in Nederland ik kan alles doen ik vind leuk om alles te doen ik werk zelf ik heb heel veel contacten met Nederlanders met andere mensen dus ik..voor mij is geen probleem. ik vind leuk om eh ja ik ben actief met mijn kinderen sporten 3 keer in de week of 1 keer in de week dus eh genoeg te doen (**Definition of participation, own participation**)

Zeker

Ja

En ehm vind je het belangrijk om mee te doen in Nederland?

Ja echt heel belangrijk is echt belangrijk om met alles mee te doen anders zit je echt gesloten in huis echt eh van dan weet je niks ja als je werkt als je op school bent alles dan dan heb je echt een wereldje dan weet je alles om je heen als je thuis zit is eh ja is echt niks ik vind niks dan heb je echt kleine wereldje echt eh heel klein (**Own participation**)

Dus je vind het belangrijk dat je veel contact om je heen hebt

Ja met mensen ja

En ehm hoe vind je je participatie nu? Vind je het goed zo of zou je in de toekomst meer willen participeren?

Ja hoe meer hoe beter ja hoe meer je contacten hebt en hoe meer je sociaal leven hebt is veel beter dan eh ja dan niks te doen. **(Definition of participation, desired participation)**

En hoezo hoe meer hoe beter?

Ja als je meer contacten hebt is veel beter dan weet je meer snap je dan eh ja met jou met school enzo dan heb je ook meer contacten met kinderen en met je vrouw misschien met werk is ook zelfde dus is veel beter dan dat je niet werkt dat je alleen thuis bent en voor je gezin bent vind ik. Kan je ook je kinderen meer helpen en eh ja **(Definition of participation)**

Op welke manier kan je je kinderen beter helpen?

Met advies met eh ja met informatie eh ja heel veel

En watvoor informatie?

Ja van alles voor eh ja voor opvoeding hoe je moet met iets of vrienden ja genoeg. Je bent moeder je bent 24 uur bezig dus eh je moet genoeg kennis hebben om je kinderen op te op te voeden ja

En ehm hoe denk je dat vrouwen die veel thuis zitten hoe dat is hoe hun kinderen opvoeden? Ik vind dat ze minder weten en dat ze echt eh heel weinig geven mee naar hun kinderen vind ik **(Definition of participation)**

Je vind het belangrijk dat de mensen veel contact heb met mensen en op die manier eh meer ook aan je kinderen mee kan geven?

Ja

Dan heb ik het goed begrepen.

Ja

En ehm ja wat zegt eh in eh in de cultuur wat is daar eh normaal voor vrouwen om te doen?

Cultuur. Cultuur is eh eigenlijk beperkt. Heeft veel dingen die jij niet mag doen maar eigenlijk eh als je kijkt naar geloof je bent vrij je mag alles doen maar de de mensen met cultuur en traditie hebben zijn beperkt en willen eh gewoon en maken gewoon zelf regels maar die regels die bestaan eigenlijk die zijn gewoon van hunzelf gemaakt snap je? maar eh geloof is geeft veel vrijheid eigenlijk. Als je moslim bent dan ben je heel veel vrij en je mag veel dingen doen dan cultuur **(Participation in culture, participation in Islam)**

En wat zegt de koran over cultuur eh over part.. over wat je mag doen? want je zegt je bent veel vrij

Ja je bent vrij en je mag dingen kiezen en eh je mag je zelf je partner kiezen en bij sommige culturen mag dat niet dan wordt je gehuwd enzo en bij geloof mag dat niet eigenlijk en ehm ook je mag werken en eh eigen geld ook verdienen dat is niet.. maar sommige mensen met cultuur zeggen van ja mevrouw mag niet werken alleen man mag werken en vrouw niet want dat bestaat niet in eh geloof dat is eh ja maar mensen maken die zelf die eh regels ja dat is met heel veel dingen dus eh **(Participation in culture, participation in Islam)**

En hoe gebruik je dat van eh van je geloof voor je eigen leven?

Eh voor mijn geloof ben ik echt vrij van binnen ik maak mijzelf wat ik moeilijk vind doe ik niet ik doe gewoon wat ik lekker makkelijk vind en eh wat goed is voor eh gewoon voor de mens en dat je menselijk bent. Dat is voor mij belangrijk dan alles. **(Participation in Islam)**

En wat is goed goed voor de mens?

Dat je menselijk bent dat je echt eh ja

En wat is menselijk zijn?

Dat je gewoon ja dat je eerlijk bent eh gewoon eh ja iedereen in zijn eigen waarde laten en eh respect voor elkaar ja **(Own participation, participation in Islam)**

En ehm hoe heeft dat effect op hoe je meedoet in Nederland?

Tot nu toe heb ik echt altijd eh voor mij gewoon dat ik eh dat ik goed heb gedaan ja (**Own participation**)

En hoe ehm als je meedoet in Nederland hoe wat voor rol speelt dat je geloof en dat je goed wil zijn voor mensen?

Ja dat je ja ik ik ja ik heb een idee dat ik echt ik kan met iedereen opschieten ik kan met iedereen omgaan ik heb geen probleem met niemand (**Own participation**)

Dat is heel mooi

Ja echt dus overal waar ik ga ik maak vrienden ik praat met iedereen ik heb geen eh probleem met niemand en mensen hebben ook geen probleem met mij. Dus eh dat maakt jouw leven makkelijk. Dan als je zegt oh dit mag niet dit mag niet dit mag niet ja iedereen zijn eigen waarde snap je. als iets niet mag van de andere ...ze eigen snap je ze eigen dingen dus ik eh bemoei niets mee. Ik doe wat goed voor mij voor mij familie en de rest... en voor de .. ja dan heb ik geen probleem met andere mensen die eh niet eh dingen mogen niet mogen. aardig voor iedereen klaar ja (**Own participation**)

Nou wel heel eh wel heel leuk. Goed omgaan met mensen en..

Ja dat heb ik eigenlijk van mijn vader al zo geleerd dus eh dat komt van dat ik zo klein ben altijd meegegroeid dat eh iedereen gelijk dat iedereen eh ik heb geen problemen mee sommige mensen zien mensen met donker huid en zeggen oh dat .. en ehm bij ons is eh iedereen is gelijk of je blank bent of je zwart bent of je lelijk bent of je mooi bent iedereen is gelijk dus mag niet discrimineren zeg maar dat je mensen gaat eh ja dus dat is ook in geloof in ons geloof dat moet je zo doen he je moet iedereen gelijk hebben en gelijk eh mag niet eh dat is zwart of dat is eh snap je iedereen is gelijk gewoon gewoon gelijk behandelen

(Participation in Islam)

Goed ook. En is er onderscheid tussen mannen en vrouwen?

Bij ons in de familie nee niet veel eigenlijk. Ja niet echt veel. Ik ben in de stad geboren en ook mijn moeder ook in de stad geboren wij werden niet zoveel eh misschien mensen die komen uit dorp die hebben die verschil ja maar ik mocht gewoon naar school en eh gewoon alles doen wat mijn eh wij zijn met zn vieren 2 meisjes en 2 jongens wij hebben allemaal hetzelfde gedaan dus voor ons is nooit gezegd eh jij bent meisje dus mag je niet doen of eh gewoon gelijk en dat dat eh dat ja ik probeer ook thuis bij mij iedereen is gelijk jongen of meisje. Ik heb 1 jongen ik heb 3 meisjes ik voed hun gewoon dat ze gelijk zijn dat ze geen... ja

(Participation in culture)

En ehm even denken... en hoe is dat met de cultuur in Marokko? Is daar dan een verschil of geen? Want je zegt zelf van je bent gelijk opgevoed?

Eh ja cultuur ja is beetje ja sommige mensen hebben moeite mee dus echt verschil doen dat meisje niet veel mag of niet naar school mag of eh heel veel dingen niet mag maar onze familie niet dus eh wij zijn gewoon eh ja je mag gewoon doen ja niet ..geen gekke dingen maar gewoon normaal je wordt behandeld als jongen dus eh niet eh heel erg verschil vind ik bij sommige mensen wel ja dat heb je wel dat meisje niet naar school mag mag niet naar buiten of iets. Snap je? dat eh voor ons niet voor mijn familie niet (**Participation in culture**)

Oh oke en eh m dus wat is in in de cultuur dan normaal voor meisjes om te doen in ehh in Marokko?

Wat is normaal?

Ja wat is normaal hoe hoe ze hoe meisjes leven?

Ehm ja het is verschillend per plekken en per eh ja waar je bent gegroeid zeg maar. Ben je in grote stad gegroeid is heel anders dan ben je in dorp gegroeid. Het is heel anders ja verschil ja dat is de vraag (**Participation in culture**)

Ja maar hoe ehm hoe doen meisjes dan mee ? want je zei al ik ga naar school en eh wat doen eh wat doen meisjes in eh in de maatschappij?

Ja ook werken alles doen doen alles hebben ja net als hier gewoon (**Participation in culture**)

Oke

Ze doen veel. Tegenwoordig zijn vrouwen meer ontwikkeld dan mannen echt waar zijn meer slimmer en hebben ze veel gedaan. doen ze veel werken iedereen werkt bijna. Niet net als heel vroeger. Het is nu beter zeg maar **(Participation in culture)**

En hoe was het vroeger?

Ja dat ze die vrouwen voorbeeld eh mijn moeder dr tijd mijn moeder mocht ook niet naar school van haar moeder en haar vader niet omdat ze niet eh zij is echt in stad gegroeid maar ze waren bang dat zij eh voor haar snap je dus soort bescherming dat ze willen haar beschermen dat is het maar niet echt voor geloof of voor ehm voor cultuur **(Participation in culture)**

Ja in Nederland is dat ook altijd geweest. En waar is eh ben je hier doet een vrouw veel in eh de maatschappij volgens jou? Wanneer participeert ze veel?

Als ze werkt en eh kinderen heeft beetje vind ik is beetje te veel. Als ze echt niet veel hulp krijgt van haar partner ja dat is zwaar maar als zij wel hulp krijgt en dan eh dan is niet zwaar dan is die wel goed **(Definition of participation)**

En hulp hulp van wie?

Ja van haar partner. Dat ze samen samen alle dingen doen enzo dat is wel op zich eh goed **(Definition of participation)**

Wanneer doet een man veel? Wanneer participeert hij veel?

Wanneer?

Wanneer wanneer doet een man veel in de maatschappij?

Tegenwoordig doen mannen niet veel vind ik. Wanneer weet ik niet.

Want eh wat doen mannen dan nu niet veel? Waarom doen ze niet veel volgens jou?

Ja misschien als eh ja alleen werken en dan klaar niet veel meedoen thuis of met kinderen dingen doen snap je? Ja ik vind vrouw doet meer dan man maar van deze in Nederland hier vrouw doet veel meer dingen dan man. Zij werkt en doet kinderen en doet thuis en administratie veel dingen doet. Terwijl man terwijl man soms als hij werkt komt thuis gewoon liggen op de bank klaar en vrouw werkt zelfde en komt zij gelijk naar werken en eh koken of eh.. ja **(Definition of participation)**

En wat vind je daarvan?

Ja eigenlijk moet niet zo gewoon eerlijk moet gewoon gedeeld

En hoe zou dat eerlijker zijn?

Ja dat ze gewoon samen gaan doen. of eh om de dag ofzo gewoon ja dat ze even ja gewoon samen doen **(Desired participation)**

Dus eh alle taken samen?

Ja ja omdat ja tegenwoordig man of vrouw ze doen bijna zelfde. Vrouw werkt 30 uur of 38 uur man ook dus toch bijna zelfde. Ze verdienen zelfde bijna en dan eh doet vrouw extra dingen dr bij. **(Definition of participation)**

Ja dat zou je graag zien dat dat eh

Ja dat gelijk is dat gelijk voor de gelijk of dat vrouw 3 werkt of 2 dagen werkt en man ook 3 of 4 dagen werkt en de andere dagen gewoon thuis ook eh thuis dingen doet voor kinderen en huishouden en eh koken enzo ja **(Desired participation)**

Oke dat is wel ..

Dat is in toekomst met eh onze generatie.

Eh ehm wanneer doet iemand eh heel weinig? Wanneer participeert iemand heel weinig?

Ja als hij niet echt werkt vind ik. **(Definition of participation)**

En ehm is er een verschil in hoe Nederlandse vrouwen participeren en ehm Marokkaanse vrouwen?

Nu deze tijd?

Ja

Ik vind nu verschil tussen Marokko en hier of wat bedoel je mee? Of gewoon mensen van hier?

Ehm van hier zeg maar allemaal Marokkaanse vrouwen hier leven mag allebei de vergelijkingen maken hoor. Dus je mag zelf vergelijken met Marokko. Marokkaanse vrouwen in Marokko of Marokkaanse vrouwen in of mag ehm mag ook ook Nederlandse vrouwen in Nederland. Mag alles vergelijken

Ja op zich vrouwen doen ook veel. Ze doen ook veel dingen.

Welke vrouwen?

Ja vrouwen die werken maar ik vind vrouwen die niet werken dat dat ze doen wel wat minder
(Definition of participation)

Maar ze doen wat minder dus ze doen wel wat zeg je dan en wat doen ze dan wel?

Nou als ze kinderen hebben dan zorgen ze voor de kinderen en huis denk ik ja

Oke en ehm de regering.. moet je zo weg of eh?

Ja hoe lang duurt die nog?

Ik heb nog 2 vragen

Oh oke

Dus eh de Nederland de Nederlandse regering vindt dat eh vrouwen ehm het beste kunnen participeren eigenlijk alle mensen het beste kunnen participeren als ze betaald werk hebben.

Wat vind je daarvan?

Betaal?

Betaald werk

Betaald werk

Ja dus als ze werken en dat is dan de beste manier van meedoen volgens de regering en wat vind je daar zelf van?

Ik vind wel goed **(Definition of participation)**

En waarom vind je dat goed?

Ja ik heb net gezegd werk is goed voor de voor de vrouw of voor de mens. dat je echt bent eh ja je doet gewoon mee met eh ja met eh ja gewoon je doet mee ja je ontwikkelt ook mee enzo ja ik vind wel werk is altijd goed ja **(Definition of participation)**

Oke en dan had ik nog eh mijn laatste vraag is ehm welke tips zou je geven aan andere Marokkaanse vrouwen die in Nederland gaan wonen en die graag mee willen doen .. in de maatschappij?

Eh ja ze mogen van mij meedoen en wel eh eerst goede diploma halen anders kan je niet binnenkomen nergens zonder diploma. Ja **(Definition of participation)**

Dus eerst studeren

Ja eerst studeren ja

En is het dan het beste als ze in Marokko studeren of als ze in Nederland studeren?

Ja allebei

Allebei

Ja hoe eh ja hoe meer studeert en meer weet is veel beter dan eh ja niet studeert en met eh anders kom je in eh echt in lage beroepen enzo

(gesprek met kantoormedewerker)

En ehm wil je verder nog iets eh zijn er dingen die ik niet gevraagd of we misschien kort besproken hebben die je graag wel wilt zeggen?

Hm ik denk ik heb alle antwoorden gegeven. Nee nu niet

Ja dat is ook wel moeilijk om dat zo ineens te..

Ja

Ik zal hem even stopzetten

Appendix D: Coding scheme

	Participant 1	Participant 2	Participant 3
Definition of participation	Contact between people is important to become part of society. Paid labor so one is free to do what one wants and does not sit at home all day.	Do not discriminate, accept each other and live with each other. Paid labor, if everybody works everybody is equal.	Contact with Dutch people to learn about Dutch culture and language and become part of society. Paid labor to learn Dutch language and culture. If everybody works, everybody is equal.
Own participation	Mother, homemaker, volunteer, has much contact with Dutch natives and non-native people. Does everything alone because she's a widow, is often at home.	Goes to Dutch language school, volunteers, does sports, has contact with Dutch natives but not with non-natives. Has no friends.	Mother, housewife, goes to Dutch language school, volunteers, has much contact with Dutch natives but not with non-natives. Is often at home.
Desired participation	Work as hairdresser and makeup artist to become financially independent from state, complete education for these professions	Follow education at university to know more people and know more about the world, work part-time as accountant, go out more to museums etc.	Follow education for hairdresser to learn new things, work as hairdresser, chat with people in a community centre, learn to speak better Dutch, learn more at voluntary work.
Participation in Islam	Promotes peace and to love one's neighbors. One has to accept others and be nice to them.	Women are allowed to work, they do not have to give men their income.	Men have to respect women and pay everything for them. One has to be nice to neighbors and care for poor people
Participation in culture	In her tribe girls were not allowed to go to school. Women had to take care of their children, husband and household.	Men work outside the home and women stay at home and do not work.	Women were nearly forbidden to work, they had to take care of the children, husband and household. Men work outside the home and pay everything for family
Barriers to participation	Does not have the diploma for the desired jobs, the required education is too expensive, she does not have the required level of Dutch, her health is not good and previous employer refused her because it had to make place for new refugees.	Has to have required level of Dutch before start education and diploma has to be valued at right level. Is afraid that learning at older age is more difficult, afraid that she has to stop her study when residence permit expires. Experiences discrimination. Has no friends and time to go out.	Has to have required level of Dutch before start education, learning goes slowly due to other tasks, education is possibly too expensive, difficult to combine job, household and children. Afraid that she can't work because of bad health and old age. There's no community centre. Knows few people, is too busy for some things.

	Participant 4	Participant 5	Participant 6
Definition of participation	Societal: Connect people, be involved in what's happening with others, with society and the world, desire to make a difference, voluntary work, most valuable form. Political: voting, knowledgeable of political situation, ultimate form. Economic: paid labor to get into contact with people.	Have and express one's opinion. Do sports. Fulfill social roles as mother, wife etc. same goes for men. In that way men and women create society. One always participates either positively or negatively. Positive is to get your goals and develop oneself. Negative is being passive. Some forms of participation are less visible but not less important. Paid labor: use own skills, have own contacts and be example for children.	Cooperate or join, not stay at home but do something. Paid labor, voluntary work, managing household, contact with Dutch natives to exchange language and culture.
Own participation	Goes to university, works, votes, volunteers: sets up projects to connect Dutch natives and refugees. Has much contact with Dutch natives and non-native people.	Mother, wife, shares household tasks? Works part-time (around 4 days)	Mother, homemaker, goes to school, did voluntary work (stopped since birth youngest), has much contact with Dutch natives and non-natives
Desired participation	Set up more projects that have better structure. Make documentary about polarization and interreligious relationships. Travel. Hopes for more participation of Muslims in Netherlands.	Work as manager or translator or if that's not possible follow an education. Would like to participate more by getting her goals.	Follow education in healthcare sector, work in healthcare for elderly or children. Start community centre, improve Dutch.
Participation in Islam	If one sees something wrong in society, one has to do something about it (if that's possible). One always has to be involved with society, both socially and politically. Men and women are equal, women are good leaders.	Gives all freedom for men and women to participate within certain limits. One has to be a good person, one should not forget who one is.	Promotes to love one's neighbors. One has to accept others and be nice to them. You're never too old to learn.
Participation in culture	Many women are oppressed, they stay at home and take care of the children, husband and household. They do not participate while men do. Some women participate in politics.	Women stay at home and take care of family, they have to obey men and have little freedom. Women are discouraged from participating.	Women stay at home and have small jobs, men work outside the home. Whole family manages household. Men and women study, they do what they like.
Barriers to participation	None. Feels free to participate. Only barriers are a shortage in time and money.	Has to work for her husband's visa, difficult to combine child with job/study, has to get used to how everything is done in the Netherlands.	Not mentioned.

	Participant 7
Definition of participation	Contact with people. Paid labor to develop oneself, be able to educate children and be independent from husband. Study, do sports. Raise children, manage household.
Own participation	Mother, homemaker, works part-time (4 days), did studies and voluntary work, does sports.
Desired participation	Follow education for driving instructor, start driving-school for women who only speak Arab. The more contact with people the better.
Participation in Islam	Gives all freedom for men and women to participate, they can work, everybody is equal.
Participation in culture	In villages some women are not allowed to go to school, go outside or work. In cities women work.
Barriers to participation	Shortage of money, starting own company costs much money while she's the breadwinner